

RESEARCH

MEMORINI

DESIGN PROJECT

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

''Μελέτη αποκατάστασης παραδοσιακής κατοικίας στον Αρχάγγελο''

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ

Γιασιράνης Εμμανουήλ Σταμάτιος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Θεοτοκάτου Ελένη

2022 - 2023

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

17/02/2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

Επιτροπή αξιολόγησης πτυχιακής εργασίας

1. ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ ΕΛΕΝΗ

2. ΜΠΟΜΠΟΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

3. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ

Δήλωση Συγγραφέα Πτυχιακής Εργασίας

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος ΓΙΑΣΙΡΑΝΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ του ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, με αριθμό μητρώου da17024 φοιτητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος **ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ**, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών

Γιασιράνης Εμμανουήλ Σταμάτιος

Λέξεις κλειδιά: Παραδοσιακή κατοικία, Αποκατάσταση, Επανάχρηση, Τουρισμός

Η παρούσα μελέτη ασχολείται με τη μεθοδολογία αποκατάστασης για την επανάχρηση μιας παραδοσιακής κατοικίας στον Αρχάγγελο της Ρόδου. Είναι γεγονός ότι η διαδικασία αποκατάστασης παλιών κτιρίων βασίζεται σε αρχές που αξιολογούν τη μοναδικότητα τους και την ιστορική τους προϊκα. Από την άλλη πλευρά, η επανάχρηση τους οφείλει να διατηρεί την αισθητικής τους υπόσταση, συνδυάζοντας αρμονικά το παλιό με το καινούργιο και αναμειγνύοντας συνδυαστικά το παρελθόν με το παρόν. Προκειμένου η πορεία αποκατάστασης να είναι επιτυχημένη, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η έννοια του πολιτιστικού τοπίου του οποίου είναι μέρος και τα ειδικά μορφολογικά χαρακτηριστικά του. Στην προκειμένη περίπτωση της παραδοσιακής κατοικίας που μελετάται πρέπει να θεωρηθεί ως τμήμα του συνόλου του παραδοσιακού οικισμού στον οποίο ανήκει. Αναφορικά δε, με την επανάχρηση της εν λόγω κατοικίας, απαιτείται να ληφθούν υπόψη οι ιστορικές καταβολές του κτιρίου, τα χρηστικά του γνώρισμα, ο περιβάλλον χώρος και η δυναμική και δημιουργική του αξιοποίηση. Με αυτές τις προϋποθέσεις το κτίριο επαναπροσδιορίζεται, επαναποκτά λειτουργικό ρόλο και γίνεται ενεργό. Η πρόταση επανάχρησης του κτιρίου αφορά την αξιοποίηση του ως τουριστικό κατάλυμα με παραδοσιακό χαρακτήρα, παρέχοντας τη δυνατότητα εναλλακτικής φιλοξενίας, στο πλαίσιο της διαμονής επισκεπτών στον παραδοσιακό οικισμό του Αρχαγγέλου, ενός πραγματικά ιδιαίτερου χωριού στην Ρόδο, κορυφαίου τουριστικού προορισμού σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Απώτερος σκοπός της μελέτης αυτής είναι να αποτυπωθεί η μεθοδολογία παρέμβασης στο υφιστάμενο κτιριακό σύνολο και να παρουσιαστεί μια δυναμική πρόταση επανάχρησης με σεβασμό στο παρελθόν του και συνδυάζοντας αποτελεσματικά το παραδοσιακό στοιχείο με το σύγχρονο design.

Keywords: Traditional house, Restoration, Reuse, Tourism

The present study deals with the restoration methodology for the reuse of a traditional residence in Archangelos, Rhodes. It is a fact that the process of restoring old buildings is based on principles that value their uniqueness and historical endowment. On the other hand, their reuse must preserve their aesthetic essence, harmoniously combining the old with the new and combining the past with the present. It is a restoration process that is not a system, the concept of the cultural landscape of which it is a part and its specific morphological characteristics must be taken into account. In this case, the traditional house being studied must be considered as part of the whole of the traditional settlement to which it belongs. Regarding the reuse of the residence in question, it is necessary to take into account the historical origins of the building, its utilitarian features, the surrounding area and its dynamic and creative utilization. With these conditions the building is redefined, regains a functional role and becomes active. The proposal for the reuse of the building concerns its utilization as a tourist accommodation with a traditional character, providing the possibility of alternative hospitality, in the context of the stay of guests in the traditional settlement of Archangelos, a truly special village in Rhodes, a top tourist destination at national and international level. The ultimate goal of this study is to capture the methodology of intervention in the existing building complex and to present a dynamic reuse proposal with respect to its past and effectively combining the traditional element with modern design.

Εισαγωγή

Είναι γεγονός ότι οι όροι << πολιτισμός >> και << παράδοση >> αποτελούν ενδιαφέροντα αντικείμενα συζήτησης σε διαχρονικό επίπεδο, καλύπτοντας κάθε πτυχή της καθημερινότητας μας. Ειδικότερα δε, εμείς οι Έλληνες ζούμε σε μια χώρα, όπου κάθε έκταση του εδάφους της μαρτυρεί περήτρανα την ιστορική πορεία του έθνους μας μέσα στο χρόνο, την πολιτιστική μας ταυτότητα και την αδιάλλειπτη συνέχεια παρελθόντος και παρόντος. Στο πλαίσιο αυτό συμπεριλαμβάνεται και η αρχιτεκτονική κληρονομιά του τόπου μας με τους παραδοσιακούς οικισμούς του, οι οποίοι συνθέτουν το πολιτιστικό του τοπίο. Αναπόσπαστο στοιχείο αυτών των οικιστικών συνόλων είναι οι παραδοσιακές κατοικίες που συναντώνται σε όλη την έκταση του ελλαδικού νησιωτικού και ηπειρωτικού χώρου, αποτελώντας ζωντανούς οργανισμούς.

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι το ενδιαφέρον για τη μεθοδολογία αποκατάστασης και επανάχρησης μιας παραδοσιακής κατοικίας, η οποία παρουσιάζει ιδιαίτερα μορφολογικά, κατασκευαστικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά και βρίσκεται στον Αρχάγγελο της Ρόδου. Πρωταρχικό μέλημα είναι η ανάγκη προσδιορισμού και αποσαφήνισης των εννοιών αποκατάσταση, επανάχρηση, παραδοσιακός οικισμός και παραδοσιακή κατοικία. Επιπλέον, επειδή η πρόταση επανάχρησης σχετίζεται με τον πολιτιστικό τουρισμό, επιβάλλεται η παρουσίαση επιπρόσθετων εννοιών όπως είναι ο τουρισμός, οι μορφές του και η σχέση του με τον πολιτισμό. Παράλληλα, θα γίνει η προσπάθεια προσέγγισης των εννοιολογικών δεδομένων, έτσι ώστε τα οφέλη που θα υπάρξουν να αξιοποιηθούν όχι μόνο στη συγκεκριμένη μελέτη περίπτωσης αλλά και γενικότερα σε κάθε ανάλογο υφιστάμενο κτίριο της περιοχής.

Η παρούσα μελέτη διαρθρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται μια θεωρητική περιγραφή του πλαισίου εργασίας. Αναλύονται σχετικοί όροι, έτσι ώστε να δημιουργηθεί το θεωρητικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο θα δομηθεί η σχεδιαστική πρόταση. Με αυτή τη μεθοδολογική προσέγγιση προβάλλεται η σχέση του πολιτιστικού τοπίου με την τουριστική αξιοποίηση του σε μία βάση αρχών και αξιών του ιστορικού παρελθόντος της περιοχής συνυφασμένη με την σύγχρονη αισθητική και τις λειτουργικές ανάγκες που θα προκύψουν.

Στο δεύτερο κεφάλαιο προβάλλονται τα ιστορικά στοιχεία του Δωδεκανησιακού διαμερίσματος, του νησιού της Ρόδου αλλά και του Αρχαγγέλου. Ο τελευταίος αποτελεί ένα από τα πιο παραδοσιακά χωριά της Ρόδου, με πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και ιδιαίτερη αρχιτεκτονική γλώσσα. Καταγράφονται και παρουσιάζονται οι αρχιτεκτονικοί τύποι των οικημάτων της περιοχής και δίνεται έμφαση στον κυρίαρχο τύπο που είναι το << Καμαρικό σπίτι >>, δείγμα του οποίου είναι η μελέτη περίπτωσης που ασχολούμαστε.

Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζεται η μελέτη περίπτωσης αποκατάστασης και επανάχρησης μια παραδοσιακής κατοικίας στον Αρχάγγελο της Ρόδου. Γίνεται εκτενής αναφορά στην περιοχή που βρίσκεται το κτίσμα, στα τοπία, στην ανάλυση της αρχιτεκτονικής κουλτούρας και στις δυνατότητες πρόσβασης της. Ακολουθεί η αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης του κτιρίου μέσα από φωτογραφικό υλικό και αρχιτεκτονικά σχέδια στην παρούσα χρονική περίοδο. Θα καταγραφεί η μορφολογική ανάλυση του κτιρίου, τα υλικά και οι τρόποι δόμησης του με όλες τις δυνατές κατασκευαστικές λεπτομέρειες, καταγράφοντας την αρχιτεκτονική του γλώσσα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα καταγραφεί η πρόταση αποκατάστασης και επανάχρησης του κτιρίου, ως κατάλυμα πολιτιστικού τουρισμού. Θα αναλυθεί η κεντρική ιδέα του σχεδιασμού και ο τελικός σχεδιαστικός στόχος μέσα από μια σειρά αρχιτεκτονικών και κατασκευαστικών σχεδίων, φωτορεαλιστικών απεικονίσεων και mood boards. Με την αποτύπωση του εννοιολογικού μοντέλου κατοίκησης θα αναδειχθούν στοιχεία της λειτουργικότητας του χώρου και του ρόλου που καλείται να διαδραματίσει στο μέλλον, ολοκληρώνοντας την αρχική πρόταση. Όλα όσα παρουσιάζονται στο εισαγωγικό αυτό κομμάτι, θα αναλυθούν διεξοδικά και θα ταξινομηθούν αναλυτικά στα τέσσερα κεφάλαια, έτσι ώστε αυτή η μελέτη να αποτελέσει τόσο σε παρόντα χρόνο, όσο και στο μέλλον ένα χρήσιμο << εργαλείο >> για ανάλογες περιπτώσεις αποκατάστασης και επανάχρησης παραδοσιακών κατοικιών στην ίδια περιοχή.

01 Βασικές Έννοιες και Ορισμοί

Πολιτιστικό Τοπίο	13
Παραδοσιακός Οικισμός	16
Παραδοσιακή Κατοικία	17
Επανάχρηση - Αποκατάσταση	20
Τουρισμός: Έννοια - Μορφές - Γνωρίσματα	21
Πολιτιστικός Τουρισμός - Πολιτιστικό Τοπίο	24

02

Μελέτη Περίπτωσης | Ιστορικά Στοιχεία

Δωδεκάνησα	27
Ρόδος	30
Αρχάγγελος	31
Χρονοδιάγραμμα	34
Παραδοσική Κατοικία και Αρχιτεκτονική	36
Τα Καμαρικά	37
Τα Ανώγια	41
Τα "Γ"	44
Τοπόσημα	46
Προσβάσεις	48
Αίσθηση της Περιοχής	49

03

Αναγνώριση Κτιρίου

Τοποθεσία Κτιρίου	54
Σχέση Αρχιτεκτονικής και Παράδοσης	55
Το Κτίριο	58
Τεχνική Έκθεση Υφ. Κατάστασης	62
Αρχιτεκτονικά Σχέδια	63
Ανάπτυγμα Αυλής	71
Κατασκευαστικές Λεπτομέριες	74
Λόγοι Επανάχρησης	75

04

Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

Τεχνική Έκθεση Πρότασης	80
Κτιριολογικό Πρόγραμμα	81
Χώρος - Χρόνος	84
Χρήστης - Χρήση	85
Κεντρική Ιδέα	88
Αρχιτεκτονικά Σχέδια	89
Ανάπτυγμα Αυλής	97
Κατασκευαστικές Λεπτομέριες	100
Ανάπτυγμα Λουτρού	104
Ανάπτυγμα Κουζίνας	109
Ανάπτυγμα Γκαρνταρόμπας	113
Τρισδιάστατες Απεικονίσεις	117
Βιβλιογραφία	133

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 01

Βασικές Έννοιες και Ορισμοί

Πολιτιστικό Τοπίο

Κάθε άνθρωπος ανήκει, εξαρτάται και αλληλεπιδρά με το περιβάλλον στο οποίο ζει και το οποίο διαμορφώνει, καθορίζοντας την ποιότητα της ζωής του. Αυτό το περιβάλλον ταυτίζεται με την έννοια του Τοπίου δηλαδή μιας περιοχής στην οποία παρεμβαίνουν τόσο φυσικοί όσο και ανθρωπογενείς παράγοντες. Ως πολιτιστικό τοπίο ορίζεται από την επιτροπή παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO (2005) κάθε ξεχωριστή γεωγραφική περιοχή, << η οποία αντιπροσωπεύει την σύζευξη φύσης και ανθρώπου >> αυτή την έννοια έχουν υιοθετήσει και αναπτύξει όλοι οι οργανισμοί διεθνούς κληρονομιάς σε μια προσπάθεια συμπόρευσης της φύσης και του πολιτισμού.

Τα πολιτιστικά τοπία διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

A) Αυτά που έχουν σχεδιαστεί και κατασκευαστεί από τον ίδιο τον άνθρωπο

B) Αυτά που εξελίσσονται μέσα στον χρόνο αναλογικά με εκείνα που έχουν σταματήσει να αναπτύσσονται.

Γ) Αυτά τα οποία συνδέονται θρησκευτικά , καλλιτεχνικά ή πολιτιστικά με το φυσικό περιβάλλον.

Όλα όμως τα πολιτιστικά τοπία έχουν εμφανή χαρακτηριστικά που αφορούν έμβια ή άβια στοιχεία. Καθοριστικός παράγοντας στην διαμόρφωση τους είναι το φυσικό περιβάλλον στο οποίο δρουν και ενεργούν οι άνθρωποι δημιουργώντας πολιτισμό και συνδέοντας φυσικά και πολιτιστικά πράγματα προσβάσιμα στην ανθρώπινη αντίληψη. Κάθε πολιτιστικό τοπίο έχει εγγενή πνευματική αξία και διαμορφώνεται με βάση ορισμένες προϋποθέσεις όπως η ορθολογική χρήση και η προστασία των φυσικών πόρων. Επιπλέον πρέπει να αντιμετωπίζονται ως πολιτιστικά αγαθά και να λαμβάνεται υπόψη η ιστορικότητα του.

Η χώρα μας το 1981 έχει συνυπογράψει την συνθήκη της UNESCO για την προστασία των μνημείων και χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς, τα οποία αποτελούν πολιτιστικά τοπία εντάσσοντας αρκετά ελληνικά ιστορικά μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους στην αντίστοιχη λίστα της παγκόσμιας κληρονομιάς.

Αρχηγέλιος Ρόδου, 1956.

Παραδοσιακός Οικισμός

Βασικό στοιχείο της πολιτισμικής ταυτότητας και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της χώρας μας αποτελούν οι παραδοσιακοί οικισμοί τους οποίους συναντάμε τόσο στον ηπειρωτικό όσο και στον νησιωτικό χώρο. Πρόκειται για οικιστικά σύνολα που αποτελούν ζωντανούς οργανισμούς αποτυπώνοντας την ιστορία του τόπου μας και στεγάζοντας μέλη της κοινωνίας μας μέχρι και σήμερα. Προκειμένου να χαρακτηριστεί ένας οικισμός παραδοσιακός πρέπει να καλύπτει πλήρως συγκεκριμένες προδιαγραφές και προϋποθέσεις που αφορούν στην ιστορικότητα της περιοχής στην οποία ανήκουν, στην αρχιτεκτονική της γλώσσα και στην σχέση τους με τον λαϊκό πολιτισμό. Παρότι οι κατοικίες ενός τέτοιου πολιτισμού ενδέχεται με τα δικά μας τεχνολογικά κριτήρια να είναι τόσο απλές, καλύπτουν τις ίδιες ακριβώς ανάγκες με τις δικές μας και έχουν κατασκευαστεί από ανθρώπους που χρησιμοποίησαν μόνο την νοημοσύνη τους και τους διαθέσιμους πόρους ανά περιοχή. Πρόκειται για ανώνυμες συνθέσεις που βασίζονται σε συγκεκριμένο τύπο ανά περιοχή και προσαρμόζονται στις οικονομικές, οικογενειακές και κοινωνικές συνθήκες των ιδιοκτητών τους. Το αυξημένο κύμα αστυφιλίας στο δεύτερο μισό του 20ου αιώνα είχε ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη και ερήμωση ενός μεγάλου μέρους των παραδοσιακών οικισμών. Από την άλλη πλευρά στις περιπτώσεις που παρατηρήθηκε έντονο ενδιαφέρον αποκατάστασης τους, οδήγησε στην αισθητική αλλοίωση και διάβρωση του αρχικού τους χαρακτήρα. Δεν έγινε αντιληπτό ότι η διατήρηση των οικισμών με παραδοσιακό χαρακτήρα δεν μπορεί να γίνει με απλή εφαρμογή μετατροπών και παρεμβάσεων αλλά απαιτεί μεθοδολογική προσέγγιση, με αρχές τεχνογνωσίας και ιστορικές τεκμηριώσεις.

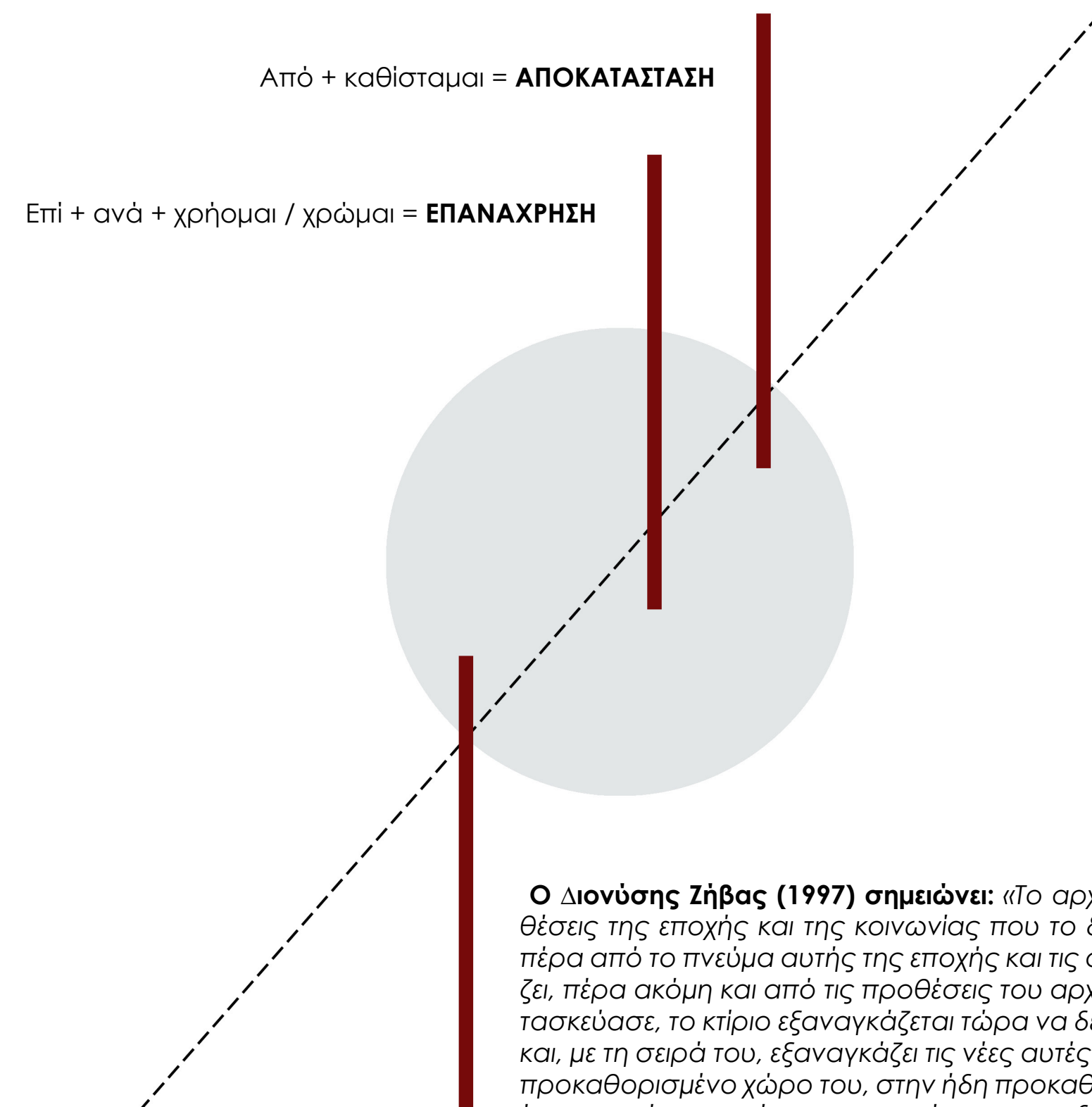
Παραδοσιακή Κατοικία

Βασικές Έννοιες και Ορισμοί

Το ενδιαφέρον για την παραδοσιακή κατοικία στο πλαίσιο της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής στην χώρα μας εμφανίστηκε στις αρχές του 20ου αιώνα. Ο όρος παραδοσιακή κατοικία είναι γενικός και αόριστος, προσαρμοσμένος στις ειδικές τοπικές συνθήκες της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας. Σχετίζεται άμεσα με τον κατασκευαστικό τύπο της κατοικίας, τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν, την αισθητική του χώρου και την χρηστικότητα του. Σαφώς και προϋπήρχαν πρότυπα εθιμοτυπικά καθιερωμένα τα οποία με το πέρασμα του χρόνου τυποποιήθηκαν, προσδίδοντας ιδιαίτερο χαρακτήρα σε μία περιοχή. Οι κατασκευαστικές, μορφολογικές, αισθητικές και λειτουργικές παράμετροι καθιέρωσαν διάφορους τύπους παραδοσιακής οικίας με ελάχιστες παραλλαγές από τον αρχικό τύπο. Άμεσα συνδεδεμένη με την έννοια της παραδοσιακής κατοικίας είναι τόσο η οικονομική όσο και η κοινωνική ζωή των διαμενόντων σε αυτή. Ο αγροτικός χαρακτήρας της οικονομίας και η εσωστρέφεια στην κοινωνική ζωή αποτέλεσαν άξονες που επηρέασαν κατασκευαστικά λειτουργικά την παραδοσιακή κατοικία. Όπως ήταν και ο χαρακτήρας της κατασκευής των κτισμάτων ο οποίος βασιζόταν σε εμπειρικές μεσοοσους απλουστευμένες τεχνικές, λιτή αισθητική και αξιοποίηση τοπικών υλικών κατεργασμένων ή ακατέργαστων. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις κατασκευαστές και χρήστες ταυτίζονταν.

Αρχάγγελος Ρόδου, 1956.

Ο Διονύσης Ζήβας (1997) σημειώνει: «Το αρχιτεκτονικό έργο πέρα από τις προθέσεις της εποχής και της κοινωνίας που το δημιούργησε- επειδή το χρειαζόταν, πέρα από το πνεύμα αυτής της εποχής και τις αντιλήψεις που το έργο αυτό εκφράζει, πέρα ακόμη και από τις προθέσεις του αρχιτέκτονα που το σχεδίασε και το κατασκεύασε, το κτίριο εξαναγκάζεται τώρα να δεχθεί να υπηρετήσει νέες λειτουργίες και, με τη σειρά του, εξαναγκάζει τις νέες αυτές λειτουργίες να ενταχθούν στον ήδη προκαθορισμένο χώρο του, στην ήδη προκαθορισμένη μορφή του. Δημιουργείται έτσι μοιραία, μια σύγκρουση ανάμεσα στις δύο αυτές αντίθετες διαδικασίες- και στις δύο διαφορετικές πραγματικότητες- και κατά συνέπεια, ένας συμβιβασμός, που θα οδηγήσει στο τελικό - το κάθε φορά τελικό - αποτέλεσμα»

Η διαδικασία αποκατάστασης και επανάχρησης παλιών κτιρίων δεν αποτελεί καινοτομία των τελευταίων χρόνων, αλλά είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ιστορία της αρχιτεκτονικής. Πρόκειται για μια διαδικασία μετατροπών και αναδιαμορφώσεων με αποτέλεσμα την απλή επανάχρηση των υλικών, την αλλαγή της χρήσης του υφιστάμενου κελύφους και την πιθανή δημιουργία προσθηκών. Στο παρελθόν, η επανάχρηση σχετιζόταν άμεσα με οικονομικούς παράγοντες χωρίς να κανένα σεβασμό στην ιστορική προίκα κάθε κτιρίου. Μόλις στα τέλη του 18ου αιώνα προβλήθηκε έντονα το ενδιαφέρον για την διατήρηση της τέχνης και της αρχιτεκτονικής ως εκφράσεων της πολιτιστικής κληρονομιάς ενός τόπου. Οι πρώτες προσεγγίσεις αποκατάστασης είχαν καθαρά εμπειρικό χαρακτήρα χωρίς κανένα μεθοδολογικό υπόβαθρο ή θεωρητικό πλαίσιο, έχοντας ως αποτέλεσμα την αλλοίωση ή και καταστροφή του αρχικού χαρακτήρα του κτιρίου. Το θεωρητικό υπόβαθρο της επαναχρησιμοποίησης εμφανίζεται στην Γαλλία του 19ου αιώνα όταν ο Eugene Emmanouel Viollet-le-DUC (1814-1879) υποστήριξε ότι ο καλύτερος τρόπος για να διατηρηθεί ένα κτίριο, είναι να βρεθεί εκ των προτέρων η μετέπειτα χρήση του.

Συνδυάζοντας τις προθέσεις επί, ανά και το ουσιαστικό χρήση, αναδεικνύεται η πτυχή μιας νέας λειτουργίας ενός κτιρίου και η «επανα-εισαγωγή» του στο αστικό τοπίο. Σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις σχετικά με την εφαρμογή της επανάχρησης όπως επισημαίνεται στον Χάρτη του 2010 για τη διατήρηση των τόπων πολιτιστικής κληρονομιάς (μεταξύ άλλων), η νέα λειτουργία θα πρέπει να είναι συμβατή με την αρχική. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει η δράση της επανάχρησης να είναι συμβατή με τις πολιτιστικές αξίες ενός τόπου, έτσι ώστε να μην επηρεάζεται αρνητικά η αυθεντικότητα και η ακεραιότητά του. Τονίζεται επίσης ότι αν και η επανάχρηση δύναται να οδηγήσει σε παρεμβολές στον αρχιτεκτονικό ιστό, για παράδειγμα ανακατασκευή και επεκτάσεις, αυτές δεν πρέπει να κυριαρχούν στην αρχική μορφή και δομή. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να αποφεύγεται η ακατάλληλη αντιπαράβολή των μορφών, της κλίμακας, των χρωμάτων ή των υλικών.

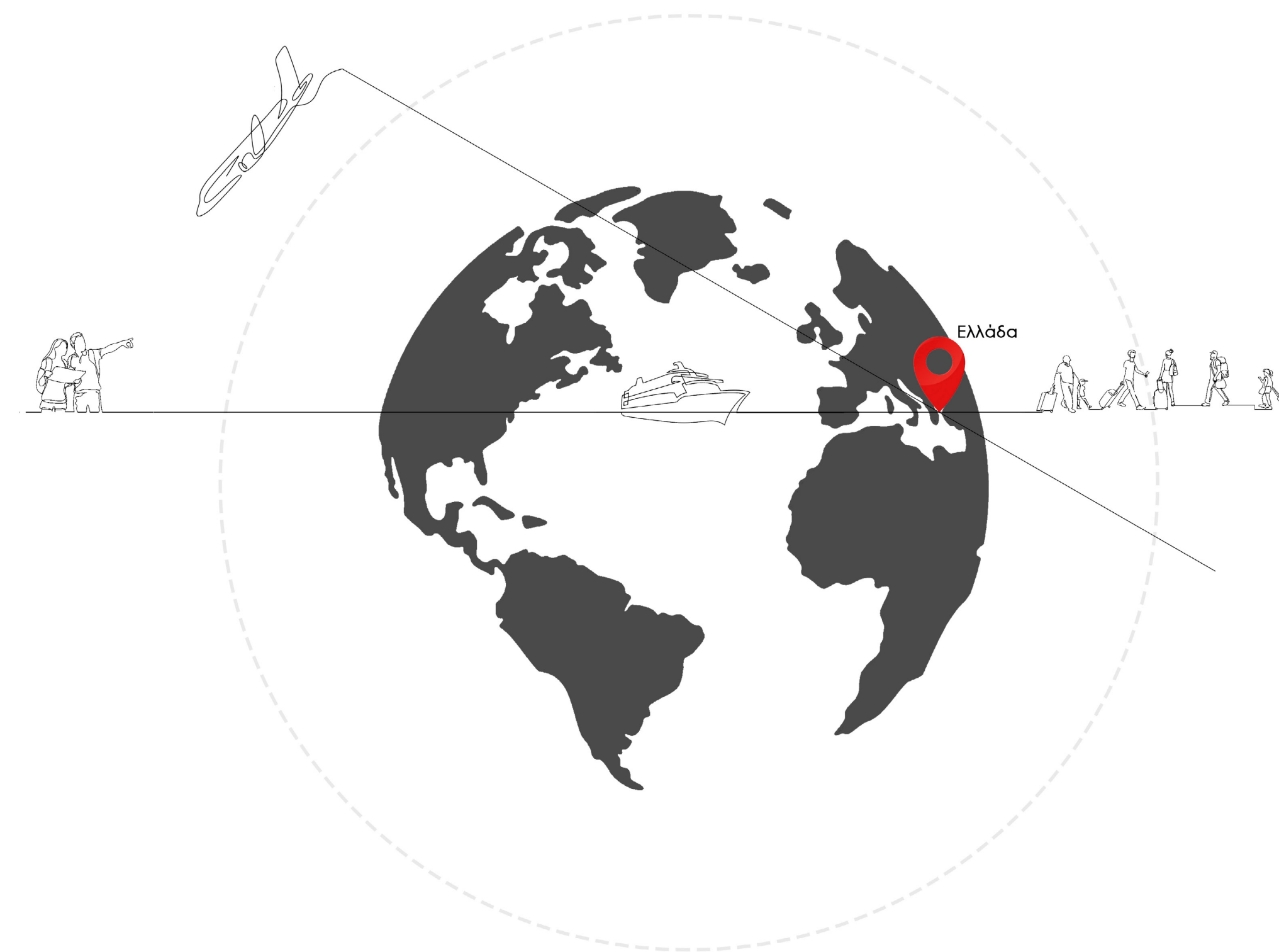
Αυτονόητο είναι ότι η πορεία αποκατάστασης και επανάχρησης ενός κτιρίου θα πρέπει εκτός από την αισθητική και ιστορική του σημασία να λαμβάνει υπόψη τον κοινωνικό του ρόλο σε μια βάση τόσο ατομικής, όσο και συλλογικής μνήμης. Γίνεται αντιληπτό ότι η ανάγκη αποκαταστάσεων και επαναχρήσεων με επεμβατικές διαδικασίες βασίζονται στην αξιολόγηση της μοναδικότητας κάθε κτιρίου. Με το πέρασμα του χρόνου διατυπώθηκε πλήθος αντιτιθέμενων απόψεων αναφορικά με τον τρόπο προσέγγισης της διαδικασίας της επανάχρησης και της προσαρμογής ενός οποιουδήποτε κτιρίου και της προσαρμογής του στα νέα δεδομένα. Όλες όμως συγκλίνουν στην διαίωση του χαρακτήρα του αρχικού κελύφους προσαρμοσμένο στις νέες ανάγκες που προκύπτουν. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην δυναμική της ανάμειξης, της αλληλοσύνδεσης και της συνύπαρξης του παλιού με το καινούργιο, του παρελθόντος με το παρόν, του τότε με το τώρα. Τελικά η πορεία υλοποίησης της σταδιακής αποκατάστασης ενός κτιρίου μέχρι της τελικής επανάχρησης του οφείλει να στηρίζεται σε σχεδιαστικές αρχές και κανόνες, σε αναζητήσεις και προβληματισμούς, σε αναίρεσεις και επαναπροσδιορισμούς, σε συγκρίσεις και αναλογικές προσεγγίσεις της παρελθούσης χρήσης και μορφής, της υπάρχουσας κατάστασης και της μελλοντικής χρήσης του, δίνοντας του πνοή και προοπτική.

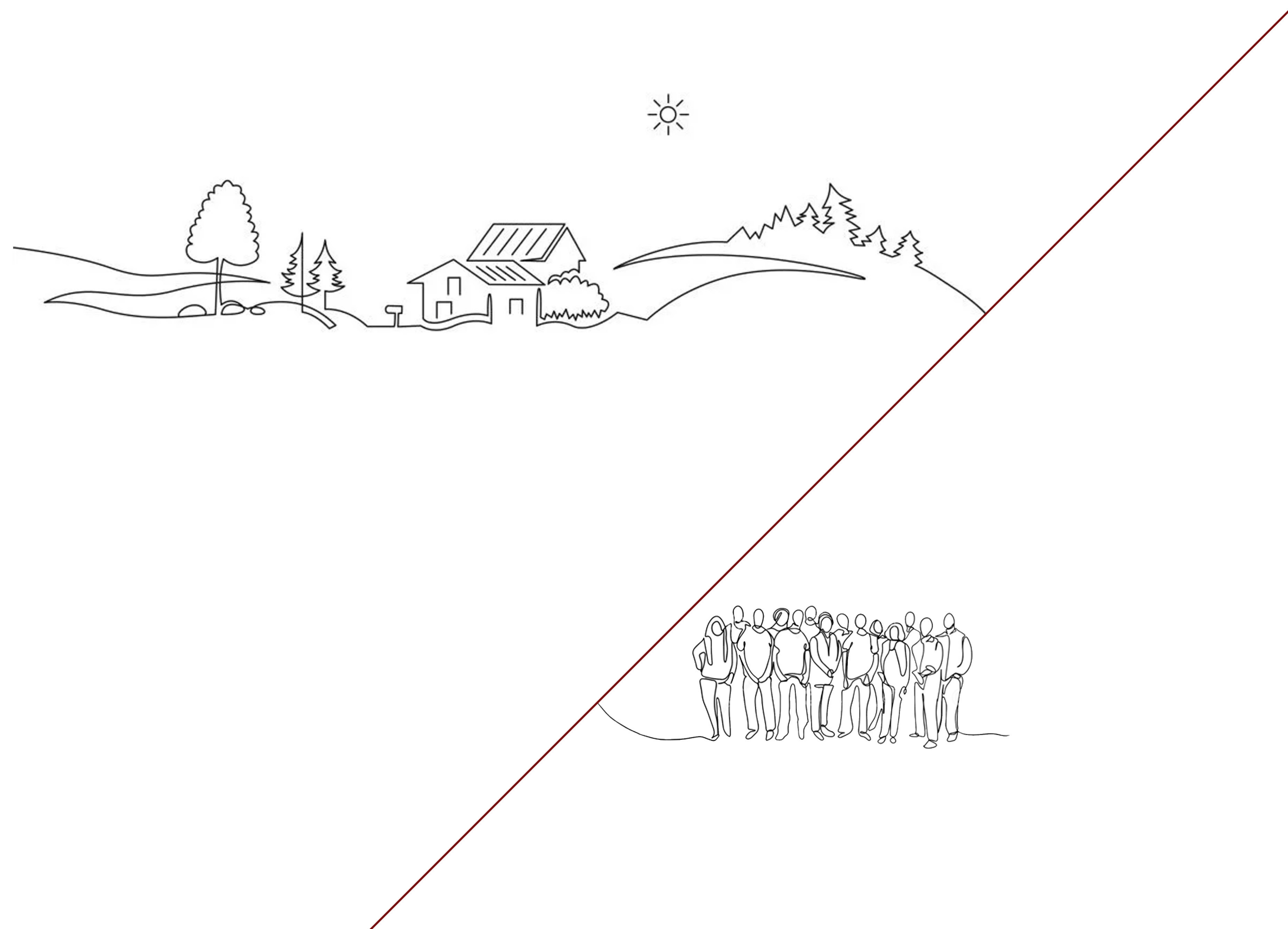
Ο τουρισμός έχει εξελιχθεί παγκοσμίως σε μία από τις σημαντικότερες βιομηχανίες, αποτελώντας σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης και πηγή απασχόλησης, ενώ ταυτόχρονα είναι ο πιο διαδεδομένος τρόπος ψυχαγωγίας στο δυτικό κόσμο. Πρόκειται για μεμονωμένη ή ομαδική μετακίνηση ανθρώπων σε διάφορους προορισμούς και διακρίνεται σε κατηγορίες όπως: εσωτερικός, εισερχόμενος, εξερχόμενος, εγχώριος, εθνικός και διεθνής.

Μια υποκατηγορία του τουρισμού- μετά την βιομηχανική επανάσταση – είναι και ο μαζικός τουρισμός που αφορά μετακινήσεις πληθυσμών ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση και την κοινωνική τους θέση, ωστόσο οι δυσμενείς επιπτώσεις του τόσο στο φυσικό όσο και στο κοινωνικό περιβάλλον έγιναν σταδιακά αντιληπτές και για τον λόγο αυτό αναζητήθηκαν εναλλακτικές του μορφές. Ο εναλλακτικός τουρισμός είναι τμήμα των ειδικών του μορφών που σχετίζονται με ειδικά κίνητρα όπως η αναζήτηση ενός διαφορετικού τρόπου διακοπών με την αποφυγή της χρήσης υπηρεσιών οργανωμένου μαζικού τουρισμού.

Η παγκόσμια τάση σήμερα στοχεύει σε ένα τουρισμό φιλικό με τον άνθρωπο και το περιβάλλον του. Μορφές εναλλακτικού τουρισμού λογίζονται ο αγροτουρισμός, ο περιηγητικός τουρισμός, ο συνεδριακός τουρισμός, ο τουρισμός των πόλεων και ο πολιτιστικός τουρισμός. Ο τελευταίος καλύπτει τις ανάγκες του σύγχρονου μορφωμένου επισκέπτη μιας περιοχής που αναζητά την επαφή με τα ήθη, τα έθιμα, τον παραδοσιακό τρόπο ζωής και τον πολιτισμό της. Αποτελεί παράγοντα γνώσης αλλά και κοινωνικής ανάπτυξης και σχετίζεται άμεσα με τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής στην οποία εκτυλίσσεται όπως περιοχές ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, δομημένου περιβάλλοντος (παραδοσιακοί οικισμοί κ.α.) και χώρους όπου πραγματοποιούνται πολιτιστικά δρώμενα (αναβιώσεις εθίμων, επαφή με λαϊκή τέχνη, εικαστικές εκθέσεις κ.α.).

Τα βασικότερα πλεονεκτήματα του πολιτιστικού τουρισμού είναι η προστασία και η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της περιοχής που αναπτύσσεται, η συμβολή του στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η επίδειξη σεβασμού στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, και η ανάδειξη νέων τουριστικών προορισμών. Ο εναλλακτικός πολιτιστικός τουρισμός είναι ένα πεδίο με δυνατότητες αναβίωσης των παραδοσιακών οικισμών οι οποίοι θα ενταχθούν ενεργά στην τουριστική διαδικασία. Επομένως η διατήρηση των παραδοσιακών οικισμών και οι αποκαταστάσεις και επαναχρήσεις παραδοσιακών κατοικιών εναρμονίζονται απόλυτα με αυτό το νέο μοντέλο τουρισμού.

Πολιτιστικός Τουρισμός - Πολιτιστικό Τοπίο

Ο πολιτιστικός τουρισμός διατηρεί ένα ακόμα χαρακτηριστικό αυτό της εκπαιδευτικής αξίας. Προβαίνοντας σε μια σύγκριση ανάμεσα στον ορισμό του πολιτισμικού τοπίου και αυτόν του πολιτιστικού τουρισμού, μπορεί κανείς να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το πολιτιστικό τοπίο είναι στην πραγματικότητα ο κεντρικός άξονας, με βάση τον οποίο ο πολιτισμικός τουρισμός αναπτύσσεται. Ο πολιτιστικός τουρισμός αλλά και ο τουρισμός εν γένει, εκδηλώνεται πάντα στη βάση μιας έλξης ανάμεσα στη φύση και τον πολιτισμό.

Στα τέλη του 20ου και στις αρχές του 21ου αιώνα, η πολιτιστική κληρονομιά δεν θα πρέπει να θεωρείται σταθερή και στατική, αλλά θα πρέπει να επαναπροσδιορίζεται συνεχώς, ώστε να αντικατοπτρίζει την προοπτική της ανθρώπινης δραστηριότητας, κερδίζοντας δημοτικότητα στο πεδίο πολιτιστικής κληρονομιάς. Η διαδικασία της επανάχρησης πολιτισμικών τοπίων αποτελεί μια κατάσταση, η οποία έχει πολλαπλές αναγνώσεις και ερμηνείες, καθώς συνδυάζει έννοιες όπως η εμπειρία, η αυθεντικότητα, ο πολιτισμός αλλά και ο τόπος.

Για τον επισκέπτη, ο οποίος επιθυμεί να βιώσει από κοντά την εμπειρία της αναβίωσης του παρελθόντος, οι έννοιες της μνήμης αλλά και της αυθεντικότητας τίθενται στο επίκεντρο της πράξης αυτής και ορίζονται ως άκρως σημαντικές. Η πολιτιστική κληρονομιά, υλική ή και άυλη, αποτελεί στην ουσία μια πρακτική η οποία βοηθά στην κατανόηση αλλά και τη χρήση του παρελθόντος με ποικίλους τρόπους. Μέσα από την οπτική επαφή, τη διαμονή σε τόπους οι οποίοι άνηκαν σε διαφορετικά άτομα στο παρελθόν, ο επισκέπτης ενός πολιτισμικού τόπου βρίσκεται στη θέση να επικοινωνήσει για όσο καιρό το επιθυμεί με τον χώρο τις παραδόσεις αλλά και τον τρόπο ζωής περασμένων εποχών.

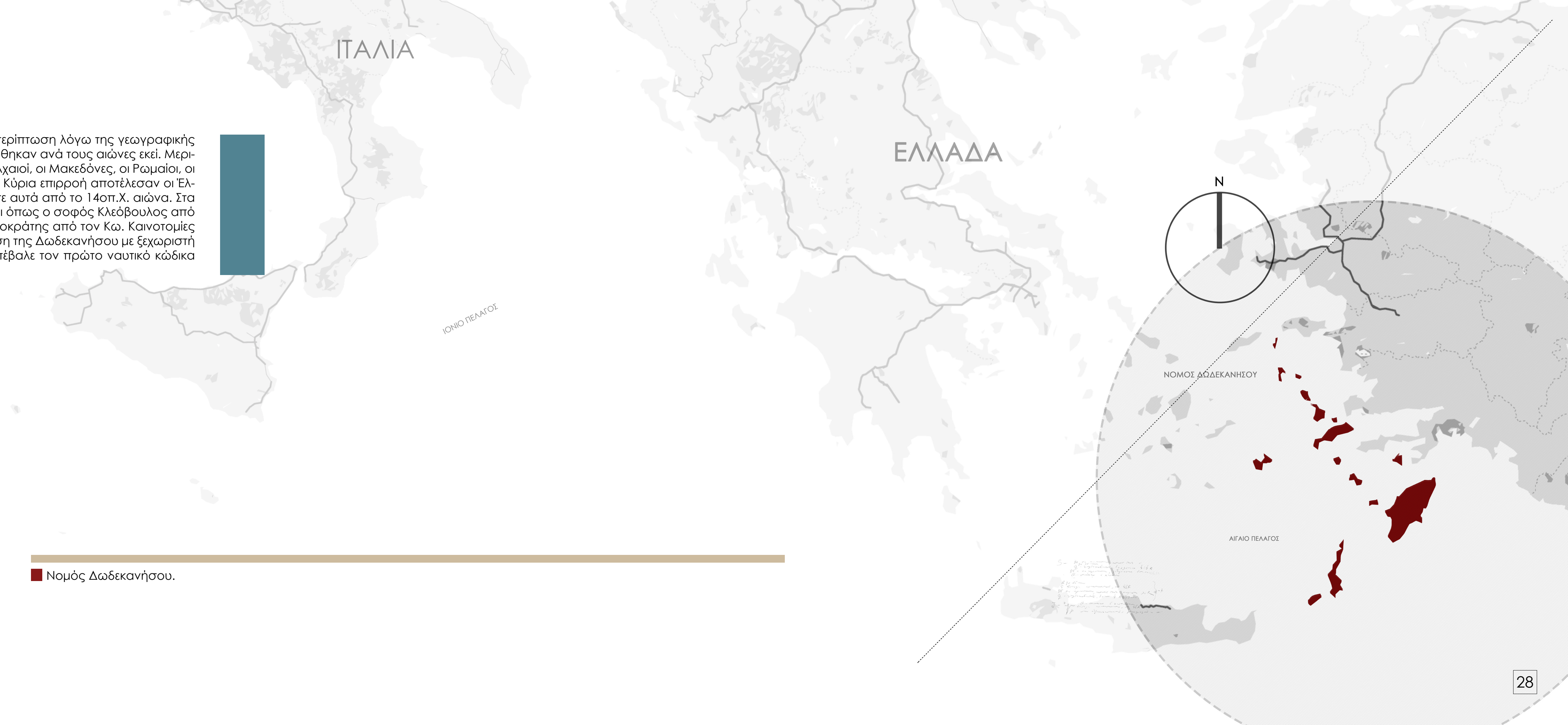
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 02

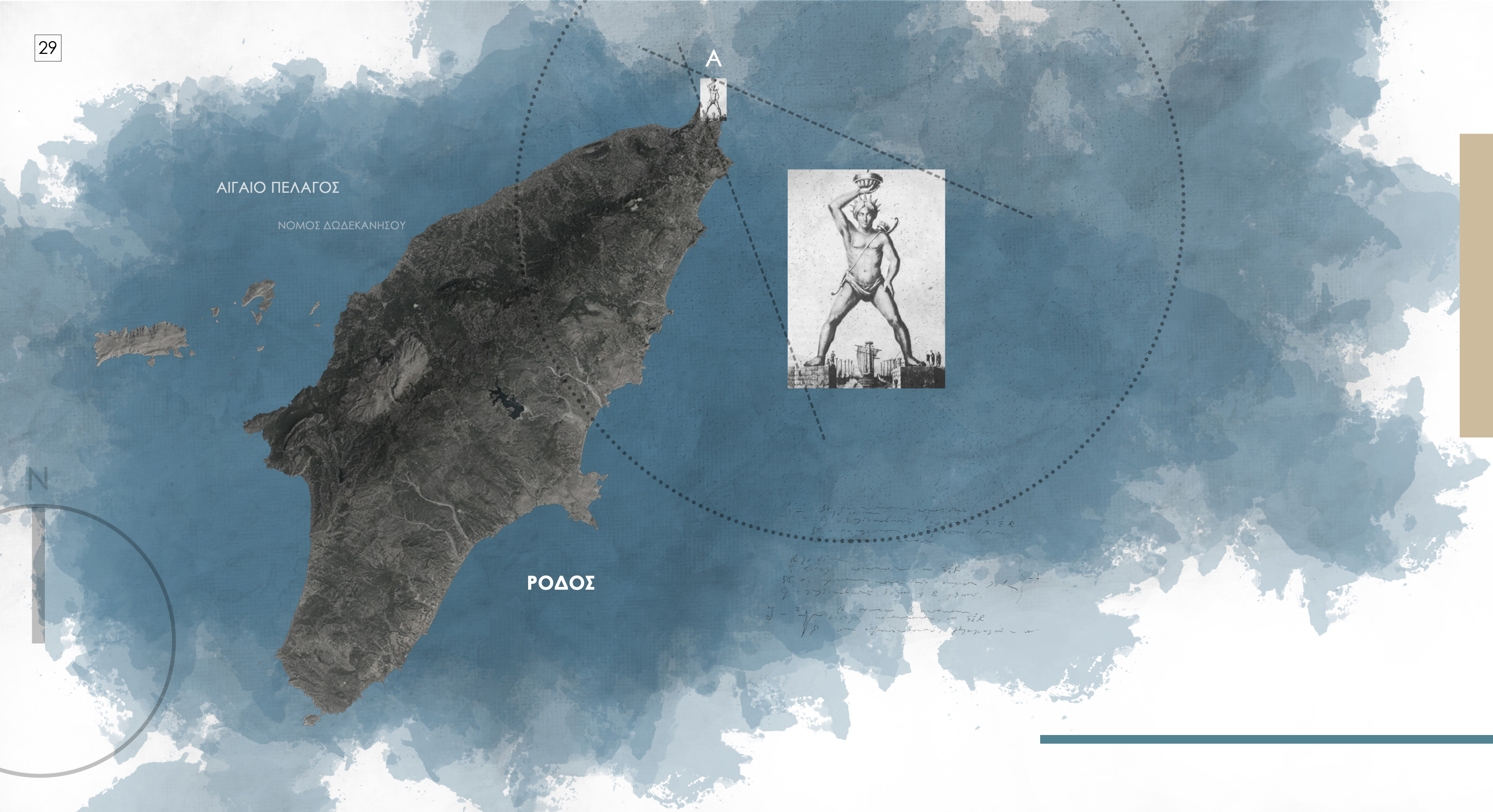
Μελέτη περίπτωσης | Ιστορικά στοιχεία

Δωδεκάνησα

Το σύμπλεγμα νησιών των Δωδεκανήσων αποτελεί ιδιαίζουσα περίπτωση λόγω της γεωγραφικής θέσης και των διάφορων λαών και πολιτισμών που διασταυρώθηκαν ανά τους αιώνες εκεί. Μερικοί από αυτούς υπήρξαν οι Τελχίνες και στη συνέχεια οι Ίωνες, οι Αχαιοί, οι Μακεδόνες, οι Ρωμαίοι, οι Σαρακηνοί, οι Ενετοί, οι Τούρκοι, οι Ιταλοί και τελευταίοι οι Άγγλοι. Κύρια επιρροή αποτέλεσαν οι Έλληνες τόσο εθνογραφικά όσο και πολιτισμικά, αφού κατοικούν σε αυτά από το 14οπ.Χ. αιώνα. Στα Δωδεκάνησα λοιπόν, απαντώνται ιστορικά σημαντικοί φιλόσοφοι όπως ο σοφός Κλεόβουλος από τη Λίνδο αλλά και επιστήμονες όπως ο πατέρας της ιατρικής Ιπποκράτης από τον Κω. Καινοτομίες σημειώθηκαν και στην κοινωνικοπολιτική και οικονομική οργάνωση της Δωδεκανήσου με ξεχωριστή τη συμβολή της Ρόδου, που στη διάρκεια της Ρωμαιοκρατίας επέβαλε τον πρώτο ναυτικό κώδικα στην παγκόσμια ιστορία.

■ Νομός Δωδεκανήσου.

ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ
 ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΡΟΔΟΣ

Handwritten Greek text in a circular inset, likely a transcription of an ancient inscription related to the Colossus of Rhodes.

Η γεωγραφική θέση της Ρόδου αποτέλεσε κομβικό σημείο για όλους τους κατακτητές της και κυρίως για τους διαδόχους του Μεγάλου Αλεξάνδρου, τους Ρωμαίους και το τάγμα των ιπποτών του Αγίου Ιωάννη. Όντας η μεγαλύτερη νήσος των Δωδεκανήσων, η Ρόδος αποτελεί ένα ψηφιδωτό διαφορετικών πολιτισμών των διάφορων κατακτητών της. Η πόλη της Ρόδου ιδρύθηκε το 408 π.Χ., ενώ το μεσαιωνικό κομμάτι της έχει αναγνωριστεί ως πόλη παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς από την UNESCO (1988). Από αρχιτεκτονικής πλευράς σημαντικό ιστορικό σημείο αποτελεί ο Κολοσσός της Ρόδου που σύμφωνα με τις πηγές κατασκευάστηκε κατά τη διάρκεια της ελληνιστικής περιόδου (304-293 π.Χ.) από τον Λίνδιο γλύπτη Χάρη. Αποτελεί ένα από τα εφτά θαύματα του κόσμου. Το 226 π.Χ. μετά από ισχυρό σεισμό η πόλη υπέστη ολέθριες ζημιές και το άγαλμα κατέρρευσε. Περίπου μια χιλιετία αργότερα, το νησί περνά στα χέρια των ιπποτών του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ, που αποτέλεσε κορυφαία στιγμή για την αρχιτεκτονική της Ρόδου. Οι οχυρώσεις επεκτάθηκαν και πολλά δημόσια κτήρια ανεγέρθηκαν την περίοδο εκείνη με χαρακτηριστικά Γοθικής και Αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής. Η μεσαιωνική πόλη χτίστηκε στα θεμέλια της αρχαίας πόλης. Η νήσος από το 1522 αποτελεί μέρος της Οθωμανικής αυτοκρατορίας για περίπου 400 χρόνια έως το 1912. Το Οθωμανικό στοιχείο μπορεί να μην άλλαξε τα ήδη υπάρχοντα ιπποτικά στοιχεία αρχιτεκτονικής παρόλα αυτά άφησε το στίγμα του στην πόλη. Ιδιαίτερες προσθήκες αποτέλεσαν τα λουτρά και τα ξύλινα κλειστά μπαλκόνια. Αποτέλεσμα ήταν ένα κράμα ανατολικής αρχιτεκτονικής με δυτικά στοιχεία. Με την Ιταλική κατάκτηση στις αρχές του 20ου αιώνα η αρχιτεκτονική του νησιού διατηρήθηκε ενώ οι Ιταλοί αναστήλωσαν το κατεστραμμένο παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου.

A: Κολοσσός της Ρόδου.

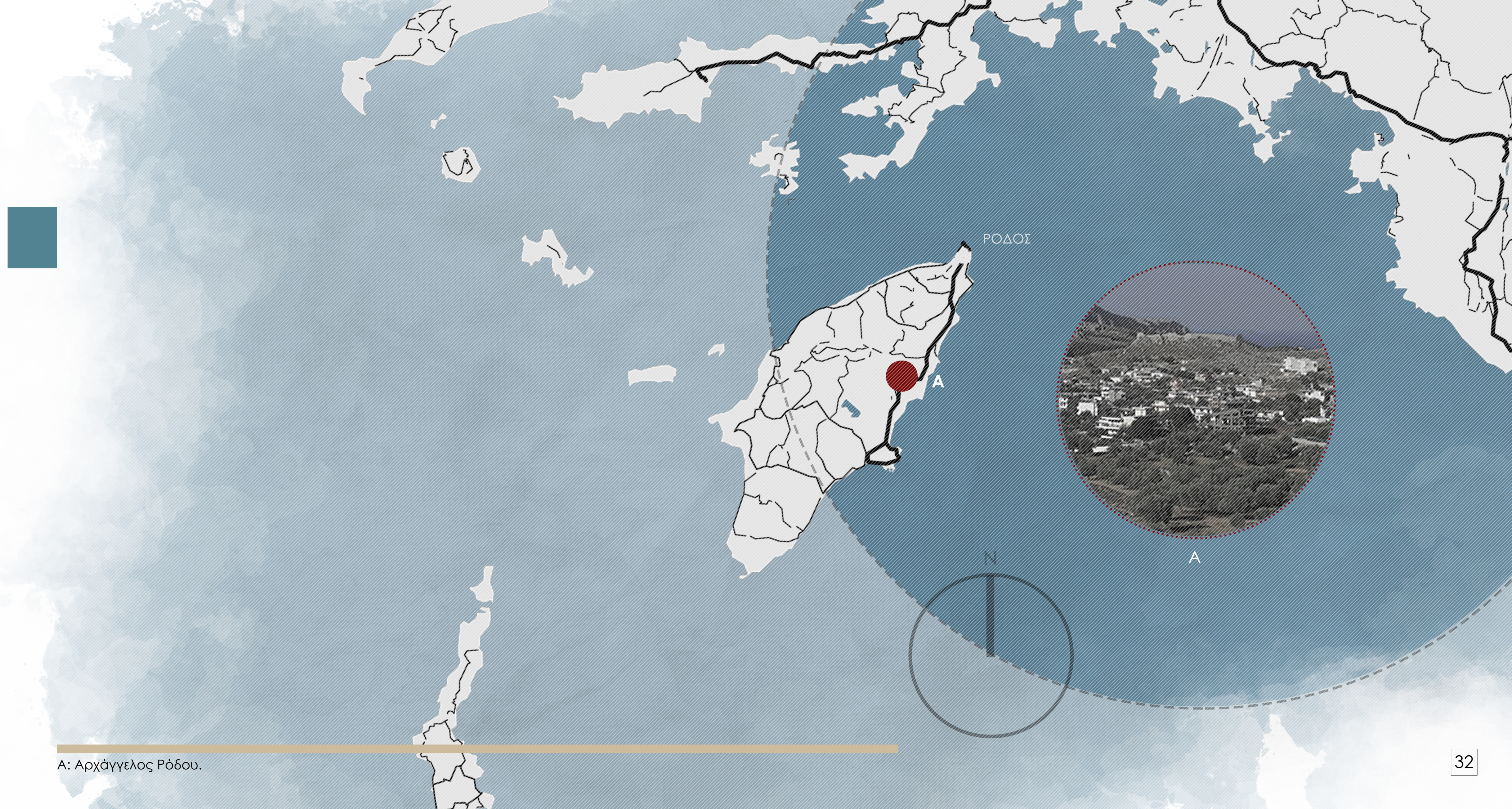

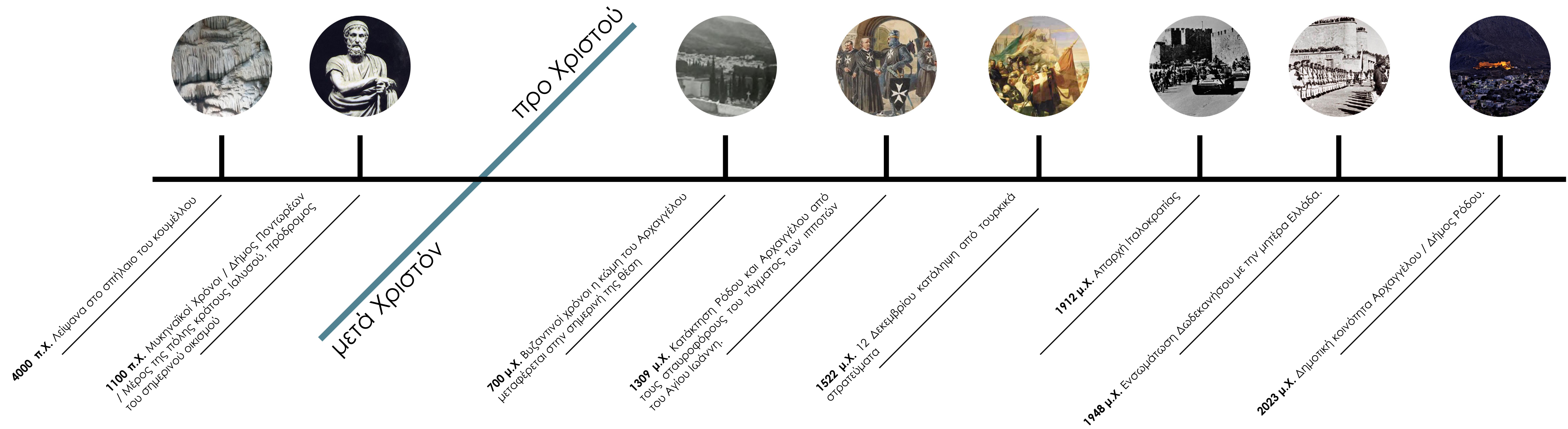
Στο νησί, φάρος πολιτισμού και ξεχωριστό σημείο αναφοράς αποτελεί το χωριό Αρχάγγελος. Η ιστορία του αρχίζει από το 4000 π.Χ. όπως αποδεικνύουν τα αρχαιολογικά ευρήματα πρόσφατων ανασκαφών όπως λείψανα, αγγεία και άλλα αντικείμενα που βρέθηκαν στο σπήλαιο του Κουμέλου καθώς και στις περιοχές του Αναγρού, στα Μαλά-Πετροκοπιό. Το χωριό αναφέρεται και από τον ποιητή Όμηρο στην Ιλιάδα. Αρχικά, ήταν γνωστό ως δήμος Ποντορέων που ανήκε στο κράτος της Ιαλυσού και βρισκόταν στην παραλιακή θέση Πετρώνας. Κατά το μεσαιώνα έγινε η μεταφορά του οικισμού στο εσωτερικό του νησιού με σκοπό τη φύλαξη από τους πειρατές. Μετονομάστηκε σε Αρχάγγελος (15ος αιώνας μ.Χ.) και διατήρησε ως σήμερα τη γεωγραφική του θέση. Στην περιοχή η κεραμική τέχνη ήταν σημαντική για την κουλτούρα του λαού. Ιστορικά αποδεδειγμένο αποτελεί το γεγονός ότι ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός πήρε από τον Πετρώνα τα ελαφρά τούβλα.

Ο Αρχάγγελος είναι ένα ιδιαίτερο χωριό. Έχει πολλές δικές του παραδόσεις, που το διακρίνουν από τους υπόλοιπους οικισμούς του νησιού και δική του ξεχωριστή διάλεκτο, η οποία ξεχωρίζει από οπουδήποτε αλλού στο νησί. Οι κάτοικοι του Αρχαγγέλου είναι επίσης διαφορετικοί σε πολλούς τρόπους από τους ανθρώπους σε άλλα μέρη του νησιού. Ο λόγος είναι ότι κατάγονται από την Κύπρο και έχουν φέρει μαζί τους τα κυπριακά ήθη και έθιμα, την κυπριακή νοοτροπία, αλλά προπάντων τη κυπριακή διάλεκτο την οποία έχουν διατηρήσει δια μέσου των αιώνων και την χρησιμοποιούν μέχρι και σήμερα. Μάλιστα, μιλούν ατόφια το παφίτικο κυπριακό ιδίωμα το οποίο χαρακτηρίζεται από τη τάση του να αφαιρεί φωνήεντα από τις λέξεις και τον τραχύ και βαρύ τρόπο ομιλίας. Γι' αυτό το λόγο είναι πολύ πιθανό οι αρχικοί κάτοικοι του Αρχαγγέλου να είναι μέτοικοι από την Πάφο αφού χρησιμοποιούν λέξεις και τρόπο ομιλίας που μόνο στην Πάφο ακούγονται. Η διάλεκτος του Αρχαγγέλου ονομάζεται Αρχαγγελίτικα. Τα Αρχαγγελίτικα είναι ακριβώς όπως η κυπριακή διάλεκτος με το χαρακτηριστικό ιδίωμα της Πάφου, μαζί με τοπικές λέξεις. Έτσι, για έναν Κύπριο είναι πολύ εύκολο να συνομιλήσει στα κυπριακά με τους Αρχαγγελίτες, και ακούγοντάς τους να μιλούν θα νομίζει ότι βρίσκεται σε κάποιο χωριό της Πάφου και όχι στην Ρόδο.

Αρχάγγελος

A: Αρχάγγελος Ρόδου.

4000 π.Χ. Λείψανα στο σπήλαιο του κουμέλλου

1100 π.Χ. Μυκηναϊκοί Χρόνοι / Δήμος Ποντωρέων / Μέρος της πόλης κράτους Ιαλυσού, πρόδρομος του σημερινού οικισμού

Μετά Χριστόν

700 μ.Χ. Βυζαντινοί χρονοί η κόμη του Αρχαγγέλου μεταφέρεται στην σημερινή της θέση

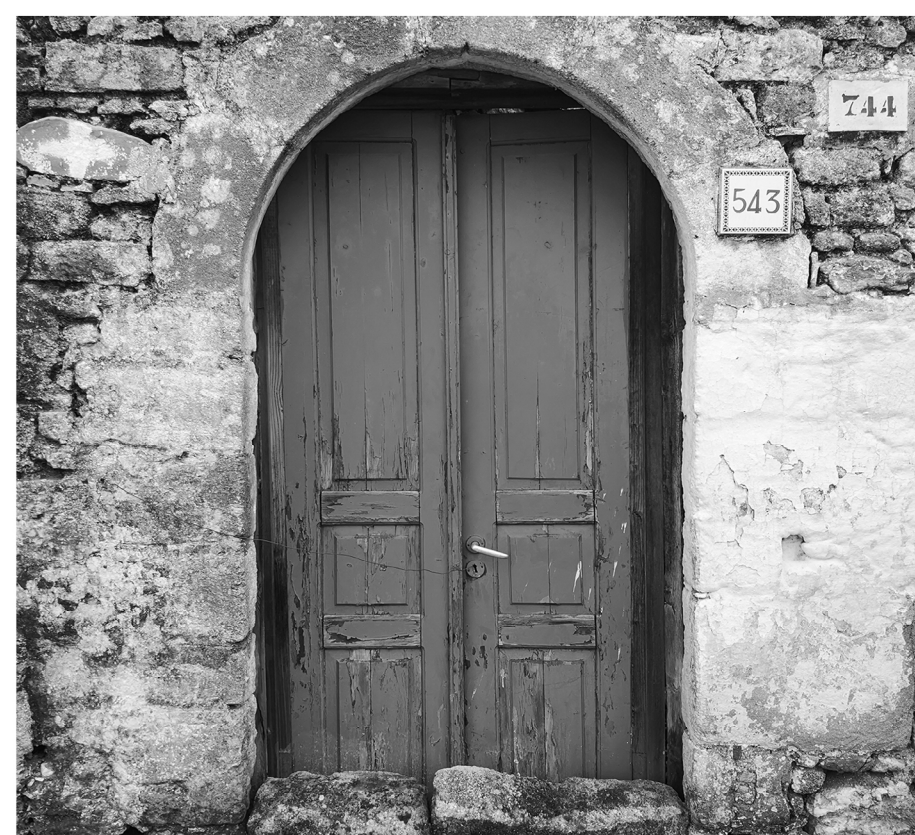
1309 μ.Χ. Κατάκτηση Ρόδου και Αρχαγγέλου από τους σταυροφόρους του τάγματος των ιπποτών του Αγίου Ιωάννη.

1522 μ.Χ. 12 Δεκεμβρίου κατάληψη από τουρκικά στρατεύματα

1912 μ.Χ. Απαιχή Ιταλοκρατίας

1948 μ.Χ. Ενσωμάτωση Δωδεκανήσου με την μητέρα Ελλάδα.

2023 μ.Χ. Δημοτική κοινότητα Αρχαγγέλου / Δήμος Ρόδου.

Πτυχές από την αρχιτεκτονική του οικισμού (Αρχαγγέλιος - Ρόδου).

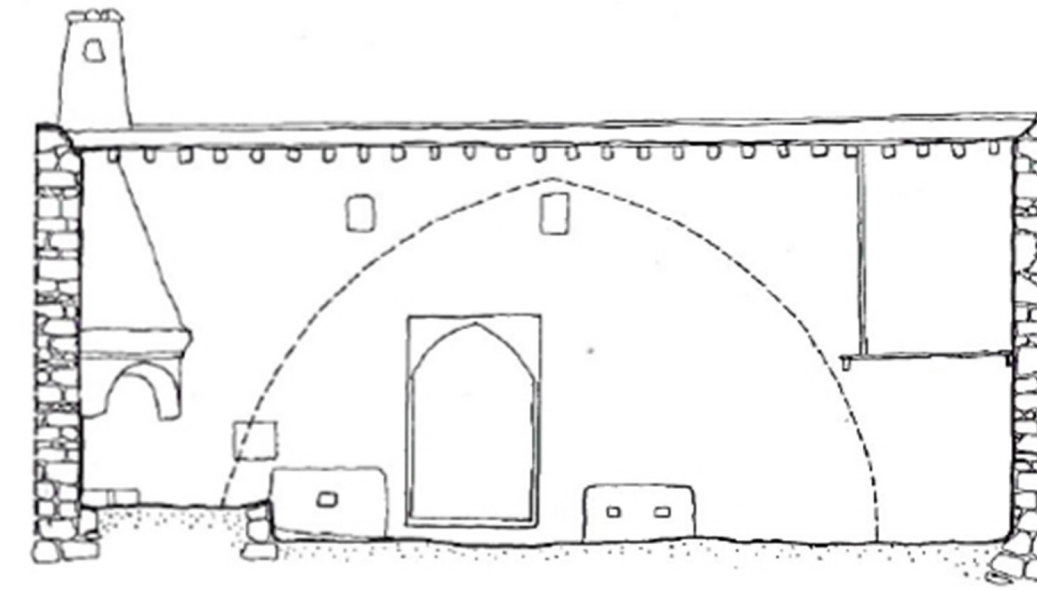
Παραδοσιακή Κατοικία και Αρχιτεκτονική

Η οικιστική ανάπτυξη του Αρχαγγέλου αρχίζει από την αρχαιότητα. Στην πορεία του χρόνου, οι μορφές κατοίκησης επηρεάστηκαν από επάλληλους κατακτητές, δημιουργώντας πρωτότυπους και πολυποίκιλους τύπους κατοικίας. Η παραδοσιακή κατοικία διαμορφώνεται από τη συμβολή εξωγενών (Άραβες, Φράγκοι, Τούρκοι, Ιταλοί) και ενδογενών παραγόντων (ντόπιοι πληθυσμοί). Τα υλικά που χρησιμοποιούνται είναι το χώμα, η πέτρα και το ξύλο, τα οποία αξιοποιούνται με τρόπους τεχνικά και οικονομικά συμφέροντες, όπως συνέβαινε σε όλη την παραδοσιακή αρχιτεκτονική δημιουργώντας ένα κτίσμα λειτουργικά, κλιματολογικά και αισθητικά προσαρμοσμένο τόσο στις καθημερινές ανάγκες, όσο και στο τοπίο. Τα εναπομείναντα παραδοσιακά σπίτια του Αρχαγγέλου χρονολογούνται πάνω από 100 χρόνια. Πρόκειται για απλά, μονόχρωρα, στενόμακρα κτίσματα, τα οποία εξωτερικά έχουν μια λιτή και απλή αισθητική, που βασίζεται κυρίως στην πλαστικότητα των όγκων, στις αναλογίες των διαστάσεων, στη διάρθρωση των ανοιγμάτων, στην υφή των επιφανειών, στις ιδιόμορφες καμινάδες κ.λ.π. Συχνά, το χρώμα αναλαμβάνει να εναρμονίσει το κτίσμα με τον φυσικό του περίγυρο. Η τοποθέτηση των κτισμάτων στο οικόπεδο τις περισσότερες φορές γινόταν με βάση την ανατολή του ηλίου. Οι τύποι κατοικιών που συναντώνται στον οικισμό είναι: τα καμαρικά, τα ανώγια και αυτά που ακολουθούν διάταξη «Γ» - τα «γάμα».

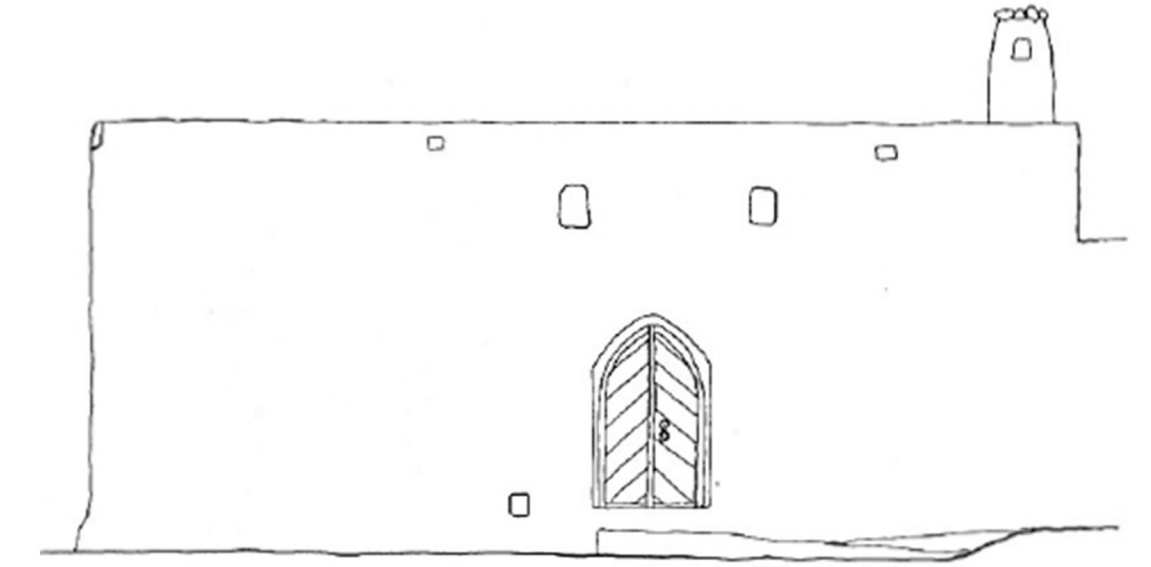
Ο παλαιότερος τύπος οικίας είναι τα καμαρικά. Οι διαστάσεις τους κυμαίνονται από 5 έως 7 μέτρα πλάτος και από 8 έως 10 μέτρα μήκος και είναι συνάρτηση της διαθέσιμης ξυλείας που χρησιμοποιείται για την κατασκευή της επίπεδης στέγης. Το ύψος της κατοικίας είναι κατά μέσο όρο 4 μέτρα, διάσταση που δεν δίνει την δυνατότητα για την προσθήκη ορόφου. Η κάτοψη ακολουθεί ένα επίμηκες ορθογώνιο σχήμα του οποίου το μήκος διαιρείται αρχικά, με μια ξύλινη δοκό. Αυτό γίνεται προκειμένου να διαιρεθεί το επίμηκες σχήμα σε δύο μικρότερα ορθογώνια και να στηριχτεί η οροφή με την βοήθεια δευτερευόντων δοκών. Η κύρια δοκός, η οποία αργότερα αντικαταστάθηκε από πέτρινη καμάρα που είναι και ο πιο συχνά απαντώμενος τύπος μέχρι και σήμερα. Πάνω σε αυτήν τοποθετούνται τα κορφάδια, ξύλινα δοκάρια μεγάλης αντοχής, συνήθως από πεύκο. Τα κενά καλύπτονταν από βέργες αγριελιάς και αργότερα από καλάμια. Πάνω τους τοποθετούνται φελλάδες (φύλλα δάφνης) και στη συνέχεια φύκια. Μετά στρώνεται κοκκινόχωμα ή ασπρόχωμα και στο τέλος τοποθετείται ένα αργιλώδες χώμα που ονομάζεται πατελιά. Οι τοίχοι κατασκευάζονται από πέτρες οι οποίες κτίζονται με λάσπη από κοκκινόχωμα και έχουν πάχος 50 – 75 εκ. Αργότερα το πάχος ελαττώνεται με τη χρήση ασβέστη στο μείγμα, ο οποίος χρησιμοποιείται και για το σοβάτισμα του εσωτερικού του σπιτιού. Το εξωτερικό συνήθως μένει ανεπίχριστο κυρίως όταν είναι από παρόλιθο, από ατσακόπετρες ή σχιστόπλακες. Τα δάπεδα, τόσο στο εξωτερικό, όσο και στο εσωτερικό της κατοικίας είναι φτιαγμένα από πατημένο χώμα ή στρωμένα με χοχλάκους (βότσαλα άσπρα ή μαύρα).

Η πρόσοψη του σπιτιού βγαίνει κατευθείαν στο δρόμο ή στην αυλή που μεσολαβεί ανάμεσα στο δρόμο και στο σπίτι. Η εξωτερική πόρτα της αυλής έχει ύψος 1,70-1,90μ., που συναντάμε κυρίως στα παλαιότερα σπίτια. Στο κυρίως κτίσμα και σ' αρκετό ύψος από το έδαφος βρίσκονται 1 έως 3 μικρά παράθυρα διαστάσεων 50X60 ή 60X75 εκ. Πολλές φορές πάνω από την πόρτα υπάρχει πλάκα με σταυρό και συχνά αναγράφεται και η ημερομηνία κατασκευής του σπιτιού. Η εσωτερική διάρθρωση της κατοικίας χωρίζεται σε δυο μέρη: στην μέσα χώρα και στην έξω χώρα. Αυτός ο διαχωρισμός γινόταν από την θέση της καμάρας. Βασικός παράγοντας για τον διαχωρισμό των λειτουργιών ήταν τα ξύλινα υπερυψωμένα επίπεδα (αμπαταροί) που εξασφάλιζαν όλες τις λειτουργικές ανάγκες του σπιτιού, τόσο για τους κατοίκους του, όσο και για τα ζώα, που αρχικά έμεναν κι αυτά στο ίδιο σπίτι, στην μέσα χώρα, όπως την ονόμαζαν. Η θέση και η ονομασία των εσωτερικών ξύλινων διαμορφώσεων διαφοροποιούνται ανάλογα με τους οικισμούς ή τις περιοχές.

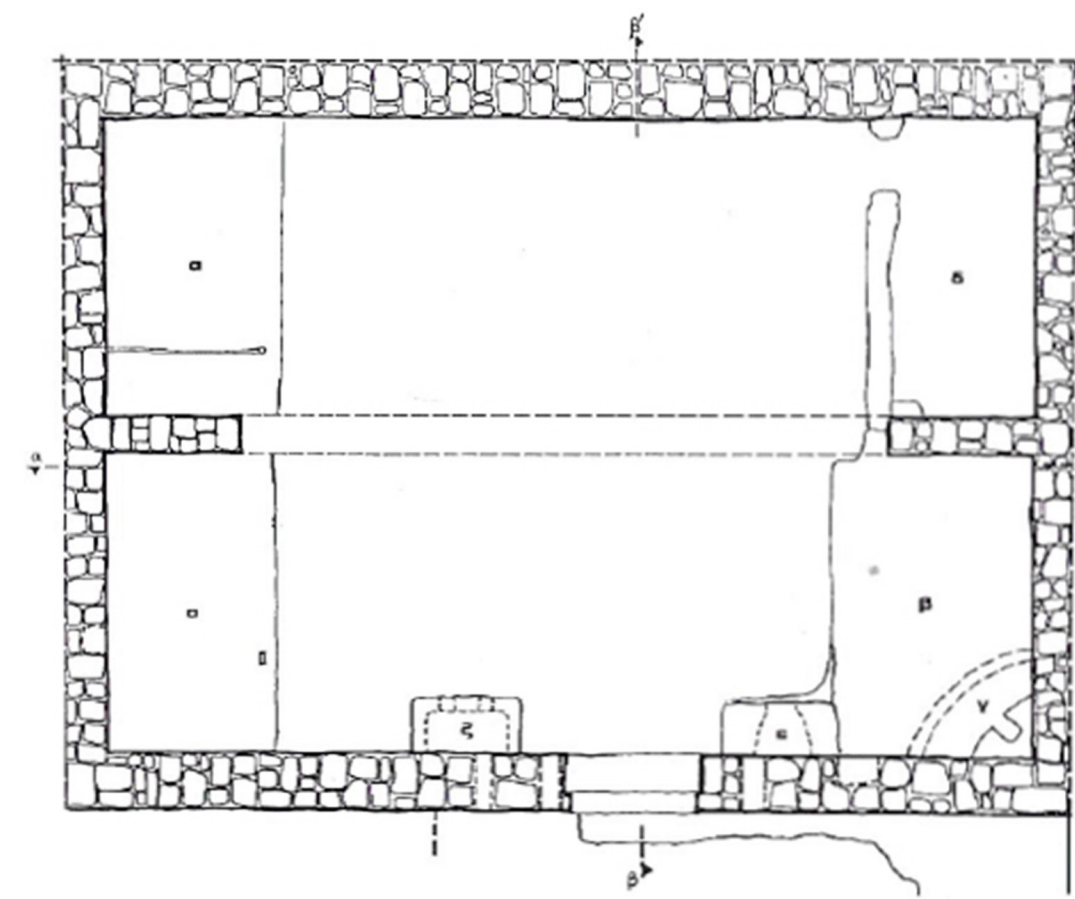
Τα Καμαρικά

Τομή

Πρόσοψη

Κάτοψη

Εσωτερικός χώρος του καμαρικού.

Τα Καμαρικά

Μελέτη Περιπτώσεως | Ιστορικά Στοιχεία

Στην έξω χώρα τοποθετείται το τζάκι στον τοίχο της πρόσοψης του σπιτιού, συνήθως στη γωνία κοντά στην είσοδο. Το επίπεδο του τζακιού, υπερυψωμένο κατά 20-30 εκ - ο "σουφάς" όπως αποκαλείται και αποτελούσε τον χώρο διημέρευσης της οικογένει - ας. Στην απέναντι πλευρά από το τζάκι βρίσκεται ο αμπαταρός ,δηλαδή μια ξύλινη κα - τασκευή όπου είχε την χρήση του αποθηκευτικού χώρου στο κάτω μέρος του. Το πάνω μέρος του αμπαταρού χρησιμοποιούταν άλλοτε ως δωμάτιο (ανάλογα με τα μέλη της οικογενείας) και άλλοτε ως αποθηκευτικός χώρος .

Στην μέσα χώρα συναντάμε στο αριστερό μέρος άλλον ένα αμπαταρό σε αντίστοι - χη χρήση με αυτόν που αναφέρθηκε παραπάνω με τη διαφορά ότι στο κάτω μέρος γινόταν η αποθήκευση του λαδιού. Στο δεξιό μέρος βρισκόταν άλλη μια ξύλινη κατα - σκευή, όπου αποτελούσε τον χώρο ύπνου του ζευγαριού. Ο χώρος κάτω από το κρεβάτι ονομάζεται αποκρέβατος και χρησιμοποιείται σαν αποθήκη για είδη διατρο - φής και επικοινωνεί με τον κύριο χώρο με μικρό πορτάκι. Μπροστά στο κρεβάτι του ζευ - γαριού τοποθετούνται τα ξύλινα σκαλιστά καγκελάκια (παραμακλίκια), με άνοιγμα στο μέσον και ξύλινη σκάλα. Απαραίτητο συμπλήρωμα της εσωτερικής διαμόρφωσης είναι ο τοίχος που βρίσκεται ανάμεσα στις δύο αυτές κατασκευές όπου τοποθετούνται ένας ή δύο πάγκοι. Συγκεκριμένα έχουν την μορφή επίπλου και φέρουν την ονομασία "πελε - κανικά", διότι δεν τα έφτιαχνε επιπλοποιός, αλλά τεχνίτης της εποχής. Οι πάγκοι αυτοί χρησιμεύουν για τη φύλαξη ρούχων και ξηρών καρπών.

Η εσωτερική διακόσμηση του χώρου είναι πολύ ενδιαφέρουσα και κρατά την παρα - δοσιακή μορφή της ως τις μέρες μας: πλούσια κεντήματα, υφαντά, πιάτα και κανά - τια στα ράφια. Πολλές φορές τα πιάτα καλύπτουν ολόκληρη την επιφάνεια του τοίχου στην μέσα χώρα της κατοικίας, απ' όπου η ονομασία πλατελότοιχος. Τα πιάτα αυτά αγοράζονταν από εμπόρους της εποχής εκείνης, τα οποία προμηθευόντουσαν από Ιταλικές βιοτεχνίες και δεν κατασκευάζονταν στην περιοχή του Πετρώνα. Επίσης, μαζί με τα πιάτα τοποθετούν μέσα σε κορνίζες φωτογραφίες(προγόνων, εξεχόντων πολι - τικών ή προσώπων της μυθολογίας) και κεντήματα. Αρκετές φορές βρίσκουμε έναν καθρέφτη στο μέσο του πλατελότοιχου. Όσο μεγαλύτερη ήταν η ποσότητα των πιάτων αυτών, τόσο πιο ευκατάστατη ήταν η οικογένεια που κατοικούσε εκεί. Γενικότερα, οι λειτουργίες της κατοικίας γίνονταν σε βοηθητικούς χώρους (το μα - γειρείο, οι στάβλοι των ζώων και ο φούρνος),που αναπτύχθηκαν έξω από το βασικό πυρήνα - ο οποίος παραμένει πάντα αναλλοίωτος σαν κύρια κατοικία. Ο φούρνος τοποθετείται έξω από το σπίτι, αλλά μέσα στην αυλή. Τέλος τα καμαρικά σπίτια είναι χώροι πολυχρηστικοί, προσαρμοσμένοι στις ανάγκες κάθε οικογένειας.

Τα ανώγια είναι μεταγενέστερα των καμαρικών. Ο τύπος αυτός, ενώ μορφολογικά κρατά τη λογική του καμαρικού, αναπτύσσεται και σε όροφο. Σύμφωνα με μαρτυρίες των κατοίκων, ο τύπος αυτός προέκυψε για να εξυπηρετήσει οικογένειες που κατείχαν μικρότερη έκτασης γης. Οι κατοικίες αυτές δεν έχουν πια την καμάρα για την στήριξη του οικοδομήματος, αλλά έχουν τις τέσσερις φέρουσες τοιχοποιίες. Οι λειτουργίες διαχωρίζονται στο ισόγειο, στους χώρους διημέρευσης και στον όροφο, όπου υπάρχει ο χώρος ανάπαυσης. Η σύνδεση μεταξύ του ισόγειου και του ορόφου γινόταν με εσωτερική ξύλινη σκάλα, η οποία οδηγούσε στο πατάρι. Η σκεπή είχε ανάλογη κατασκευαστική λογική με το καμαρικό σπίτι. Τέλος, η διακόσμηση ήταν πολύ λιτή και πλέον λόγω της οικονομικής στενότητας της οικογένειας, δε συναντάμε τον πλατελότοιχο.

Τα Ανώγια

Εξωτερική πτυχή απο το Ανώι.

Εξωτερική πηγή από τον τύπο "Γ".

Τα κτίσματα διάταξης "Γ" συναντώνται στον οικισμό πολύ αργότερα και από τους δύο αυτούς τύπους. Ο τύπος αυτός κατοικίας αποτελείται από δύο ορθογώνια κτίσματα, τα οποία διατηρούσαν την πλήρη αυτονομία τους. Ενώνονταν μεταξύ τους φτιάχνοντας ένα "Γ", απ' όπου πήραν και το όνομά τους. Η κατασκευή τους, στη λογική των δύο μη συνδεδεμένων κτισμάτων, συνδέθηκε με την ανάγκη να υπάρχουν ξεχωριστά δωμάτια (σε αντίθεση με τον καμαρικό τύπο σπιτιού – πολυχώρο). Ήταν χώροι πολυχρηστί-κοί, αλλά κυρίως λειτουργούσαν ταυτόχρονα σαν χώροι υποδοχής και υπνοδωμάτια. Παράπλευρα υπήρχε μικρό παράπηγμα, το κουζινί, το οποίο είχε χρήση κουζίνας και ήταν τόσο μικρό που μόλις χωρούσε την νοικοκυρά και άλλο ένα άτομο. Έξω επίσης από τους δύο κυρίως χώρους υπήρχε το αναγκίο (wc), ο ξυλόφουρνος και υπόστεγο για τα ζώα. Κοινά στοιχεία με τα καμαρικά είναι οι πάγκοι, ο πλατελότοιχος (μικρότερου μεγέθους) και ο σουφάς. Τα γάμα σε σύγκριση με τα καμαρικά μπορεί να θεωρούνταν πιο μο-ντέρνα ως κατασκευές, αλλά ήταν δύσχρηστα και δεν κάλυπταν όλες τις ανάγκες της οικογένειας.

S1: Ακρόπολη | S2: Προτομή Κρεμαστινού Δημήτριου | S3 : Πολιτιστικός σύλλογος | S4 : 1^ο Δημοτικό σχολείο | S5 : Ιερός Ναός Ταξιαρών

Αρχάγγελος

ΡΟΔΟΣ

Επ. Οδός Παστίδας

Επ. Οδός Ρόδου - Λίνδου

ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ

N

Επαρχιακές οδοί (Ρόδου - Λίνδου | Παστίδας)

- ΚΤΕΛ
- Αυτοκίνητο
- Μηχανάκι

Αίσθηση της Περιοχής

Μελέτη Περίπτωσης | Ιστορικά Στοιχεία

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ
 ΚΕΡΑΜΙΚΑ
 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
 ΠΕΤΡΑ
 ΙΣΤΟΡΙΑ
 ΕΘΙΜΑ
 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
 ΕΥΛΟ
 ΗΘΗ
 ΕΝΤΟΠΙΟΤΗΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

03

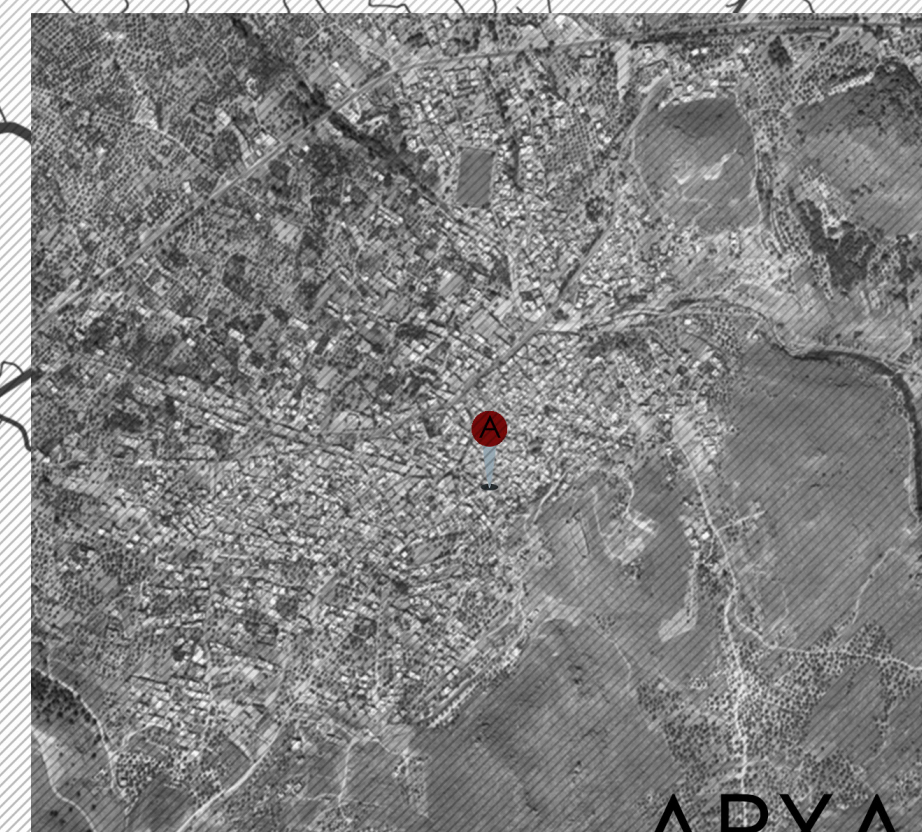

Αναγνώριση Κτιρίου

53

ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

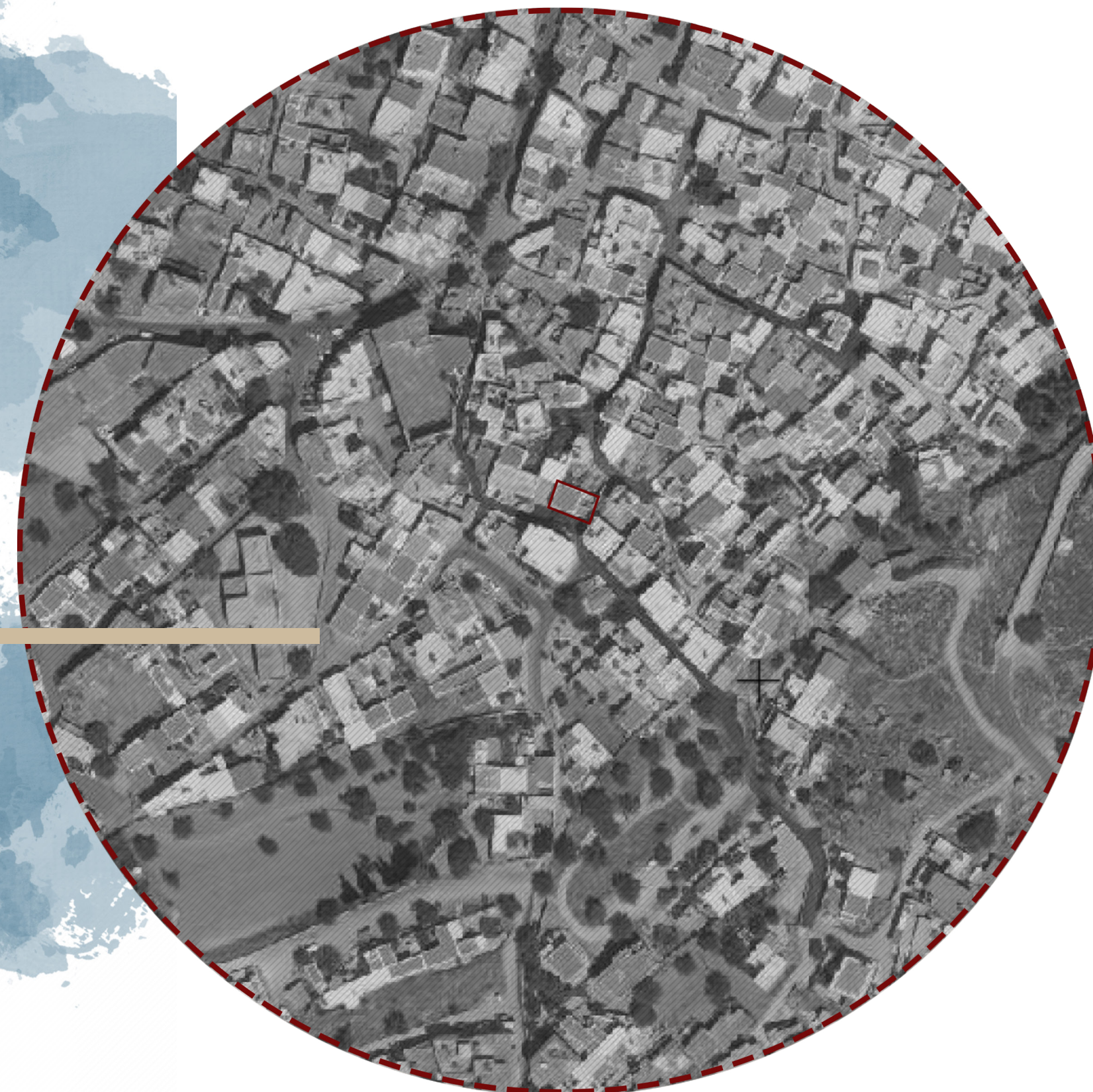

ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ

ΡΟΔΟΣ

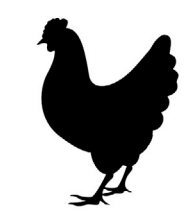
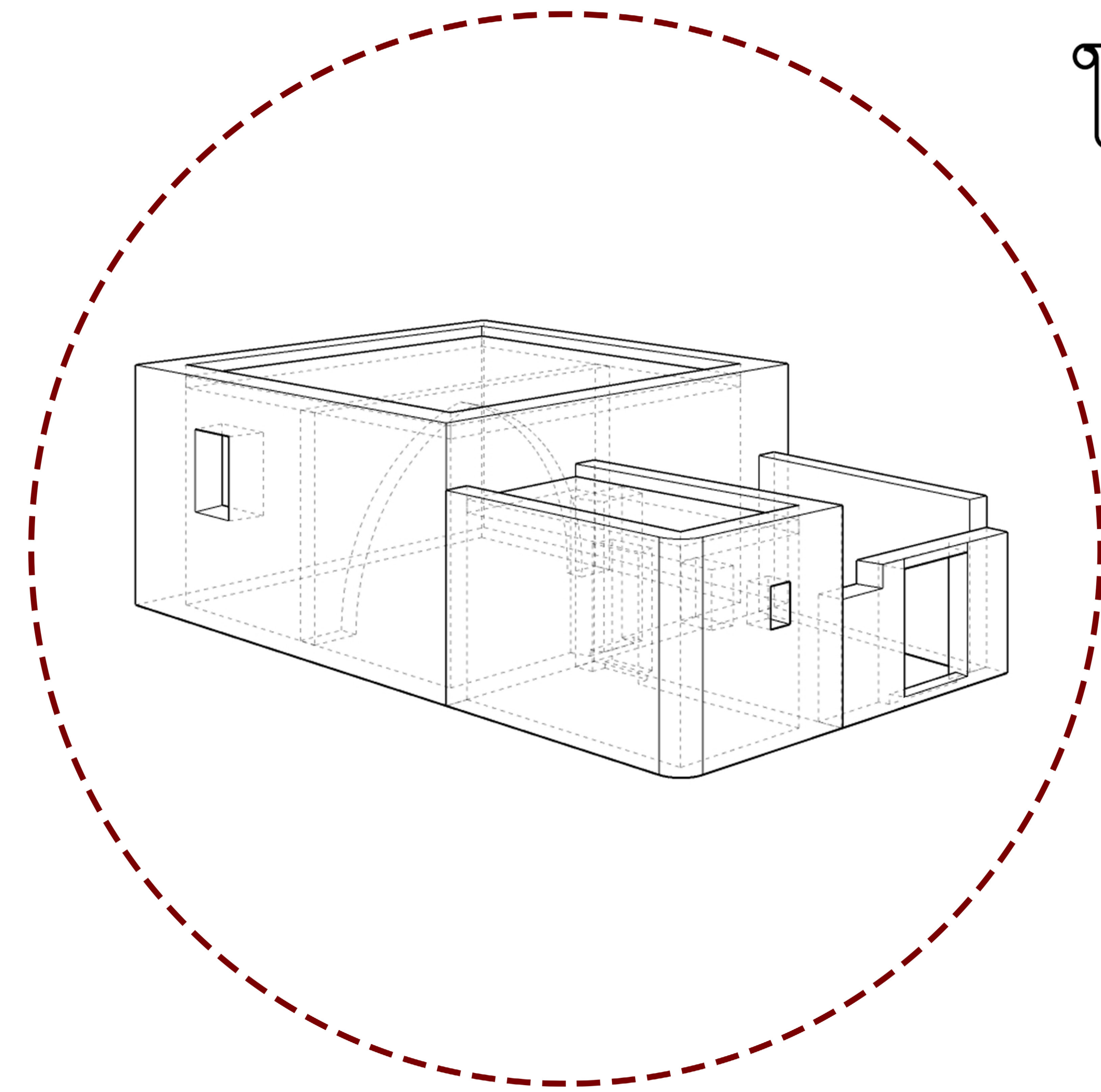
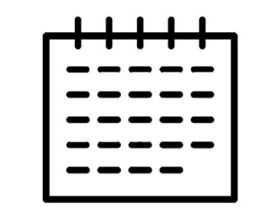
N

Α: Θέση κτιρίου στον οικισμό.

Σχέση Αρχιτεκτονικής και Παράδοσης

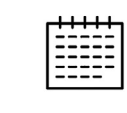
Αναγνώριση Κτιρίου

Οικογένεια

Κεραμικά

Ήθη και Έθιμα

Σιτηρά

Ιστορία

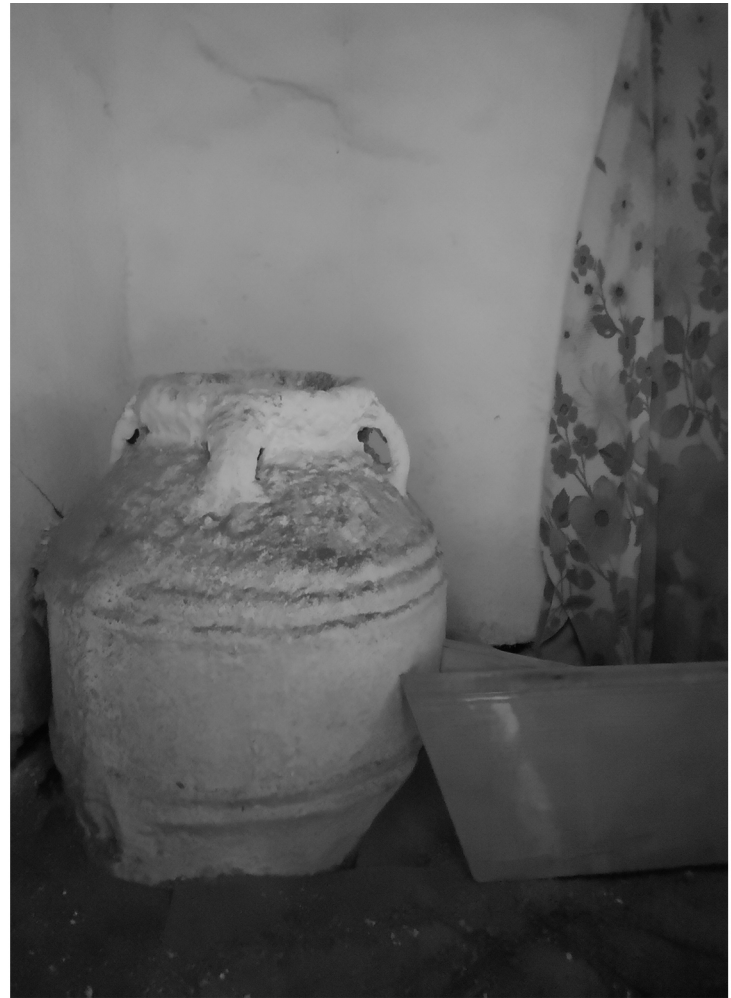
Λαογραφική Μουσική

Εστία

Αχυρώνας

Πτυχές από τον εσωτερικό χώρο του κτιρίου.

Πτυχές από το εξωτερικό περιβάλλον του κτιρίου.

Ιστορικό – Γενική περιγραφή υφιστάμενης κατάστασης

Στον Αρχάγγελο της Ρόδου, στην παλιά γειτονιά του Αι Γιάννη βρίσκεται παραδοσιακή κατοικία, τύπου << ΚΑΜΑΡΙΚΟ >> σπίτι στο κέντρο του παλιού οικισμού το οποίο δεν έχει χαρακτηριστεί ως διατηρητέο, όπως και κανένα άλλο άλλωστε στην μικρή αυτή πόλη. Παρόλο που περιβάλλεται ασφυκτικά από διώροφα, ακαλαίσθητα κτίρια αποτελεί άριστο δείγμα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής σε επίπεδο γειτονιάς, δηλαδή τοπόσημο.

Πρόκειται για κτίσμα που καλύπτει ολόκληρο το σύνολο του οικοπέδου με εμβαδόν 101.18 τ.μ. συμπεριλαμβανομένου του αύλειου χώρου. Είναι ένα συγκρότημα που περιλαμβάνει ένα βασικό όγκο – κεντρικό κτίσμα και ένα δευτερεύοντα όγκο, οι οποίοι εφάπτονται μεταξύ τους. Στον αύλειο χώρο υπάρχουν πρόσθετες κατασκευές (κουζίνα , wc, ζαρντινιέρα). Στα μορφολογικά χαρακτηριστικά του κεντρικού κτίσματος περιλαμβάνονται μικρά ανοίγματα στις όψεις, φεγγίτες, και μια κεντρική είσοδος. Αντίστοιχα είναι τα γνωρίσματα του δευτερεύοντος ανεξάρτητου κτίσματος. Επιπλέον, στις όψεις παρατηρούνται διακοσμητικές λεπτομέρειες, οι οποίες παρά τις φθορές είναι διακριτές. Το κτίσμα είναι ανενεργό από το 2010 περίπου και έχει υποστεί σοβαρές βλάβες από καιρικά φαινόμενα και την εγκατάλειψη των ιδιοκτητών του οι οποίες όμως δεν είναι ανεπανόρθωτες.

Εξωτερικά διαπιστώνονται ρωγμές που τα πλάτη τους κυμαίνονται μεταξύ μερικών εκατοστών σε όλες τις πλευρές του κτίσματος. Υπάρχει έντονη αποσάθρωση στις τοιχοποιίες με αποτέλεσμα να έχει υποχωρήσει ο σοβάς σε αρκετά σημεία και να διακρίνεται η κατασκευαστική του δομή (πέτρα, χάρμα, άχυρο, ασβέστης). Επίσης, παρατηρείται αποκόλληση διακοσμητικών λεπτομερειών στις όψεις τόσο του δευτερεύοντος κτίσματος, όσο και δεξιά και αριστερά από την κεντρική είσοδο στον αύλειο χώρο. Επιπρόσθετα, διαπιστώνουμε θραύση των πήλινων υδρορροών, αποσάθρωση των ξύλινων ταμπλαδοτών κουφωμάτων και της σιδερένιας εξώπορτας. Στον αύλειο χώρο οι οροφές στις πρόσθετες κατασκευές δεν υφίστανται πλέον και μέρος της κουζίνας, της οποίας η κατασκευή είναι από οπτόπλινθους, έχει καταρρεύσει. Το δάπεδο της αυλής δείχνει να είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα το οποίο δεν έχει ορθή μορφολογική ευχέρεια, ενώ έχει αναπτυχθεί χλωρίδα λόγω υγρασίας. Εσωτερικά το κεντρικό κτίσμα καλύπτει επιφάνεια 47,38 τ.μ. και αποτελεί ενιαίο χώρο διχοτομημένο με τοξωτή καμάρα από την οποία εξαρτάται η στατικότητα αλλά και η μορφολογία του όλου κτίσματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα νοητά το κτίριο να διαμοιράζεται στη μέσα και την έξω χώρα. Στους εσωτερικούς τοίχους του κτιρίου οι οποίοι είναι σοβατισμένοι με ασβεστοκονίαμα εμφανίζονται επιφανειακές ρηγματώσεις στον σοβά λόγω παλαιότητας και εγκατάλειψης. Διαπιστώνονται φθορές σε αρκετά σημεία με αποτέλεσμα να διακρίνεται η κατασκευαστική δομή (λιθοδομή) αλλά και η παλαιότητα του κτίσματος. Τμήματα της οροφής έχουν καταρρεύσει με αποτέλεσμα να γίνεται διακριτή η διαστρωμάτωση των υλικών που είχε κατασκευαστεί. Συγκεκριμένα πρόκειται για ξύλινους δοκούς (κορφάδια) από κυπαρίσσια τοποθετημένα παράλληλα μεταξύ τους και στις δύο χώρες του κεντρικού πυρήνα. Αυτά πλαισιώνονται από καλαμωτή σκεπασμένη με φύλλα δάφνης και ειδικό αργιλόχωμα (πατελιά).

Τεχνική Έκθεση Υφιστάμενης Κατάστασης

Δεξιά και αριστερά της μέσα χώρας συναντώνται υπερυψωμένες ξύλινες κατασκευές (αμπαταροί), που παρουσιάζουν μεγάλες φθορές τόσο σε στατικό όσο και σε αισθητικό επίπεδο, εξαιτίας των όμβριων υδάτων από την μερική πτώση της οροφής. Ανάμεσα στους αμπαταρούς υπάρχουν δύο ξύλινοι πάγκοι σε σχήμα 'Γ' οι οποίοι εφάπτονται. Αυτοί βρίσκονται σε καλύτερη κατάσταση χωρίς ιδιαίτερες φθορές. Στη δεξιά πλευρά- από την κεντρική είσοδο -στην έξω χώρα υπάρχει επίσης ξύλινη κατασκευή σε χαμηλότερο επίπεδο από τις άλλες δύο. Αυτή έχει υποστεί μεγαλύτερες φθορές από τις ξύλινες κατασκευές της μέσα χώρας. Και οι τρεις ξυλοκατασκευές (αμπαταροί) είναι επικαλυμμένες με λαδομπογιά σε χρώμα ώχρας.

Αριστερά υπάρχει υπερυψωμένο δάπεδο από λιθοδομή επικαλυμμένη με ασβεστοκονίαμα (σουφάς) και στην γωνία τζάκι (κούμελο). Σε κάποια σημεία του τζακιού παρατηρείται αποκόλληση από τις πλευρικές τοιχοποιίες. Σημειώτεον ότι τα δάπεδα κάτω και από τις τρεις ξύλινες κατασκευές είναι από πατημένο χώμα ενώ το υπόλοιπο μέρος του κτίσματος είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα – επικαλυμμένο και αυτό με λαδομπογιά χρώματος γκρι, το οποίο παρουσιάζει φθορές από τα όμβρια ύδατα και την υποχώρηση της οροφής. Τέλος σε ολόκληρο το κτίσμα είναι εμφανής η ηλεκτρολογική εγκατάσταση.

Εσωτερικά το δευτερεύον κτίσμα καλύπτει επιφάνεια 10,02 τ.μ. ενιαίου χώρου. Στις τοιχοποιίες του κτίσματος υπάρχει κάλυψη με ασβεστοκονίαμα και περιμετρικά σε ύψος 110 εκ. επικάλυψη με λαδομπογιά σε χρώμα γαλάζιο. Ωστόσο σε κάποια σημεία παρουσιάζονται άλατα λόγω υγρασίας. Η οροφή του κτίσματος αυτού έχει την ίδια κατασκευαστική δομή με το κεντρικό κτίσμα. Αρκετοί ξύλινοι δοκοί είναι αποσθρωμένοι και σε μερικά σημεία η καλαμωτή έχει υποστεί φθορές από ρωγμές στο αργιλόχωμα (πατελιά) που καλύπτει την οροφή. Αριστερά της εισόδου υπάρχει υπερυψωμένο δάπεδο από λιθοδομή επικαλυμμένη με ασβεστοκονίαμα (σουφάς) και στην γωνία τζάκι (κούμελο), επικαλυμμένο με ασβεστοκονίαμα και βαμμένο με λαδομπογιά χρώματος καφέ, το οποίο δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες φθορές. Το δάπεδο του καλύπτεται από ένα λεπτό στρώμα σκυροδέματος βαμμένο με λαδομπογιά σε χρώμα γκρι. Αντίστοιχα, είναι εμφανής η ηλεκτρολογική εγκατάσταση.

Αρχιτεκτονικά Σχέδια

Αναγνώριση κτιρίου

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Π (ΠΑΡΑΘΥΡΟ)	Θ (ΘΥΡΑ)
ΑΝΟΙΓΜΑ ΠΟΔΙΑ ΥΨΟΣ	ΑΝΟΙΓΜΑ ΠΟΔΙΑ ΥΨΟΣ

- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ ↕ 1
- ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ↕ 2
- ΕΙΣΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ↕ 3

ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ -----

ΕΝΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΒΟΡΑ ⊙

ΟΠΤΟΠΛΑΙΝΘΟΔΟΜΗ ▨

ΛΙΘΟΔΟΜΗ ▩

ΧΩΜΑ ▪

ΞΥΛΟ ΣΕ ΤΟΜΗ ▧

ΚΟΡΦΑΔΙΑ ▬

ΑΡΓΥΛΟΧΩΜΑ ▨

ΦΥΛΛΑ ΔΑΦΝΗΣ ▨

ΕΔΑΦΟΣ ▨

ΕΝΔΕΙΞΗ ΣΤΑΘΜΗΣ ▽

ΟΨΗ ↗

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ ↘

ΕΝΔΕΙΞΗ ΣΤΑΘΜΗΣ ⊙

ΕΝΔΕΙΞΗ ΤΟΜΗΣ ↗

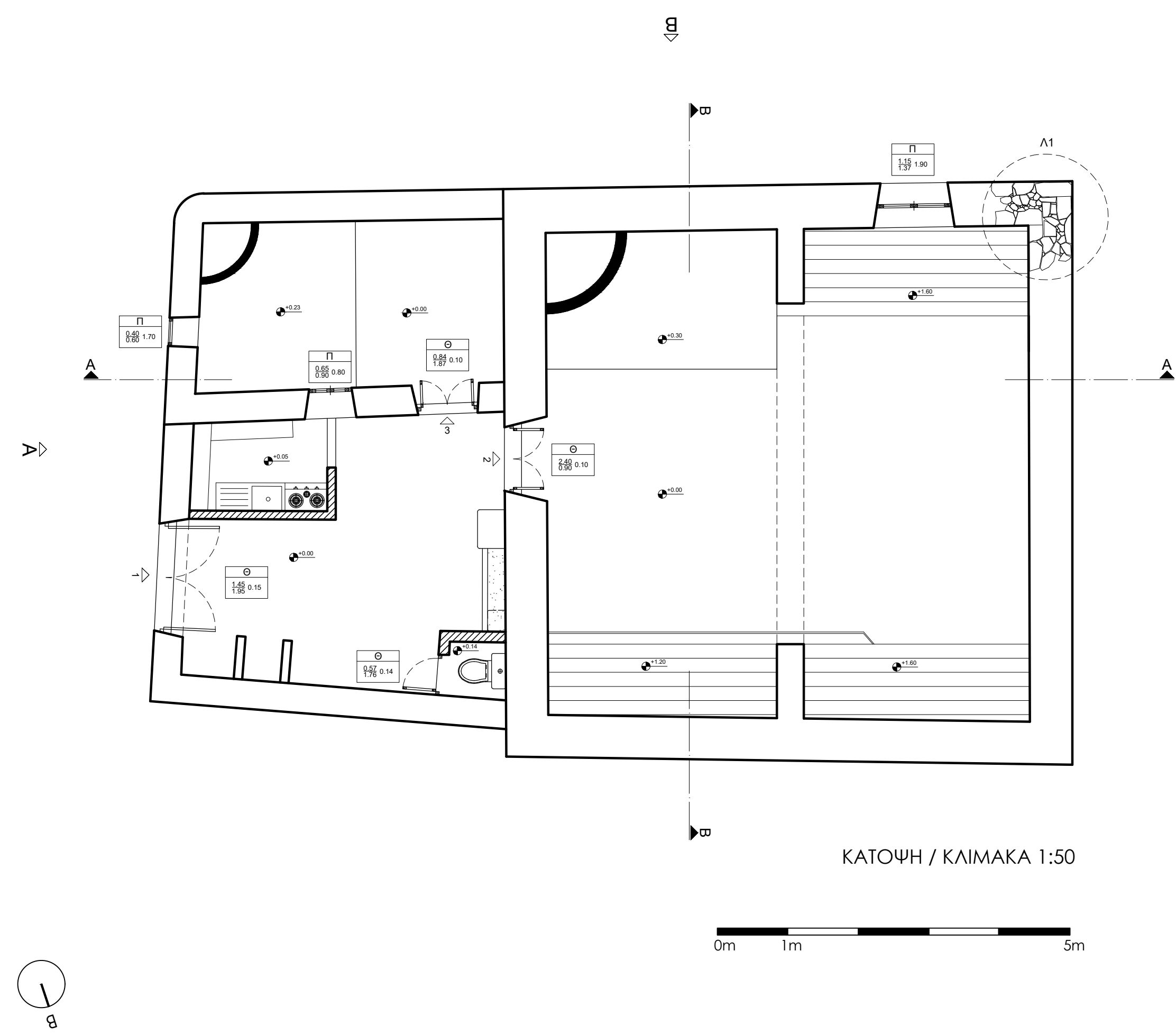
ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 1 Λ1

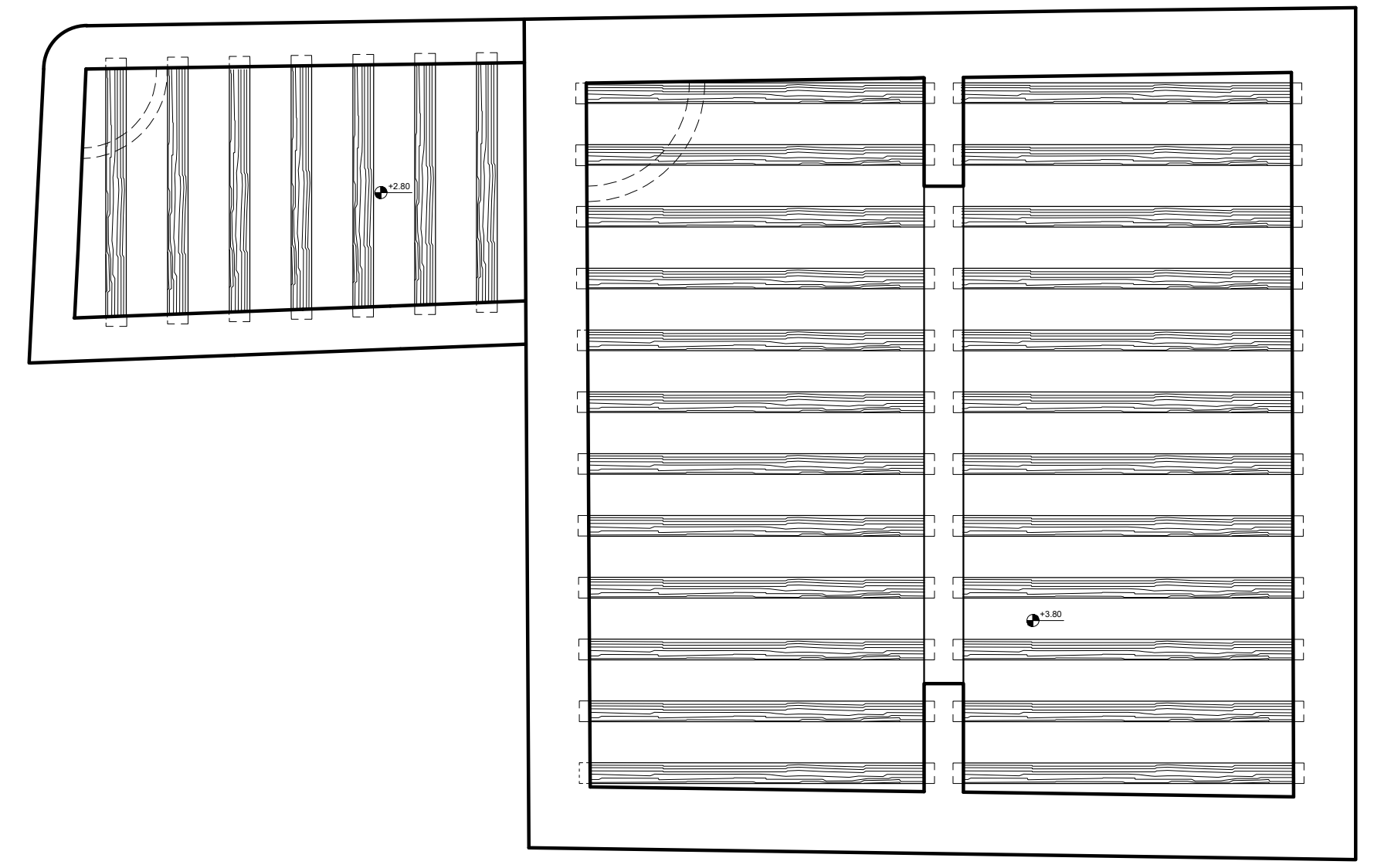
ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 2 Λ2

ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 3 Λ3

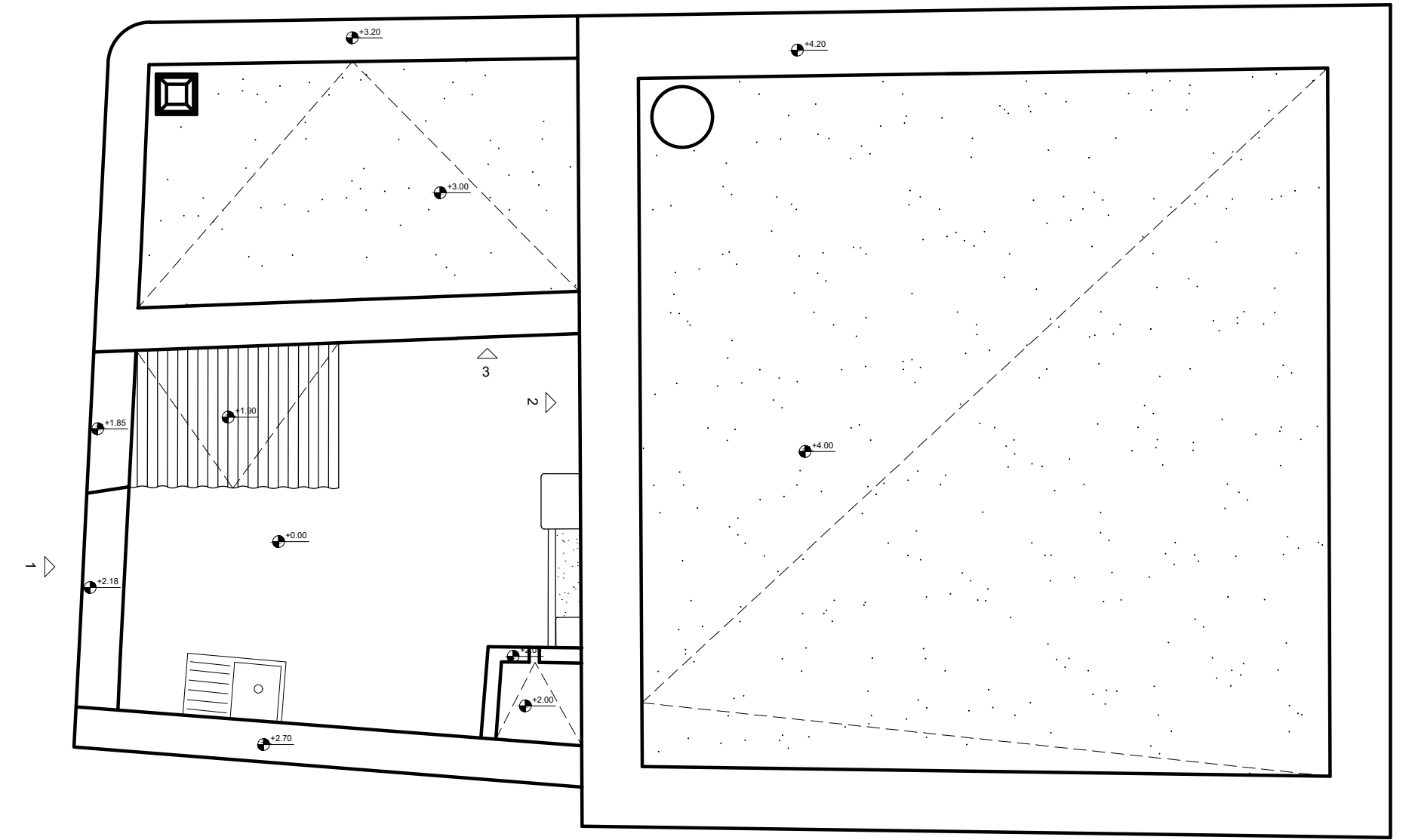
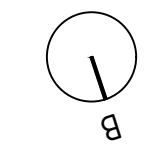
ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 4 Λ4

ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 5 Λ5

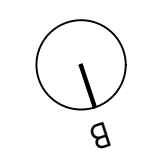

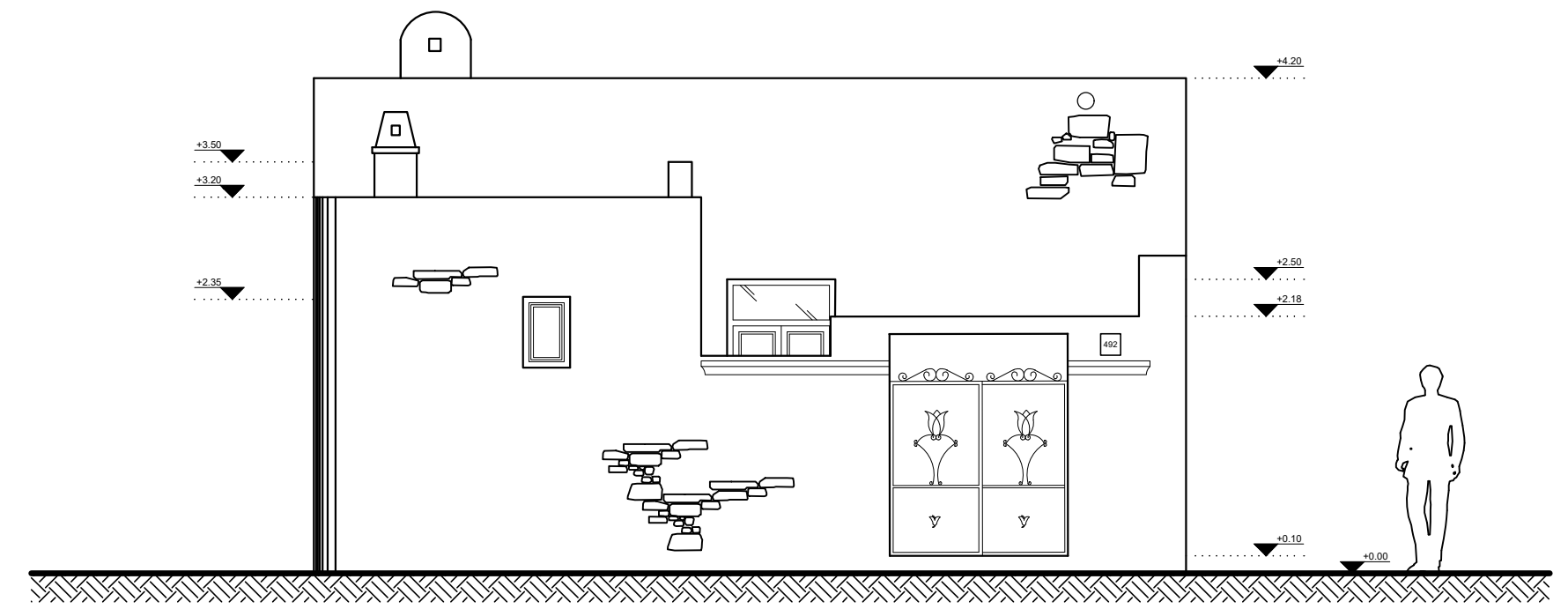

ΑΝΟΨΗ ΟΡΟΦΗΣ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

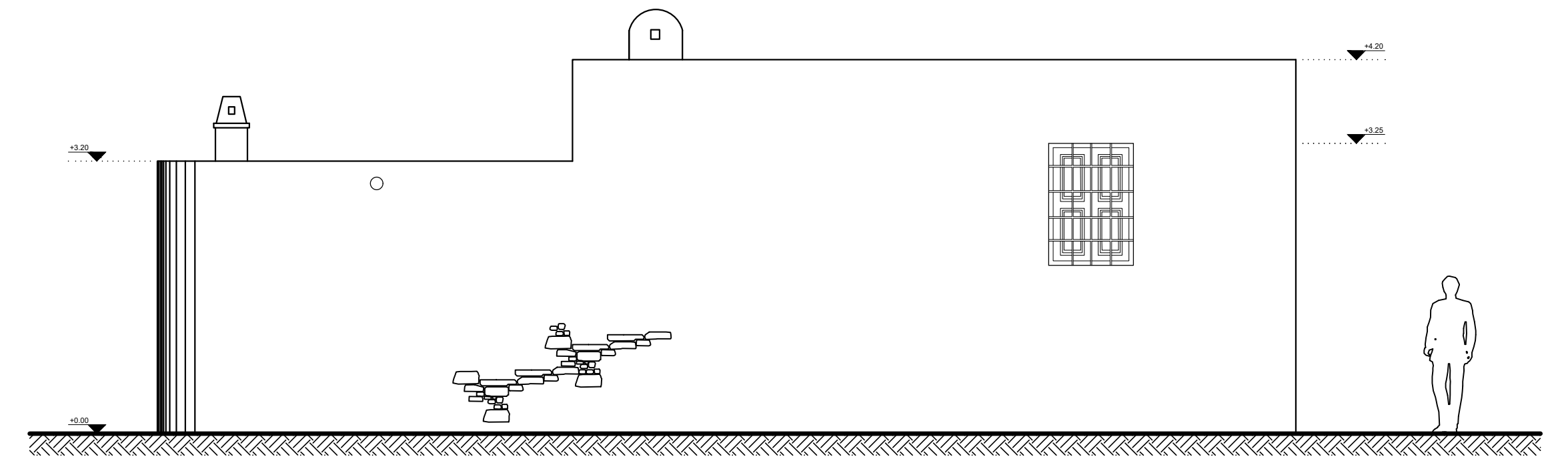

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

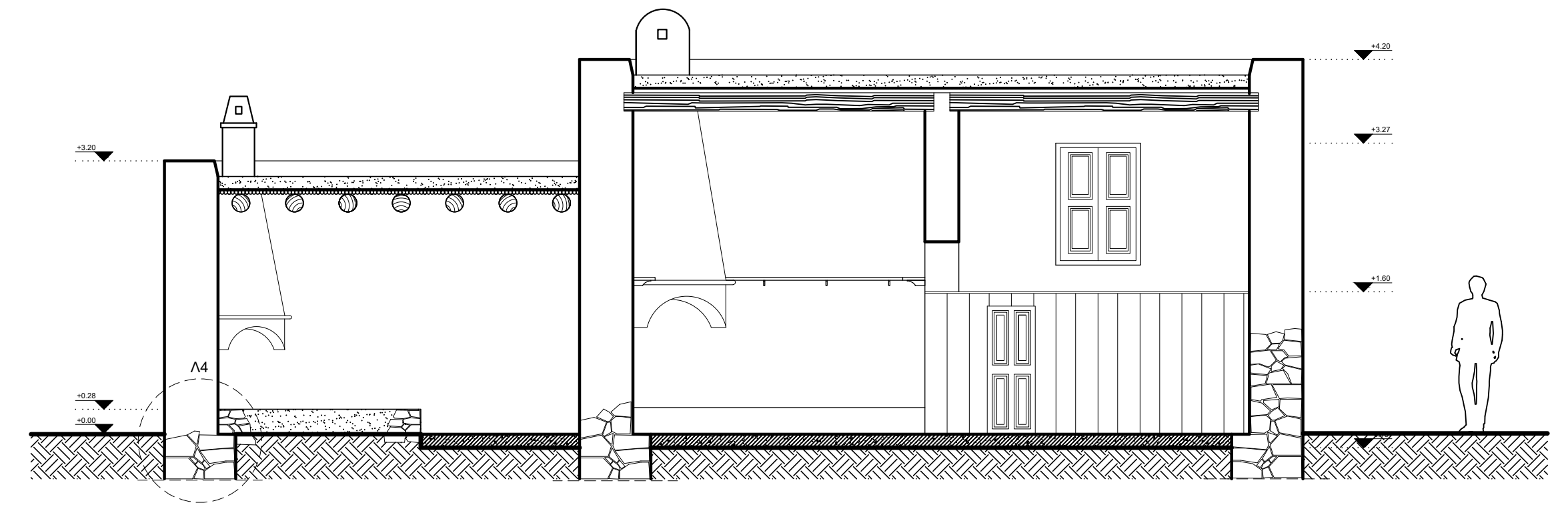

ΟΨΗ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

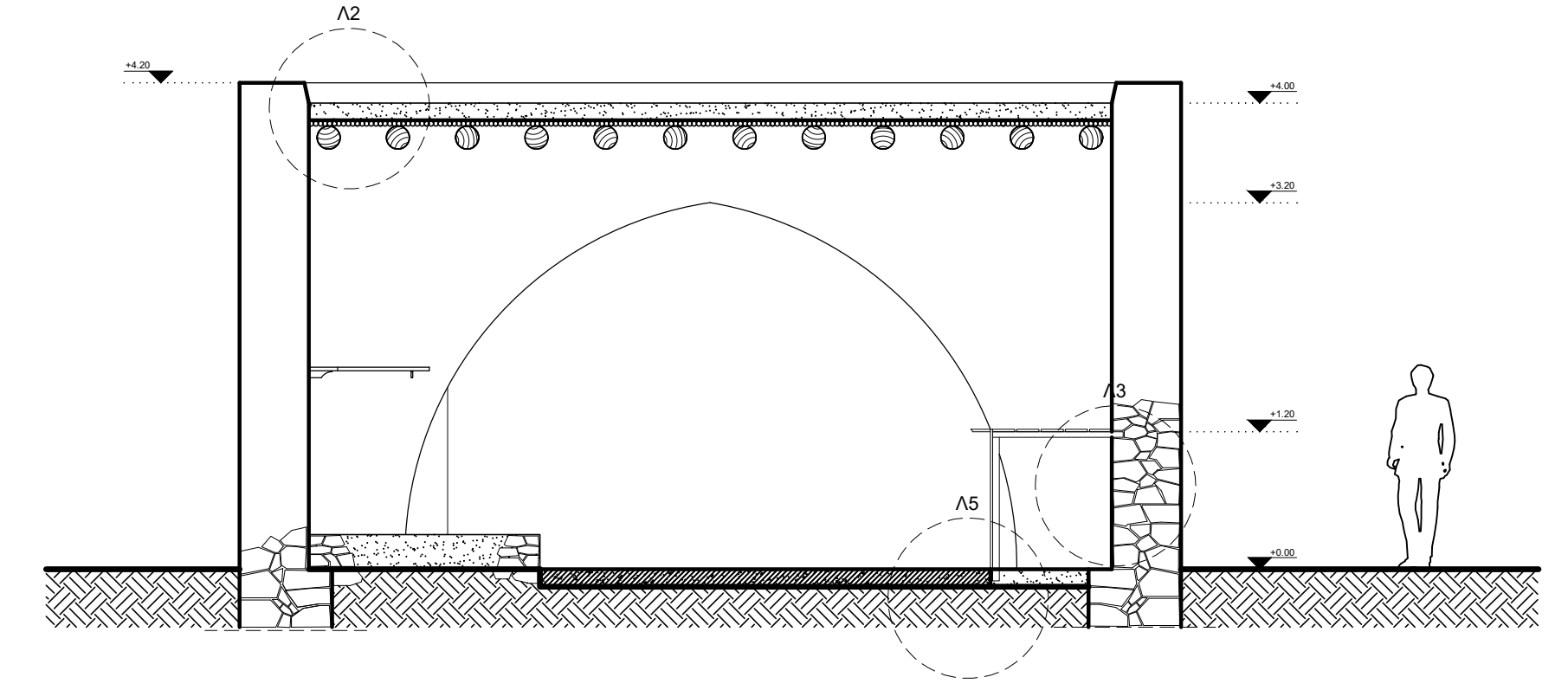

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

TOMH A - A / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

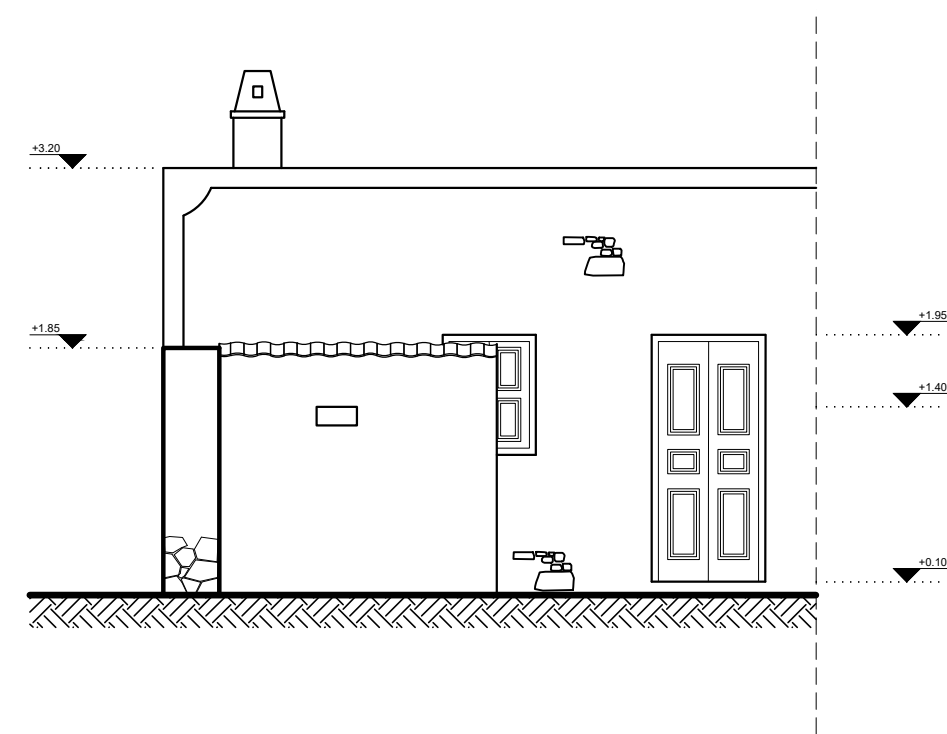
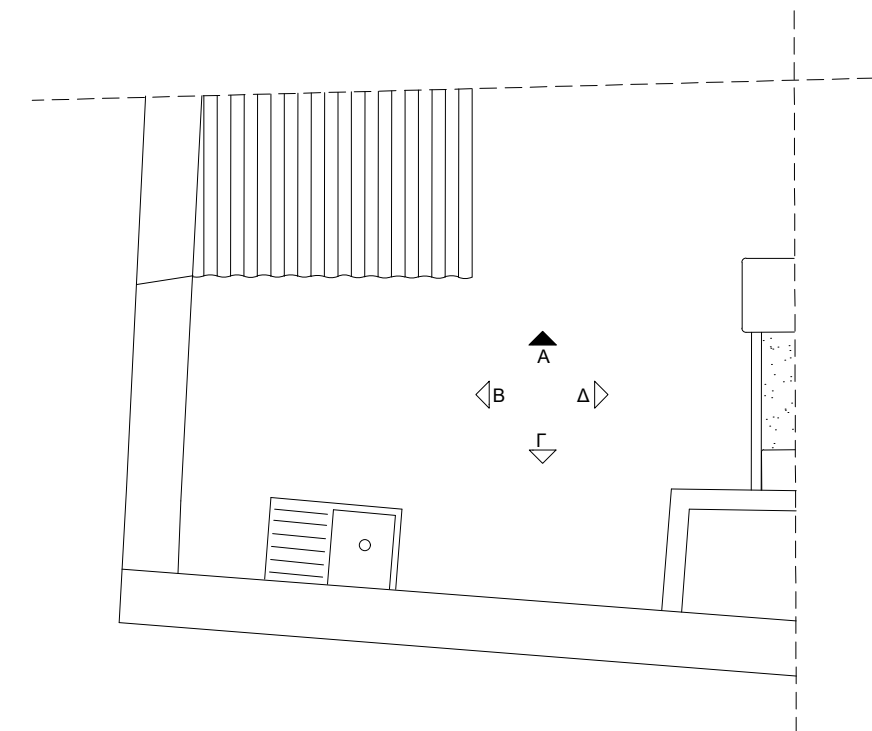

TOMH B - B / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

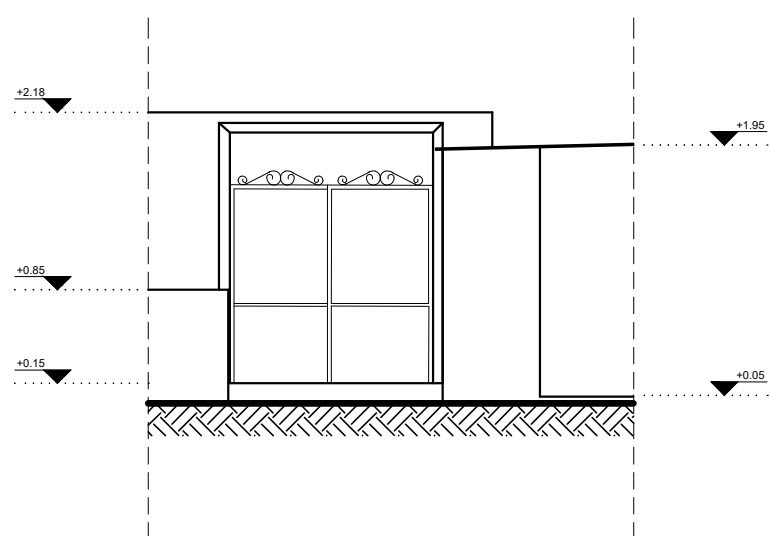
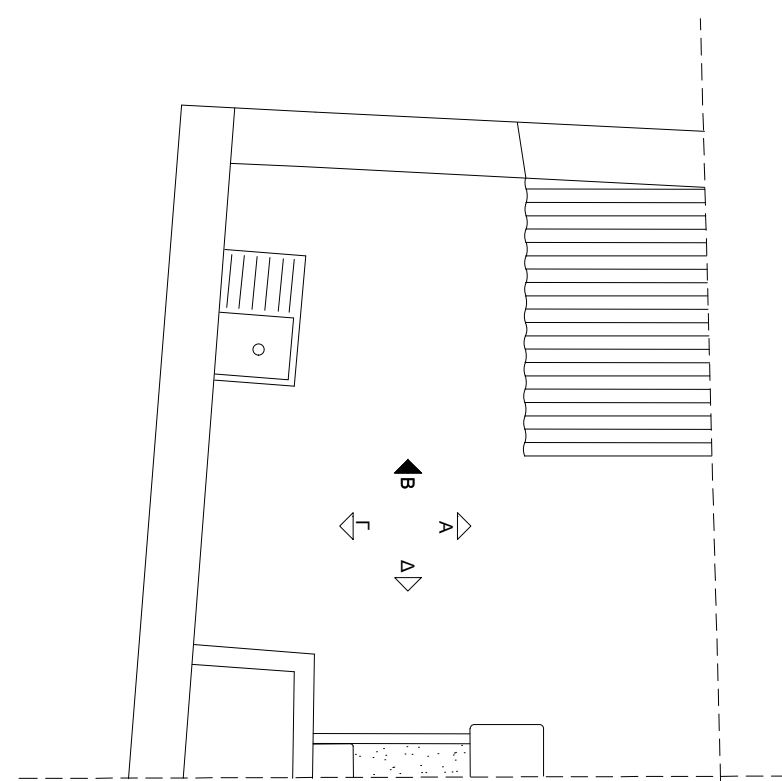

Ανάπτυγματα Αυλής

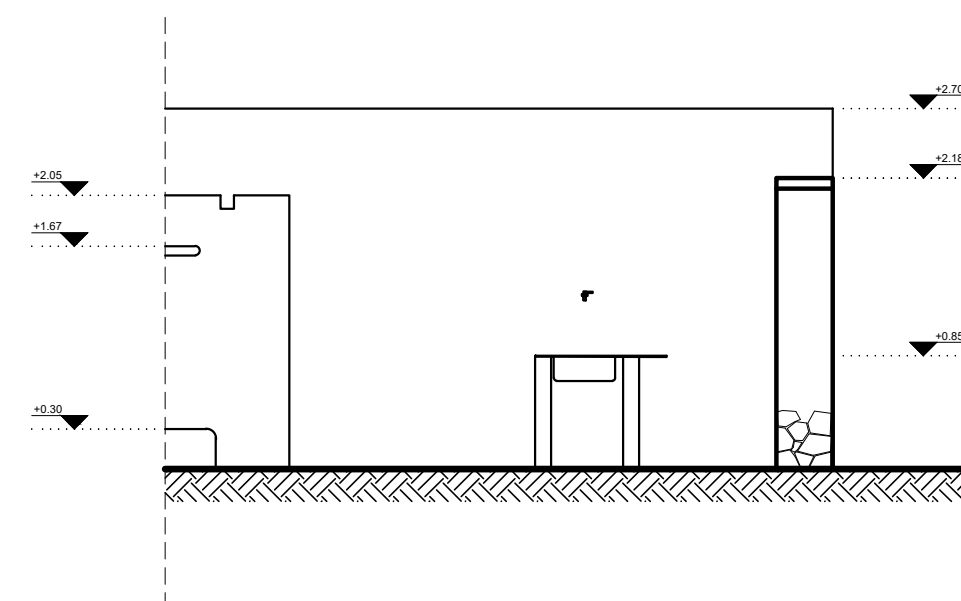
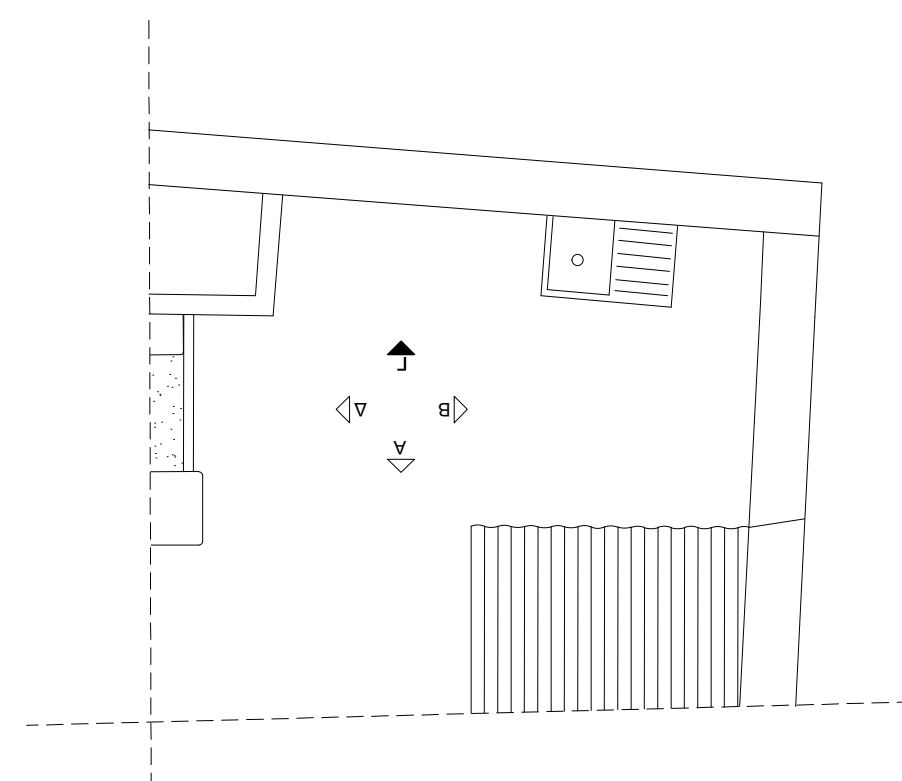
Αναγνώριση Κτιρίου

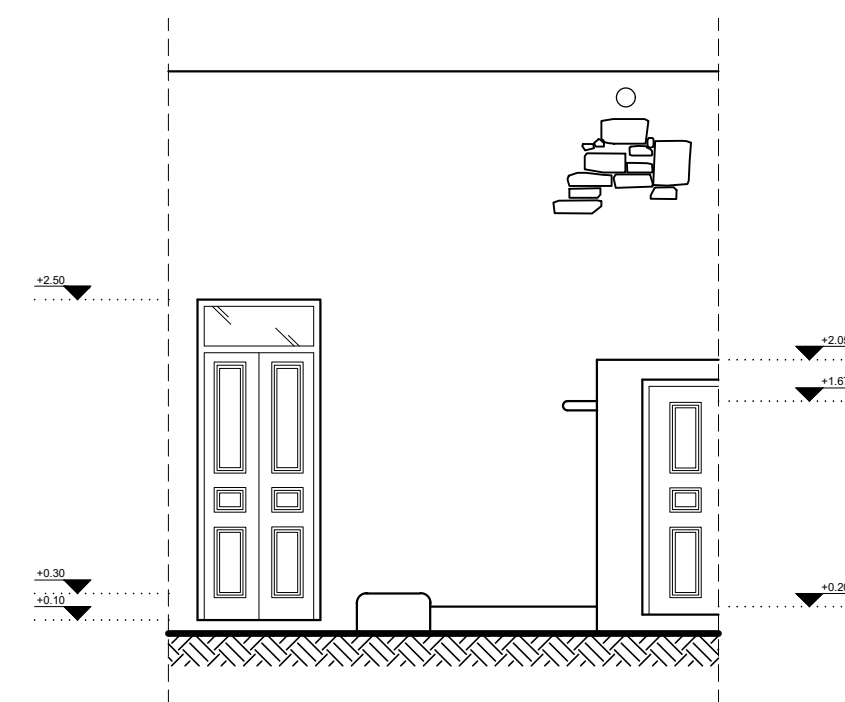
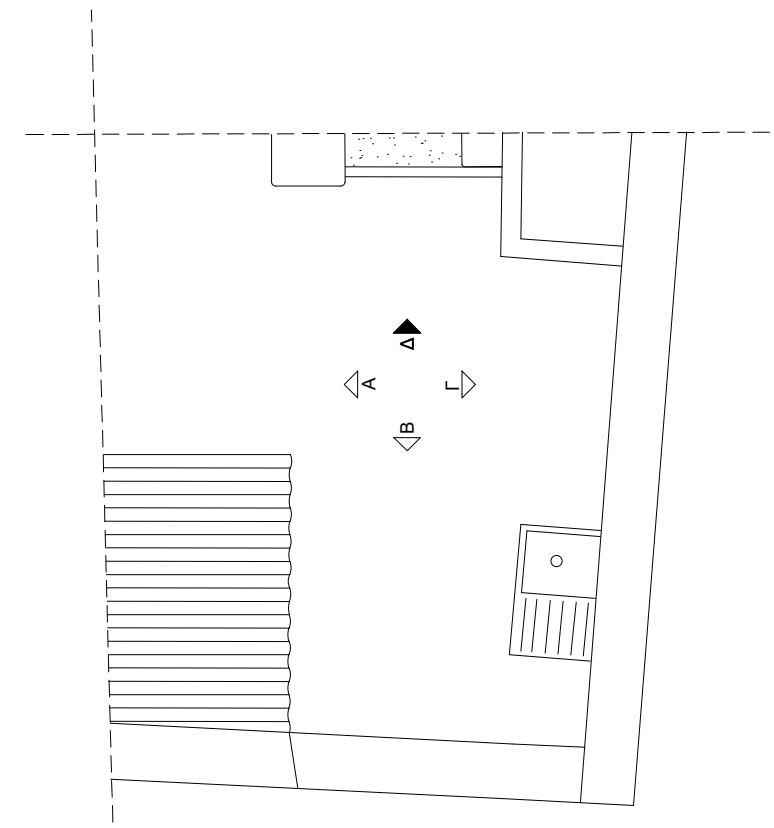
ΟΨΗ Α / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΟΨΗ Β / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

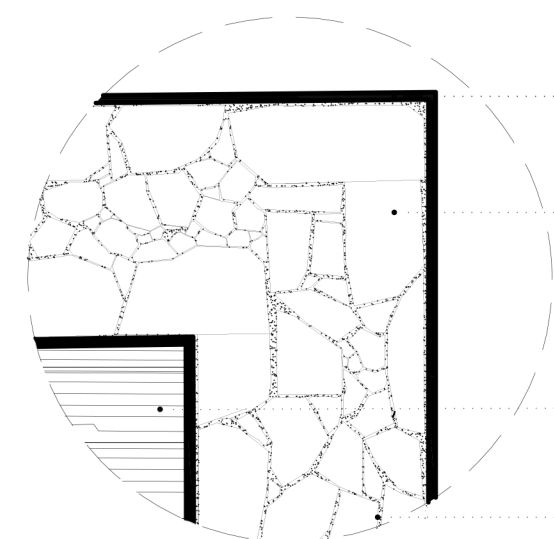

ΟΨΗ Γ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΟΨΗ Δ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

Λ1

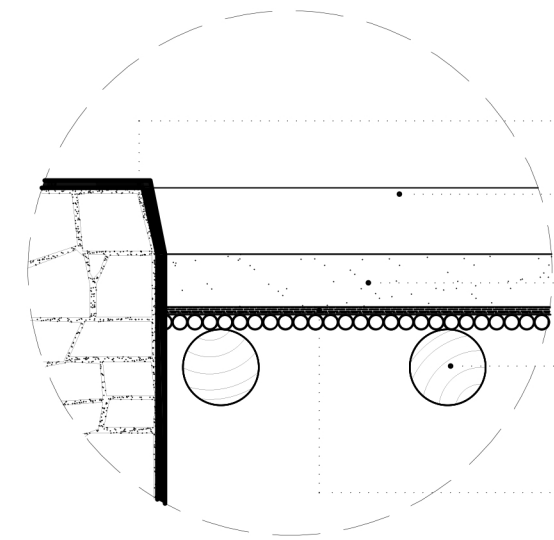
ΕΠΙΧΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΑΣΒΕΣΤΗ

ΛΙΘΟΔΟΜΗ

ΤΑΒΛΑ ΞΥΛΟΥ

ΚΟΝΙΑΜΑ ΜΕ ΑΧΥΡΟ

Λ2

ΕΠΙΧΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΑΣΒΕΣΤΗ

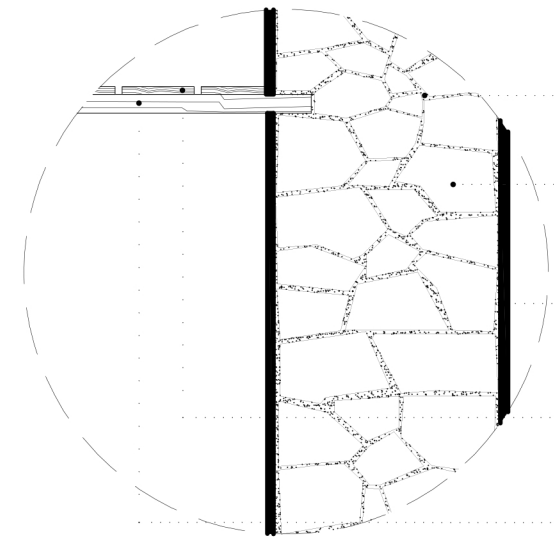
ΑΣΤΥΡΙΓΚΑΣ

ΑΡΓΙΛΟΧΩΜΑ

ΚΟΡΦΑΔΙ

ΔΑΦΝΟΦΥΛΛΑ

Λ3

ΚΟΝΙΑΜΑ ΜΕ ΑΧΥΡΟ

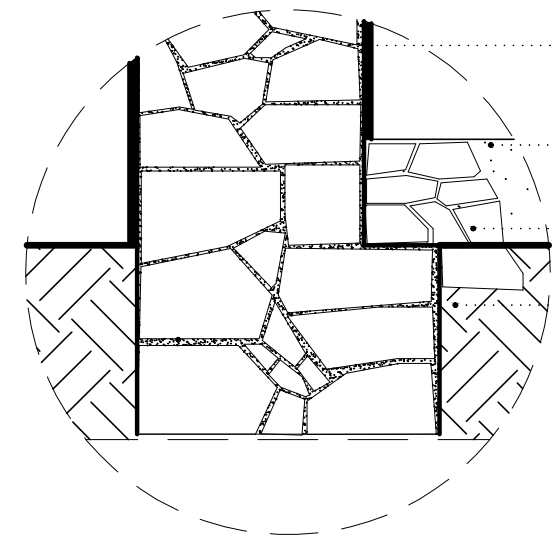
ΛΙΘΟΔΟΜΗ

ΕΠΙΧΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΑΣΒΕΣΤΗ

ΤΑΒΛΑ ΞΥΛΟΥ

ΞΥΛΙΝΟ ΠΗΧΑΚΙ

Λ4

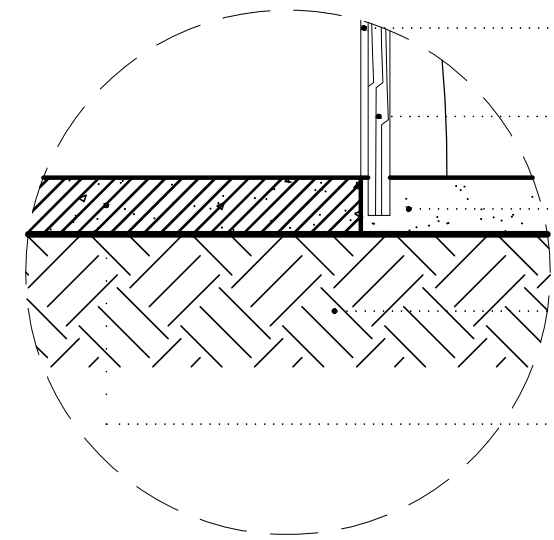
ΕΠΙΧΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΑΣΒΕΣΤΗ

ΠΑΤΗΜΕΝΟ ΧΩΜΑ

ΛΙΘΟΔΟΜΗ

ΧΩΜΑ

Λ5

ΞΥΛΙΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

ΞΥΛΙΝΟ ΠΗΧΑΚΙ

ΠΑΤΗΜΕΝΟ ΧΩΜΑ

ΧΩΜΑ

ΠΛΑΚΑ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ

Λ1 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια τοιχοποιίας / Κλίμακα 1:10

Λ2 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια δόματος / Κλίμακα 1:10

Λ3 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια παταριού / Κλίμακα 1:10

Λ4 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια θεμελίωσης / Κλίμακα 1:10

Λ5 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια δαπέδου / Κλίμακα 1:10

Λόγοι Επανάχρησης

Αναγνώριση κτιρίου

Το κτίσμα, του οποίου η υφιστάμενη κατάσταση παρουσιάστηκε αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο, προτείνεται να αποκατασταθεί και να επαναχρησιμοποιηθεί με διαφορετικό ρόλο. Συγκεκριμένα, θα λειτουργήσει ως κατάλυμα πολιτιστικού τουρισμού, το οποίο θα φιλοξενεί επισκέπτες που ενδιαφέρονται για την πολιτιστική κληρονομιά αυτού του τόπου. Στο πλαίσιο αυτό τους δίνεται η δυνατότητα να βιώσουν μια μοναδική εμπειρία παραμονής σε ένα χώρο που συνδυάζει την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και τις σύγχρονες ανέσεις και τάσεις της αισθητικής.

Πρόκειται για μια μοναδική εμπειρία που θα τους μεταφέρει νοητά σε μια άλλη εποχή, αποκαλύπτοντας την καθημερινότητα των ανθρώπων της και τις συνθήκες διαβίωσης τους. Παράλληλα αποτελεί μια σημαντική προσπάθεια ανάδειξης της πολιτισμικής κληρονομιάς της περιοχής του Αρχαγγέλου, συμβατής με τα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά. Το συγκεκριμένο κτιριακό συγκρότημα αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα << KAMARIKOY >> σπιτιού και αυτός είναι ένας επιπρόσθετος λόγος πρόκλησης ενδιαφέροντος για οποιονδήποτε απλό επισκέπτη ή και ειδικό επιστήμονα σχετικό με το αντικείμενο αυτό.

Από την άλλη πλευρά, οι ιδιοκτήτες του οικήματος, οι οποίοι συνδέονται βιωματικά μαζί του, επιθυμούν την αποκατάσταση του και την επανένταξη του στην << γειτονιά >> ως φέρων << ζωντανός >> οργανισμός. Με αυτό τον τρόπο θα ικανοποιηθούν συναισθηματικά αλλά και ηθικά, έχοντας εκπληρώσει ένα χρέος απέναντι στον εαυτό τους ως κληρονόμοι αυτού του χώρου. Τέλος, ελπίζουν ότι αυτή τους η προσπάθεια θα αποτελέσει έρεισμα και πρότυπο για αποκατάσταση και άλλων παρόμοιων κτισμάτων που βρίσκονται στην περιοχή, έχοντας την φιλοδοξία ότι πιθανόν το συγκεκριμένο τμήμα του χωριού – παλιός οικισμός – θα χαρακτηριστεί διατηρητέος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 04

Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

Η παρούσα τεχνική έκθεση περιλαμβάνει τις εργασίες που απαιτούνται για την αποκατάσταση και επανάχρηση ενός παραδοσιακού “**καμαρικού**” σπιτιού που βρίσκεται στον Αρχάγγελο της Ρόδου.

Πρόκειται για μια προσπάθεια διατήρησης και ανάδειξης της τοπικής πολιτισμικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς σε ένα κτίσμα προσαρμοσμένο στις ανάγκες της σύγχρονης εποχής, προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθεί ως κατάλυμα πολιτιστικού τουρισμού. Παρά το γεγονός ότι δεν πρόκειται για διατηρητέο κτίσμα, θα διατηρηθεί και θα αποκατασταθεί η αρχική κατασκευαστική δομή, η μορφολογία και όλα τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά που προϋπήρχαν. Ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή θα επιδειχθεί ως προς τη διατήρηση, τη συντήρηση και την αποκατάσταση όλων των αυθεντικών στοιχείων που μπορούν να διασωθούν.

Από την άλλη πλευρά, η αξιοποίηση του ως χώρος φιλοξενίας περιηγητών που ενδιαφέρονται για τον τοπικό πολιτισμό της περιοχής είναι προσαρμοσμένη στις σύγχρονες ανάγκες και ανέσεις. Αυτή πρόταση επανάχρησης κρίνεται συμβατή με τον χαρακτήρα του κτιρίου και την χρήση του στο παρελθόν.

Η τεχνική μελέτη περιλαμβάνει:

- A) Προτεινόμενες επεμβάσεις για τη στατική ενίσχυση του κτιρίου
- B) Την ανάδειξη των αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών του
- Γ) Την κατασκευή οικοδομικών εργασιών που σχετίζονται με την επανάχρηση του
- Δ) Εργασίες ηλεκτρομηχανολογικής και υδραυλικής φύσεως, που σχετίζονται με την επανάχρηση του
- E) Την ενεργειακή θωράκιση του κτιρίου

Τεχνική περιγραφή εργασιών

Υφιστάμενη κατάσταση

Το κτίσμα είναι λιθόκτιστο με επίπεδη στέγη από ξύλινους δοκούς, καλάμια, δάφνες και πατημένο αργιλόχωμα. Οι περιμετρικοί φέροντες τοίχοι αποτελούνται από ημίξεστη λιθοδομή και είναι επιχρισμένοι εξωτερικά και εσωτερικά με ασβεστοκονίαμα.

Προτεινόμενες παρεμβάσεις

Οι εργασίες που αφορούν την αποκατάσταση και τη στατική ενίσχυση του φέροντος οργανισμού του κτιρίου είναι:

Αποξήλωσεις

- Πλήρης αποξήλωση της υφιστάμενης οροφής
- Καθαίρεση όλων των εσωτερικών και εξωτερικών επιχρισμάτων
- Καθαίρεση των αυθαίρετων κατασκευών της αυλής
- Αποξήλωση υφισταμένου δαπέδου
- Αποξήλωση ξύλινων κατασκευών (πατάρια)
- Αποξήλωση των κουφωμάτων
- Αποξήλωση των ηλεκτρομηχανολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων

Προετοιμασία

- Εσωτερικά και εξωτερικά της τοιχοποίησης, αρμολόγημα και καθαρισμός της λιθοδομής ως προετοιμασία για την ενίσχυση
- Εργασίες στατικής ενίσχυσης (εργασίες πολιτικού μηχανικού)

- Κατασκευή περιμετρικού *chaînage* από οπλισμένο σκυρόδεμα και πλάκας οροφής από οπλισμένο σκυρόδεμα
- Κατασκευή περιμετρικού μανδύα ενίσχυσης της λιθοδομής, ενισχυμένου με υαλόπλεγμα, με τελική επίστρωση σοβά.

Εργασίεςδιαμόρφωσης

Το κτίσμα αριστερά της εισόδου από την αυλή θα διαμορφωθεί σαν ανεξάρτητος χώρος ύπνου.

Στο κυρίως κτίσμα, αριστερά από την είσοδο, όπου βρίσκεται το τζάκι, θα ανυψωθεί το υπάρχον επίπεδο κατά 15 εκ με πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος, η οποία θα επιστρωθεί με πατητή τσιμεντοκονία και θα επαλειφθεί με άχρωμο βερνίκι. Απαραίτητη είναι η στήριξη της καπνοδόχου με οπλισμό.

Στη δεξιά πλευρά της έξω χώρας θα δημιουργηθεί χώρος κουζίνας. Θα χρησιμοποιηθούν ινσανίδες για τον σκελετό με επικάλυψη πατητής τσιμεντοκονίας και άχρωμου άνθυγρου βερνικιού. Τα πορτάκια θα κατασκευαστούν από ξύλο.

Στη μέσα χώρα, θα κατασκευαστούν δυο νέα πατάρια με ξύλινο σκελετό 5x15 και πλήρωση με φύλλα OSB και γυψοσανίδας για την εξυπηρέτηση ενός χώρου υγιεινής και μιας ιματιοθήκης, στη μέσα χώρα. Στην πλευρά προς τον εσωτερικό χώρο, θα μπει ξύλινη ραμποτέ επένδυση. Και οι δύο αυτές ξυλο-κατασκευές (πατάρια) θα έχουν δυνατότητα πρόσβασης με ξύλινη μετακινούμενη σκάλα και θα χρησιμοποιηθούν ως χώροι ύπνου.

- Εσωτερικά στις οροφές θα τοποθετηθούν παράλληλοι δοκοί από οικοδομική ξυλεία σε απόσταση 40 εκ. μεταξύ τους και πάνω σε αυτές θα τοποθετηθεί καρφωτή ξυλοκατασκευήμεραμποτέανεμπότιστο.
- Στην κεντρική καμάρα θα αφαιρεθεί το επιχρισμα και θα παραμείνει εμφανής η λιθοδομή. Θα ακολουθήσουν οι απαραίτητες εργασίες ενίσχυσης και επάλειψης των λίθων με άχρωμο βερνίκι.
- Αντικατάσταση των κουφωμάτων με θερμοδιακοπτόμεναταμπλαδωτά ξύλινα παράθυρα και θύρες, εκτός από την κύρια είσοδο στην αυλή. Εκεί θα κατασκευαστεί νέα εξώπορτα του κτιρίου στο ίδιο σχέδιο με την προϋπάρχουσα και με το ίδιο υλικό, δηλαδή σίδερο.
- Αντικατάσταση ηλεκτρολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων
- Πλάκα επί εδάφους από οπλισμένο σκυρόδεμα, με τελική επίστρωση με πατητή τσιμεντοκονία, η οποία θα επαλειφθεί με άχρωμο βερνίκι.

Λοιπές διακοσμητικές και λειτουργικές κατασκευές

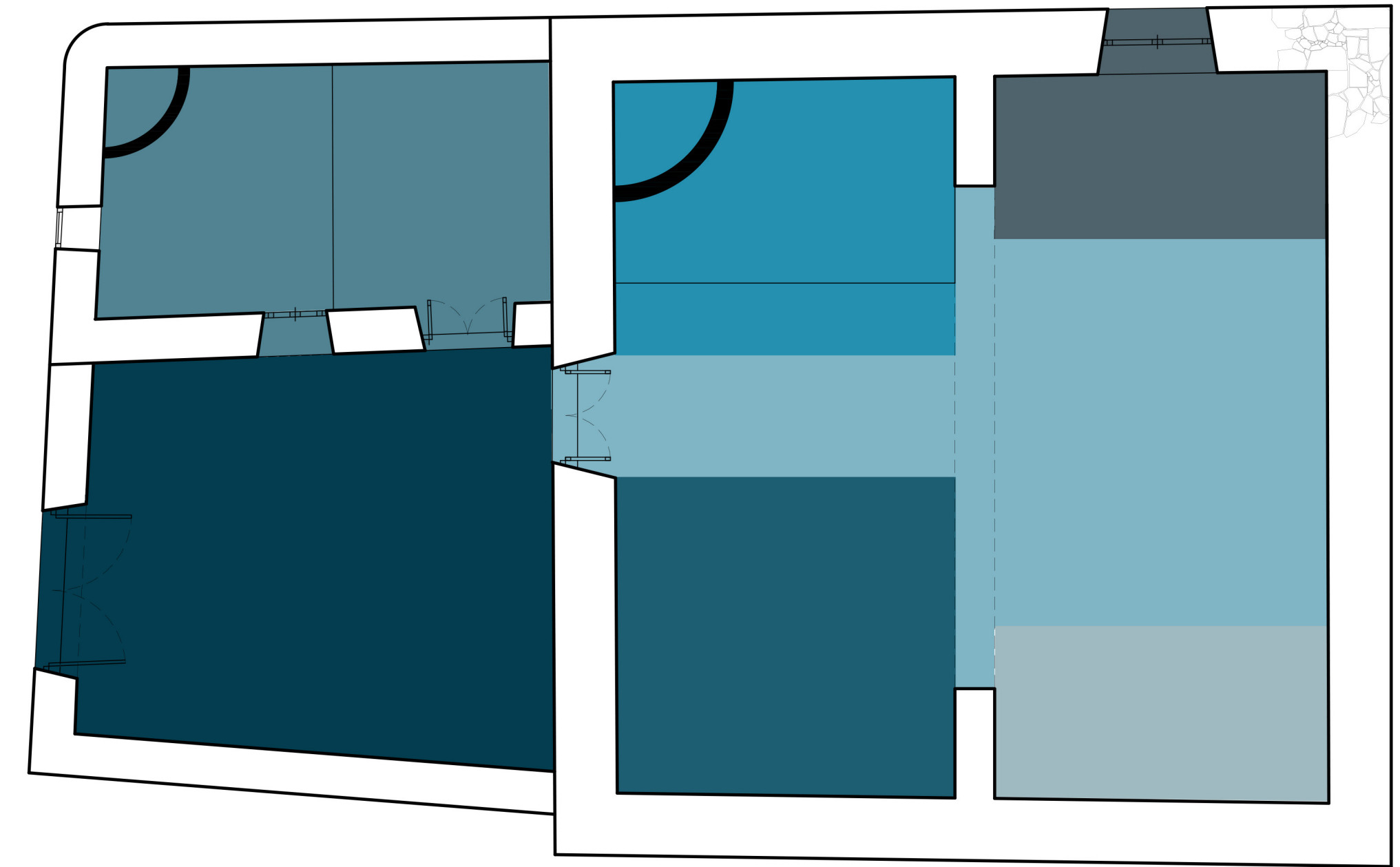
- Νέες καμινάδες στην θέση των παλιών με την ίδια μορφή.
- Τοποθέτηση πηλινωνυδρορροών, οι οποίες συνάδουν με τον παραδοσιακό αρχιτεκτονικό χαρακτήρα του κτιρίου.
- Διατήρηση τωνπαραδοσιακών διακοσμητικών στοιχείων και κινητού εξοπλισμού(πιατελότοιχος, ξύλινος πάγκος στη μέσα χώρα, γύψινες διακοσμήσεις στην είσοδο προς την αυλή)

Οι ίδιες ακριβώς τεχνικές εργασίες θα εφαρμοστούν στο βοηθητικό κτίσμα και στον αύλειο χώρο.

Κτιριολογικό Πρόγραμμα

Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

- Γκαρνταρόμπα
- Διάδρομος / Αποθηκευτικοί χώροι
- Κουζίνα
- Λουτρό
- Υπνοδωμάτιο
- Αυλή
- Τζάκι

Παρελθόν

ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Παρόν

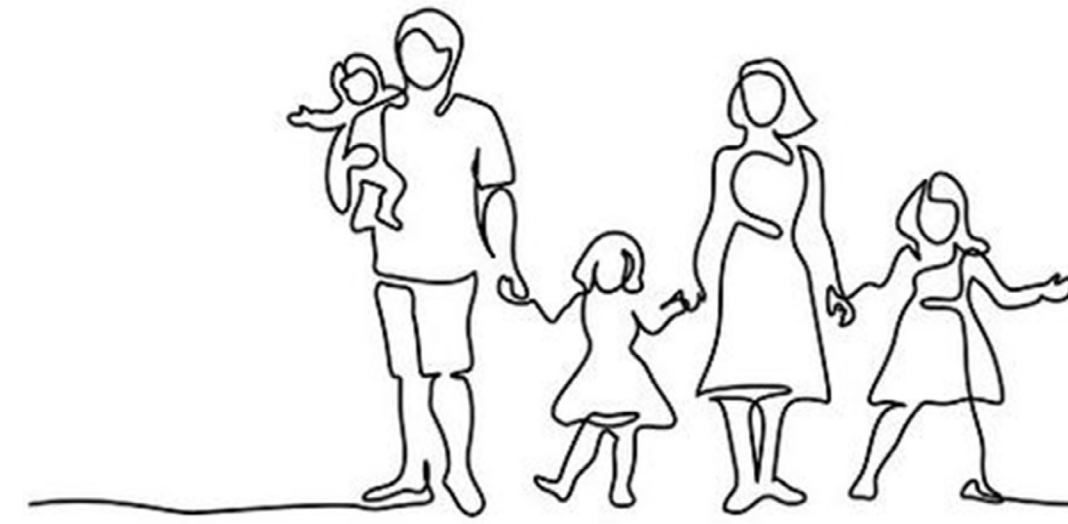

ΑΝΕΝΕΡΓΟ ΚΤΙΡΙΟ

Μέλλον

ΚΑΤΑΛΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΈΝΟΙΚΟΙ

ΑΝΕΝΕΡΤΟ ΚΤΙΠΙΟ

ΠΕΡΙΗΓΗΤΕΣ

Κεντρική Ιδέα

Το κτίσμα, το οποίο πρόκειται να ανακατασκευαστεί και να επαναχρησιμοποιηθεί ανήκει στον παραδοσιακό αρχιτεκτονικό τύπο που συναντάται στο νησί της Ρόδου, με την ονομασία << ΚΑΜΑΡΙΚΟ >> σπίτι, εξαιτίας της κυριαρχίας της καμάρας στην όλη κατασκευή. Πρόκειται για μία πετρόχτιστη τοξωτή κατασκευή η οποία έχει ρόλο χρηστικό, αφού από αυτή εξαρτάται η στατικότητα όλου του κτιρίου. Εμφανής είναι και ο διακοσμητικός της χαρακτήρας καθώς αποτελεί το μοναδικό καλαίσθητο στοιχείο του χώρου.

Διάχυτη στον εσωτερικό χώρο είναι η παραδοσιακή κουλτούρα βασισμένη στις ιστορικές καταβολές της περιοχής, οι οποίες θα διατηρηθούν στο έπακρο και στο μέτρο του δυνατού, παντρεύοντας το χτες με το σήμερα. Έμφαση θα δοθεί στην διατήρηση της κεντρικής καμάρας με εμφανή την κατασκευαστική της ευχέρεια και τον διακριτό της ρόλο ως νοητός διαχωρισμός των χώρων διημέρευσης από τους υγρούς χώρους. Αυτονόητη είναι η διατήρηση τόσο των χτιστών και ξύλινων σταθερών στοιχείων (σουφάς, τζάκι, κουζίνα, αμπαταροί), όσο και της παραδοσιακής κινητής οικοκατασκευής (έπιπλα).

Ο εργονομικός και λειτουργικός σχεδιασμός είναι βασικός πυλώνας της όλης σχεδιαστικής διαδικασίας για την ανακατασκευή και επανάχρηση του κτίσματος, προσαρμοσμένα στην σύγχρονη εποχή. Η πλήρης αξιοποίηση κάθε τετραγωνικού μέτρου θεωρείται προϋπόθεση για την κάλυψη των υφιστάμενων αναγκών αλλά και τη διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα του κτιρίου. Η επιλογή των απλών λιτών γραμμών, η αξιοποίηση των φυσικών ελκρινών υλικών και η επιλογή γήινου ύφους στους χρωματισμούς είναι ερείσματα του ύφους του χώρου.

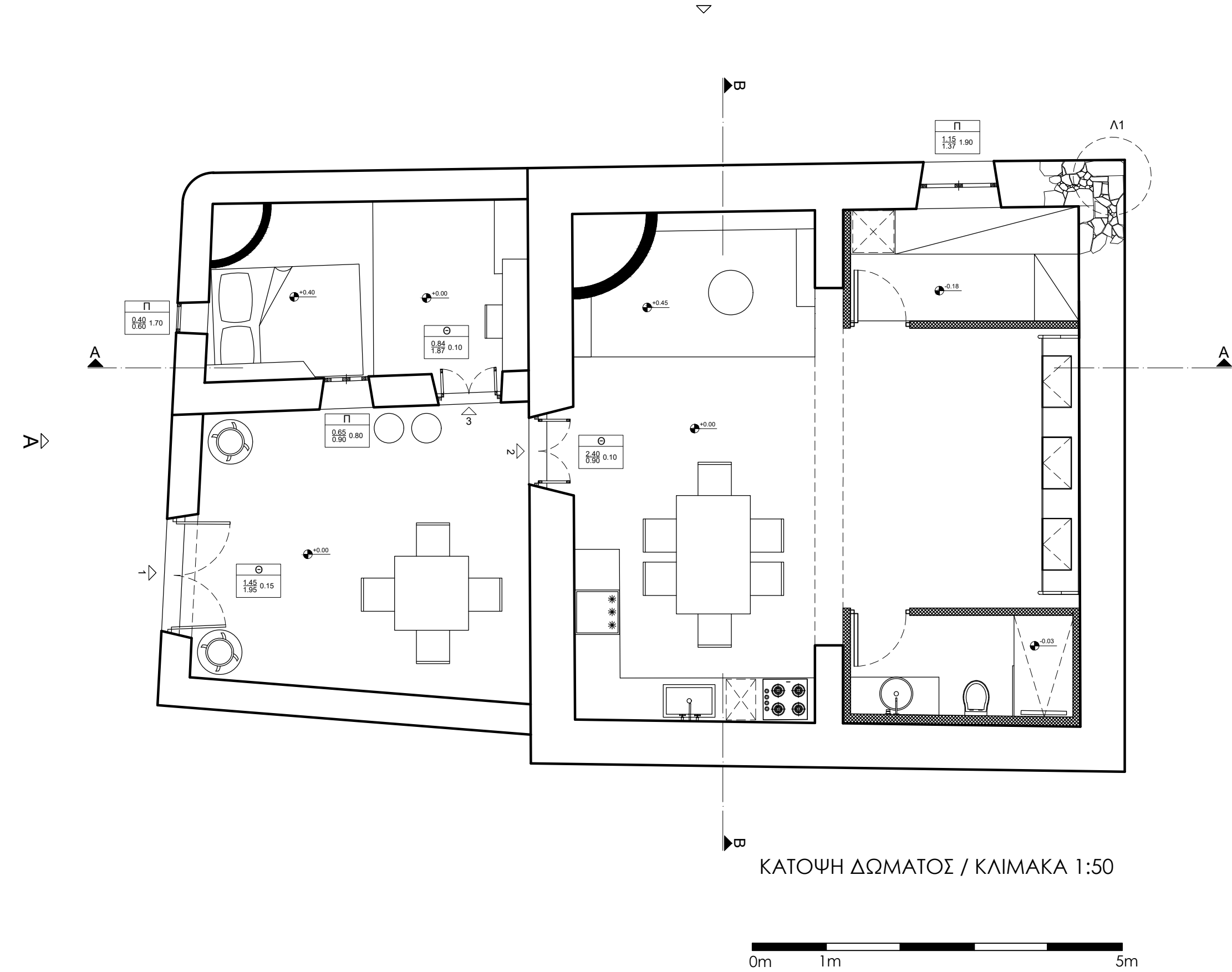
Έμφαση θα δοθεί στην διατήρηση του παραδοσιακού ΠΛΑΤΕΛΟΤΟΙΧΟΥ στον κεντρικό τοίχο του κτίσματος απέναντι από την κεντρική είσοδο, ο οποίος αποτελεί << σφραγίδα >> - όπως προκύπτει από την ιστορική έρευνα της περιοχής - για κάθε καμαρικό σπίτι. Εξωτερικά, θα ανακατασκευαστούν τα διακοσμητικά στοιχεία των όψεων και θα διατηρηθεί η απλή και λιτή πλαστικότητα των όγκων διατηρώντας τα προϋπάρχοντα ανοίγματα με εμφανή την κατασκευαστική τους γλώσσα. Έτσι θα επιτευχθεί ο σεβασμός στην ιστορική προίκα του κτιρίου προσαρμοσμένος στις εκφράσεις της σύγχρονης αισθητικής.

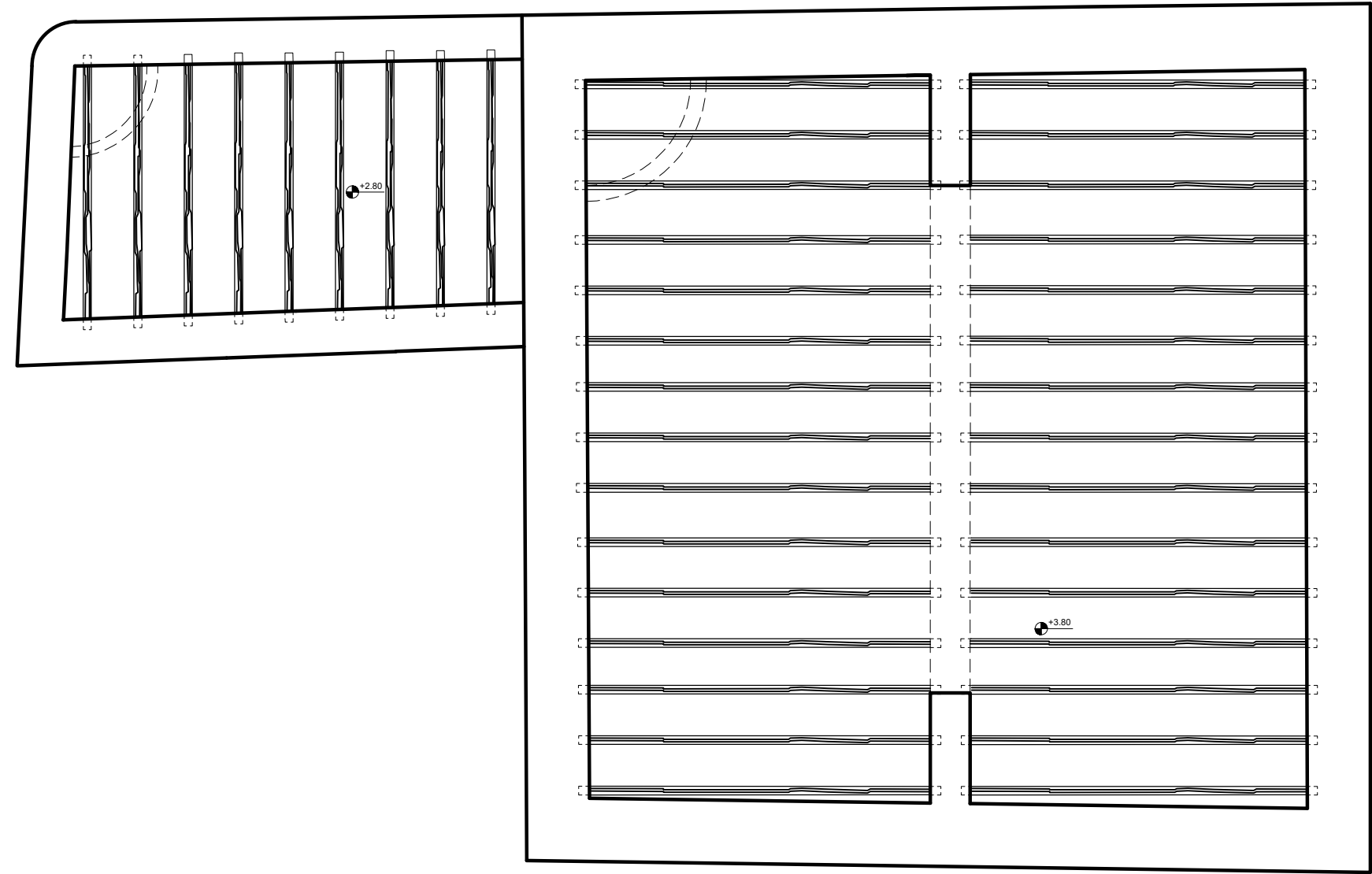
Αρχιτεκτονικά Σχέδια

Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

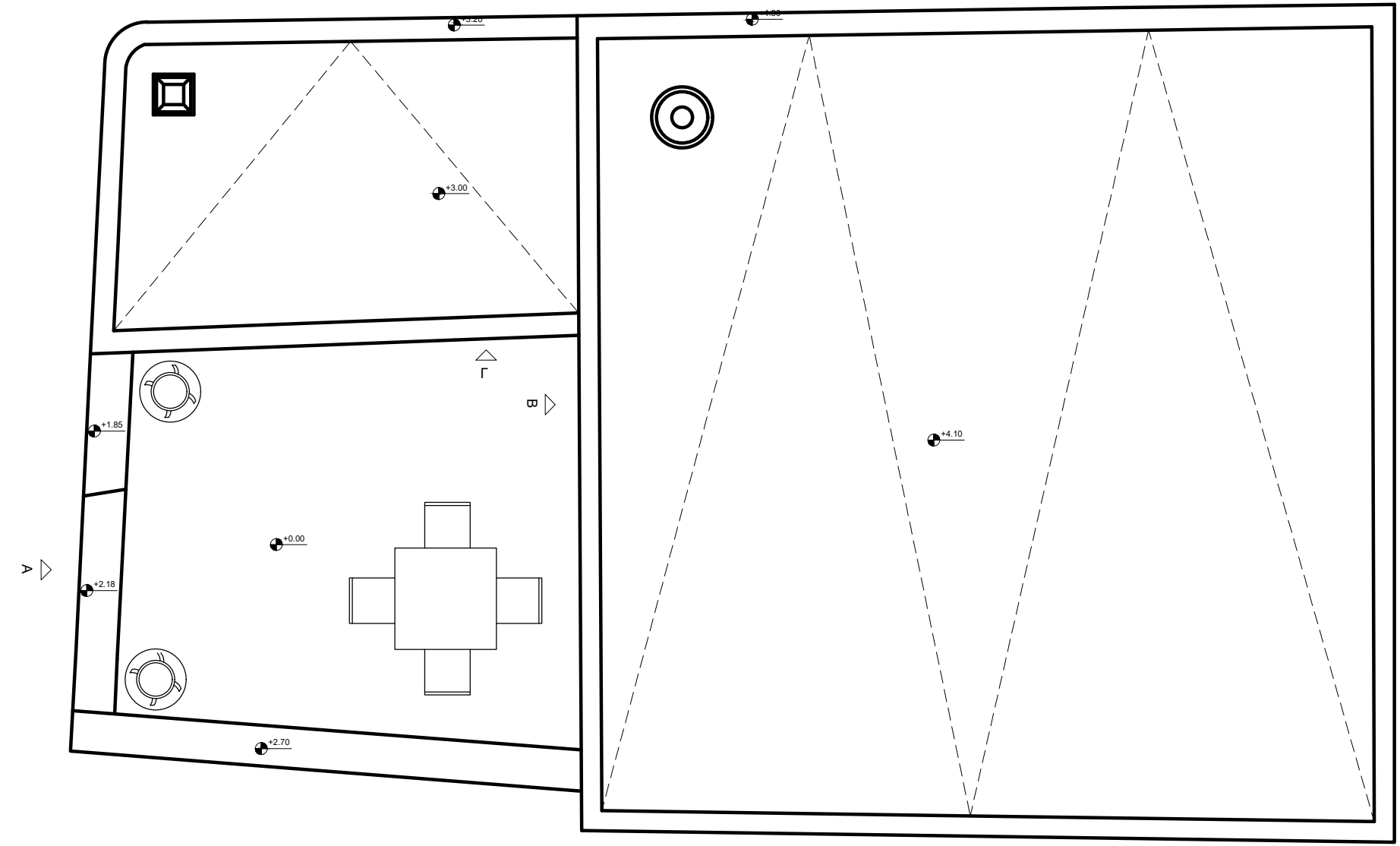
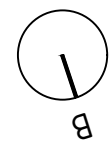
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Π (ΠΑΡΑΘΥΡΟ)	Θ (ΘΥΡΑ)
ΑΝΟΙΓΜΑ ΠΟΔΙΑ ΥΨΟΣ	ΑΝΟΙΓΜΑ ΠΟΔΙΑ ΥΨΟΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ	1
ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	2
ΕΙΣΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	3
ΠΡΟΒΟΛΕΣ	Β
ΕΝΔΕΗ ΤΟΥ ΒΟΡΑ	⌚
ΛΙΘΟΔΟΜΗ	
ΞΥΛΟ ΣΕ ΤΟΜΗ	
ΚΟΡΦΑΔΙΑ	
ΕΛΑΦΟΣ	
ΓΥΦΟΣΑΝΙΔΑ	
ΕΝΔΕΗ ΣΤΑΘΜΗΣ	
ΕΝΔΕΗ ΤΟΜΗΣ	Α
ΟΥΗ	Α
ΠΛΑΓΙΑ ΟΥΗ	Β
ΕΝΔΕΗ ΣΤΑΘΜΗΣ	●
ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 1	Λ1
ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 2	Λ2
ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 3	Λ3
ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ 4	Λ4

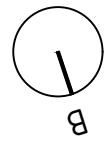

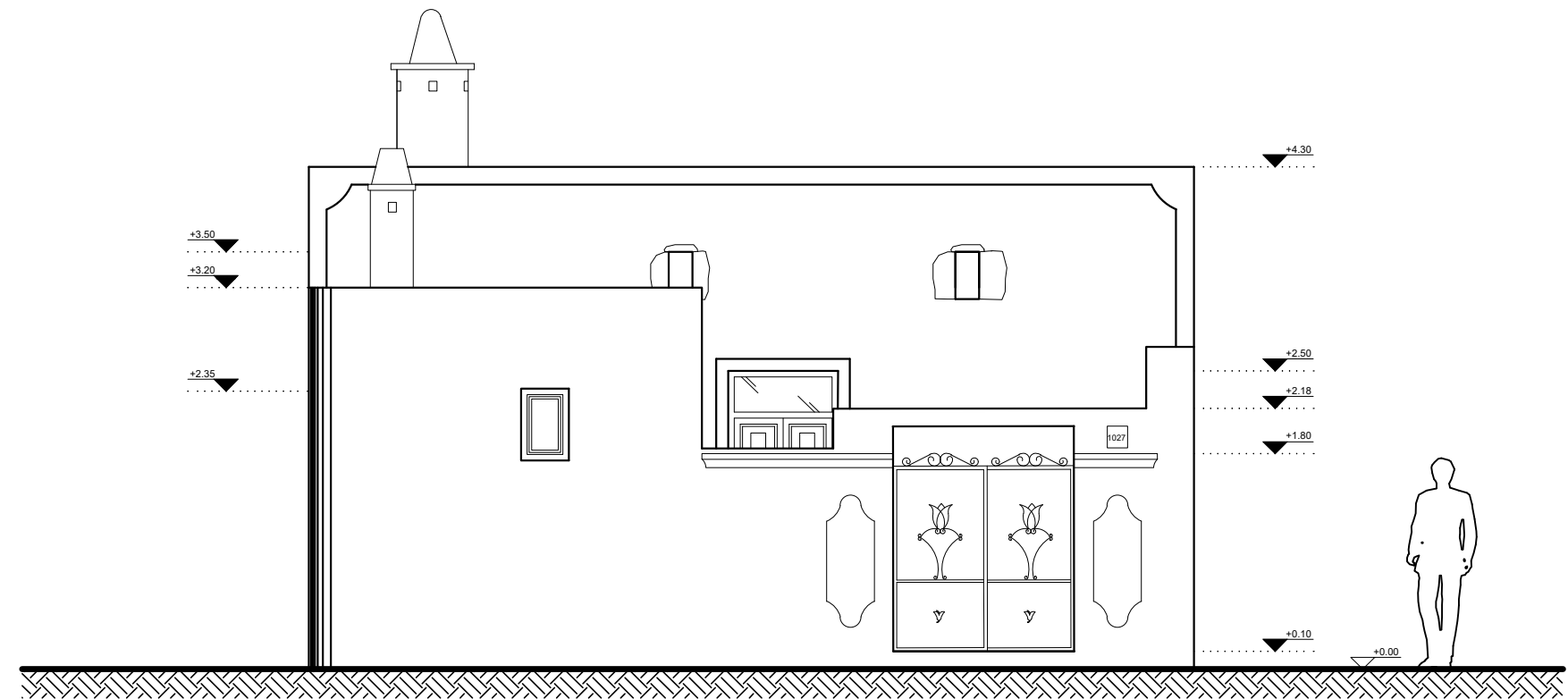

ΑΝΟΨΗ ΟΡΟΦΗΣ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

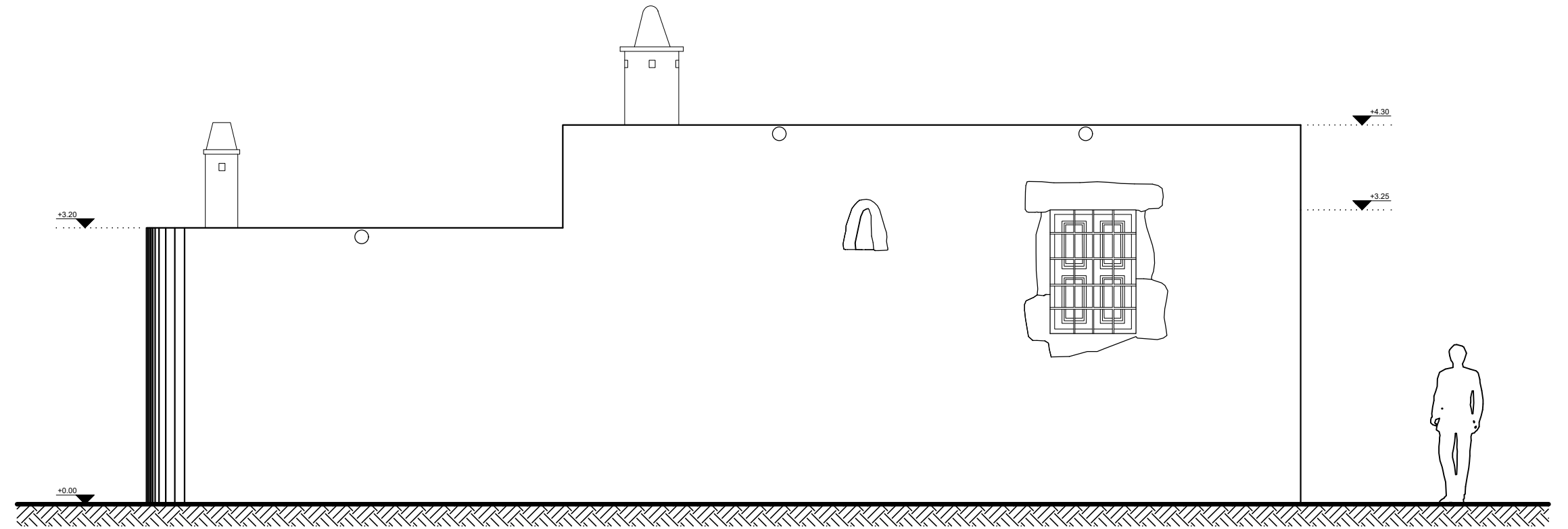

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

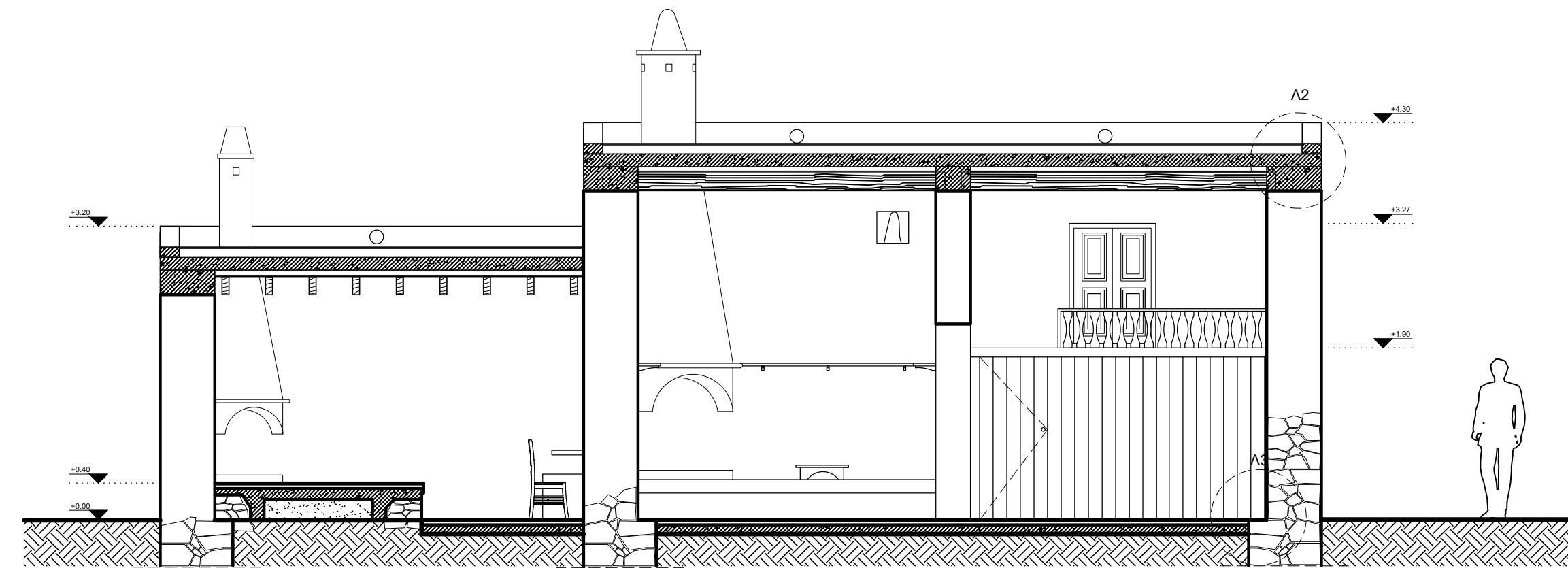
ΟΨΗ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

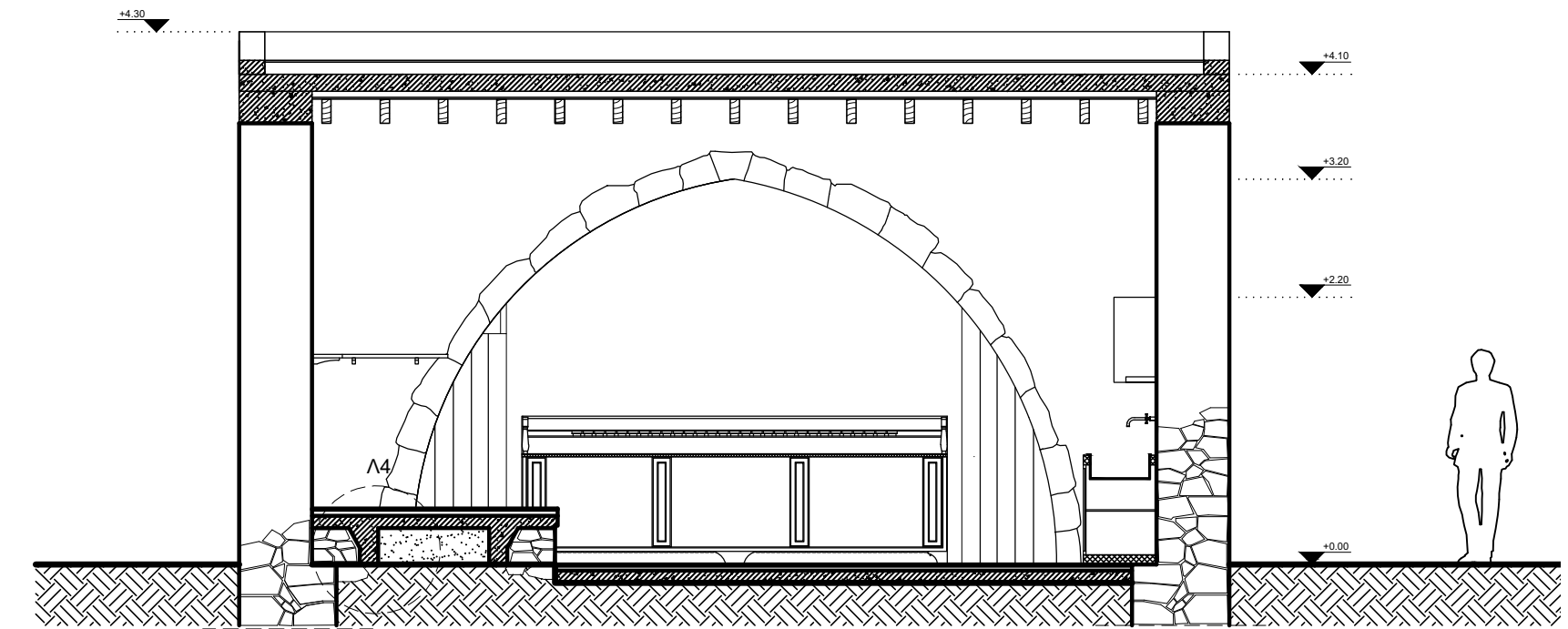
ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΤΟΜΗ Α - Α / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

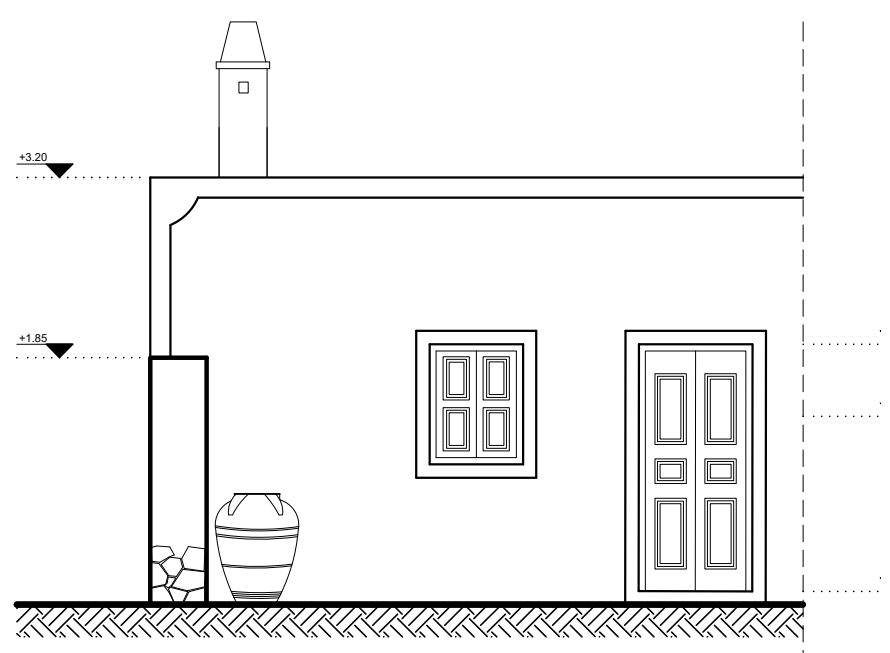
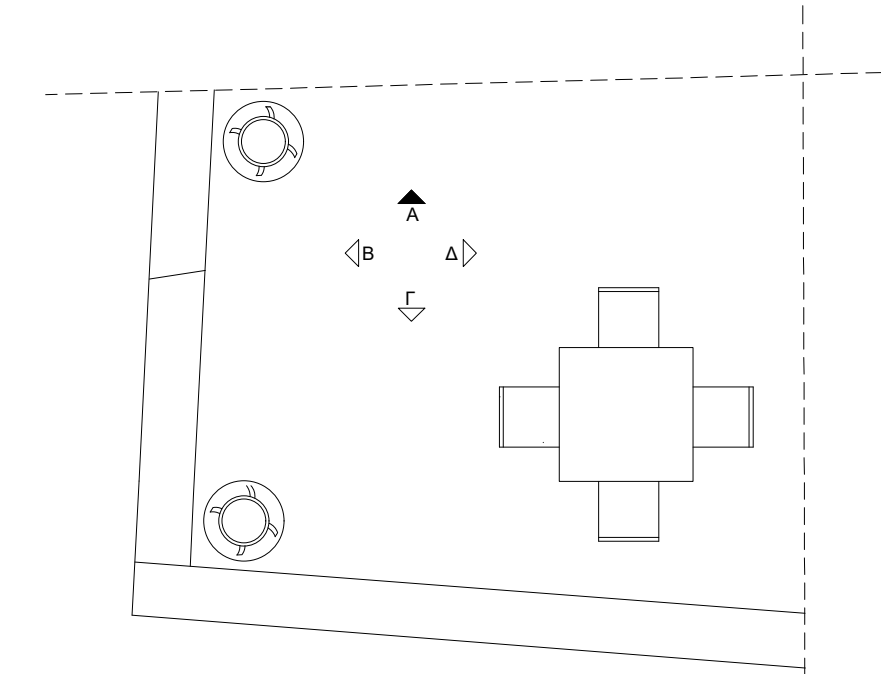

ΤΟΜΗ Β - Β / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

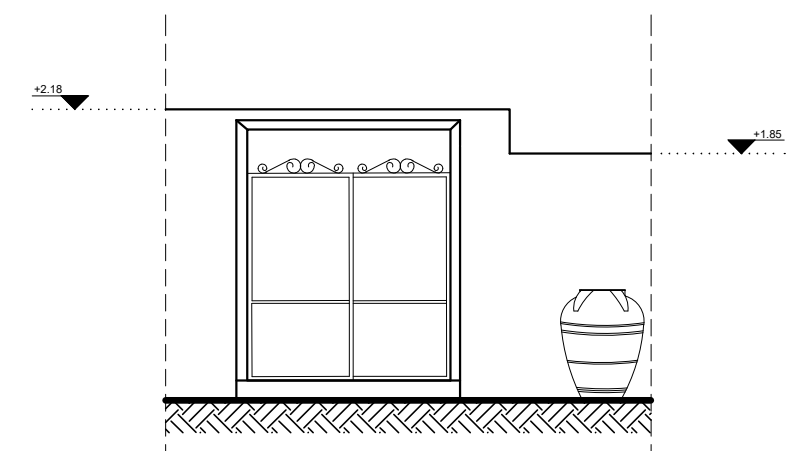
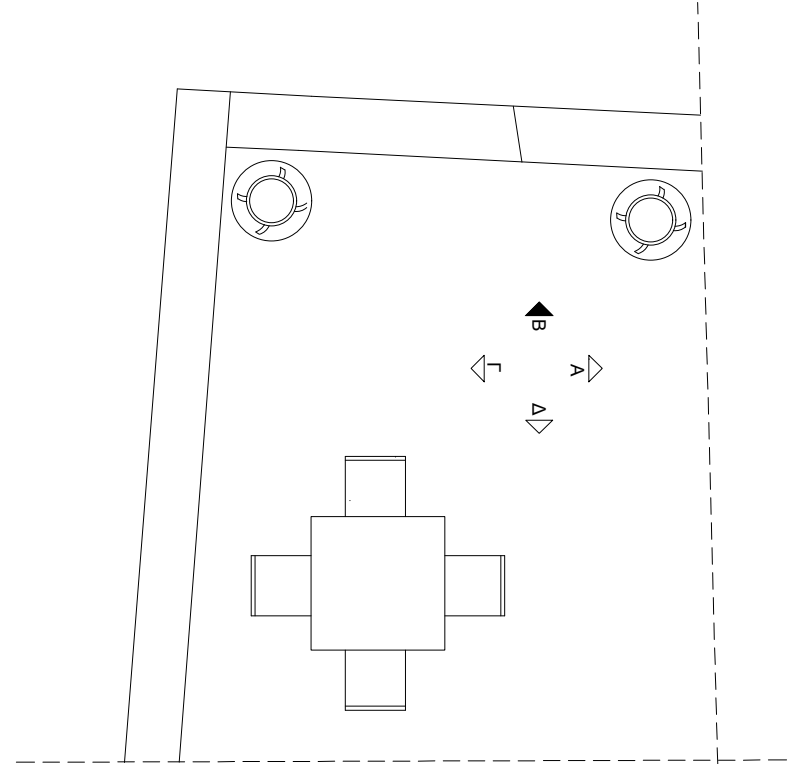

Ανάπτυγματα Αυλής

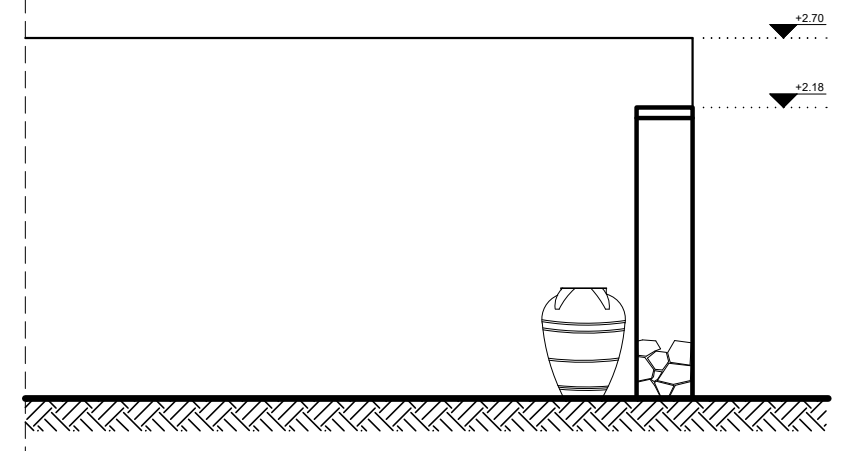
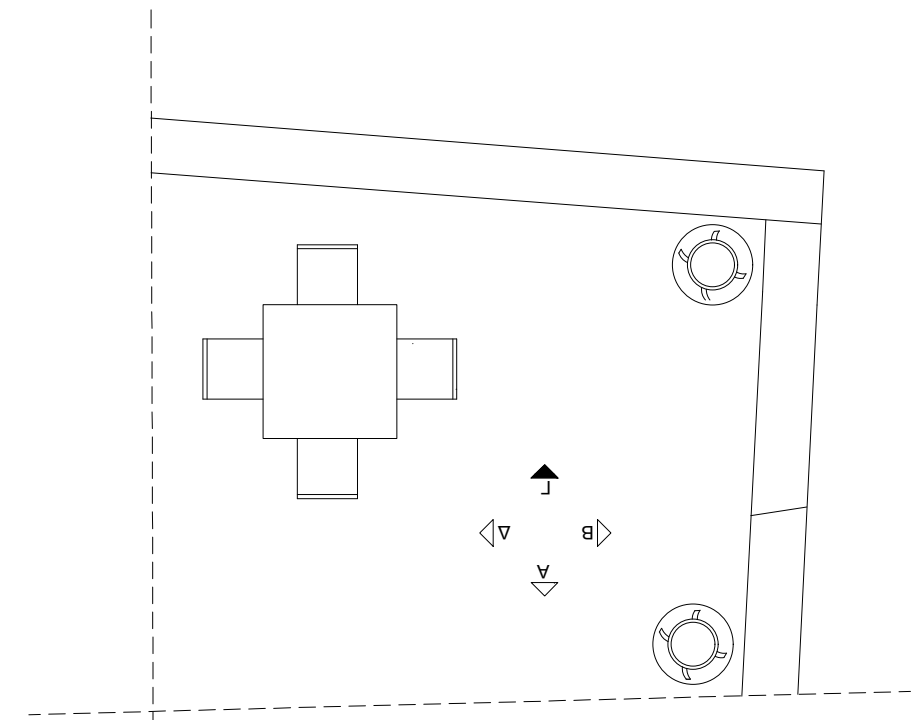
Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

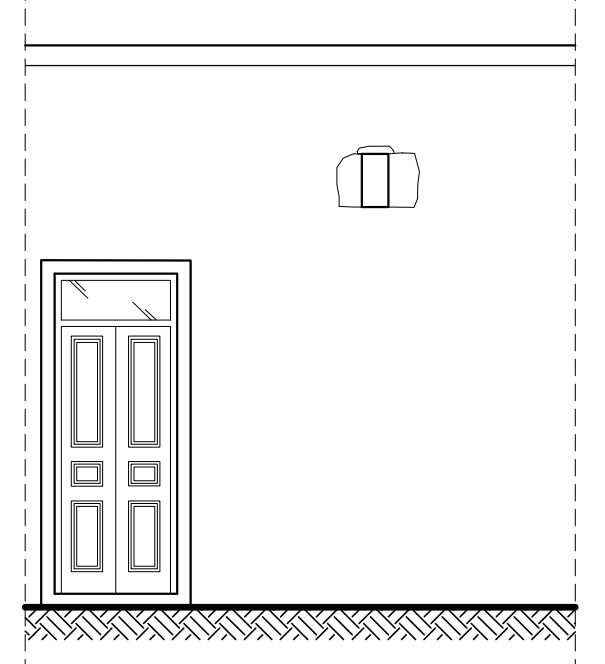
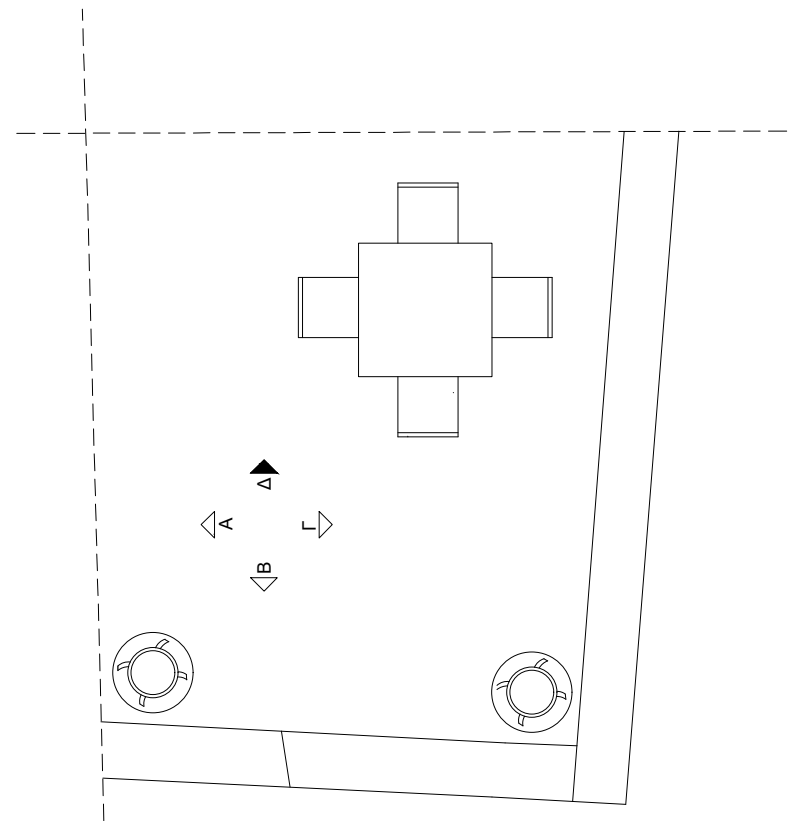
ΟΨΗ Α / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΟΨΗ Β / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

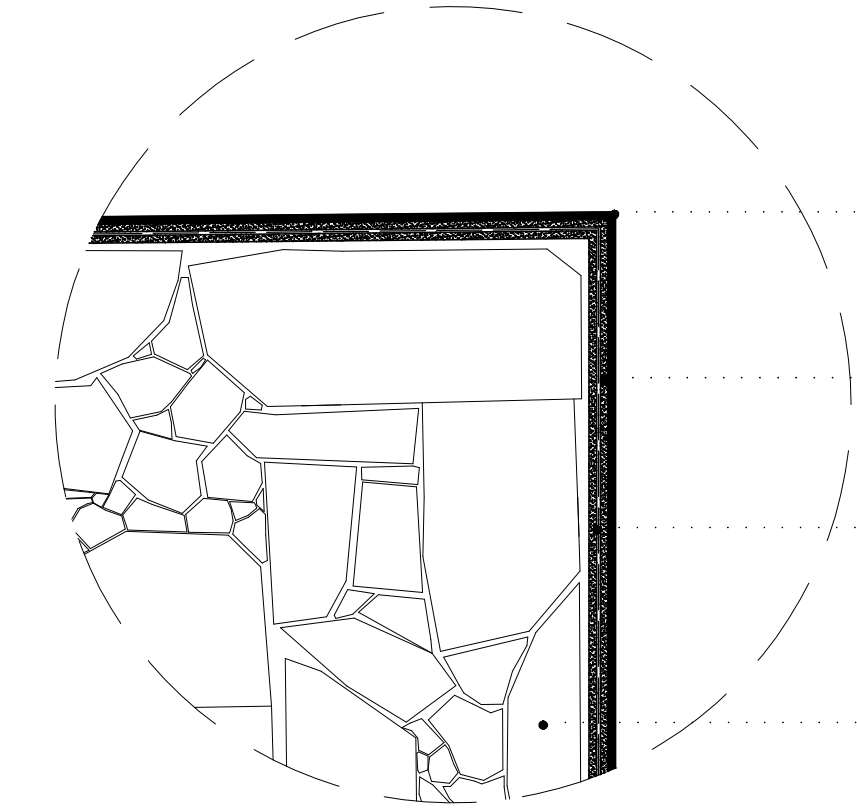

ΟΨΗ Γ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

ΟΨΗ Δ / ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

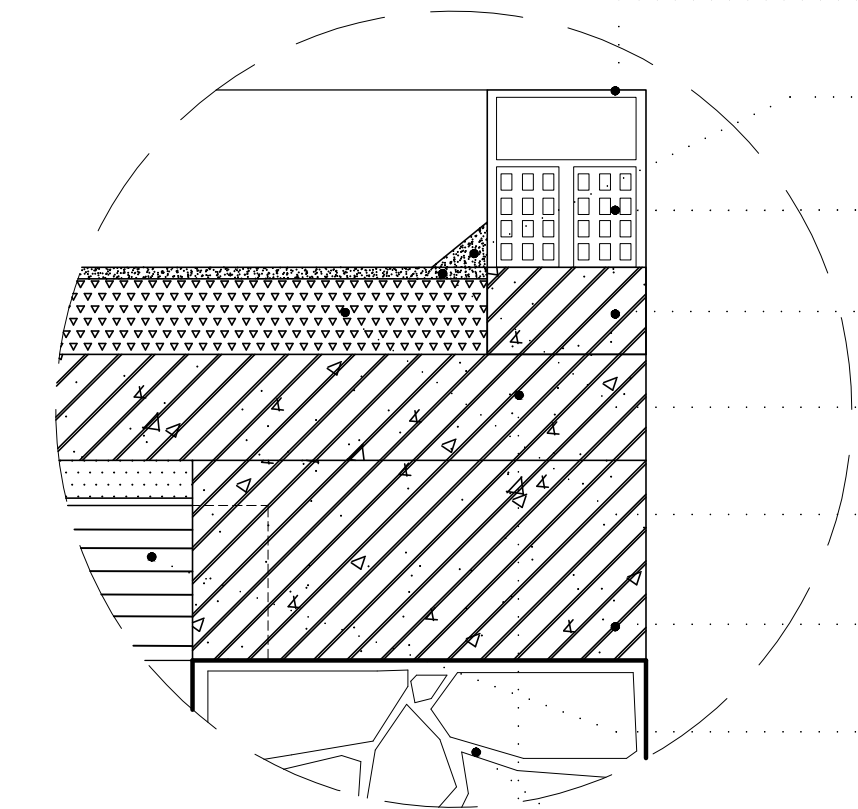
Λ1

- ΕΠΙΧΡΙΣΜΑ
- ΕΚΤΟΞΕΥΜΕΝΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
- ΥΑΛΟΠΛΕΓΜΑ
- ΛΙΘΟΔΟΜΗ

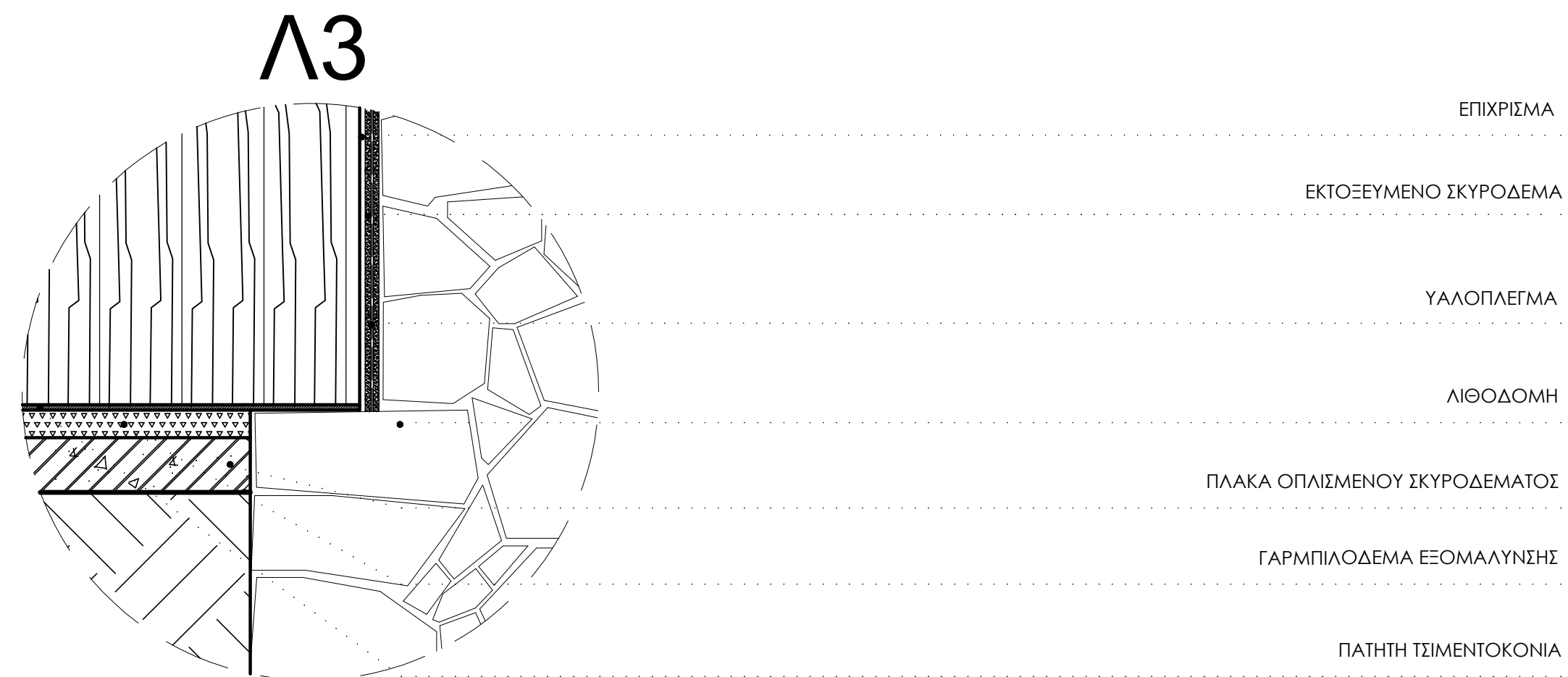
Λ1 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια τοιχοποιίας / Κλίμακα 1:5

Λ2

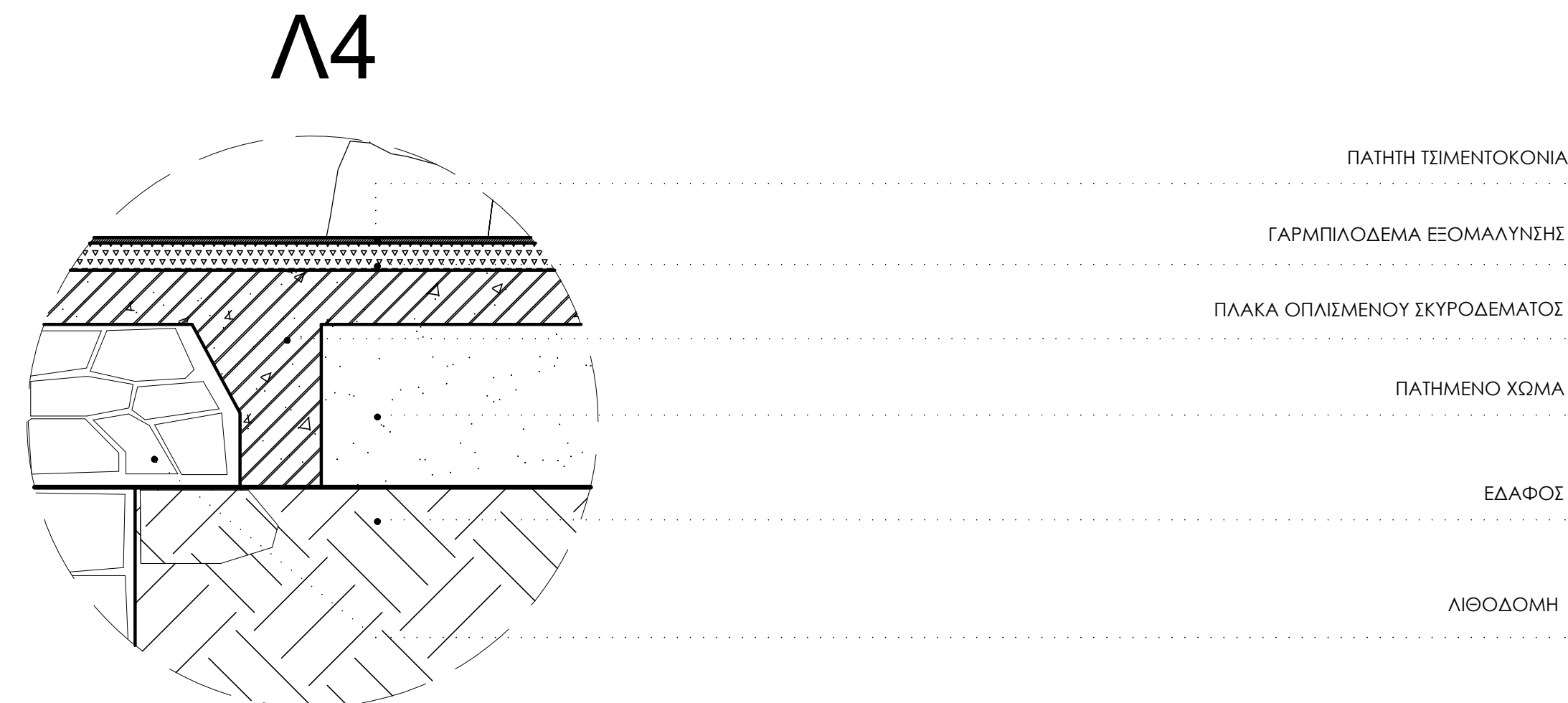

- ΕΠΙΧΡΙΣΜΑ
- ΛΟΥΚΙ ΑΠΟ ΤΣΙΜΕΝΤΟΚΟΝΙΑ
- ΟΠΤΟΠΛΙΝΘΟΙ 12*09*19 ΕΚ.
- ΟΠΛΙΣΜΕΝΟ ΔΙΑΖΩΜΑ (ΣΕΝΑΖ)
- ΤΣΙΜΕΝΤΟΚΟΝΙΑ ΜΕ ΣΤΕΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΑΛΕΙΨΗ
- ΓΑΡΜΠΙΛΟΔΕΜΑ ΡΥΣΕΩΝ
- ΟΠΛΙΣΜΕΝΟ ΔΙΑΖΩΜΑ (ΣΕΝΑΖ)
- ΔΟΚΟΣ ΑΠΟ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΞΥΛΕΙΑ 10*5 ΕΚ.
- ΛΙΘΟΔΟΜΗ
- ΠΛΑΚΑ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ

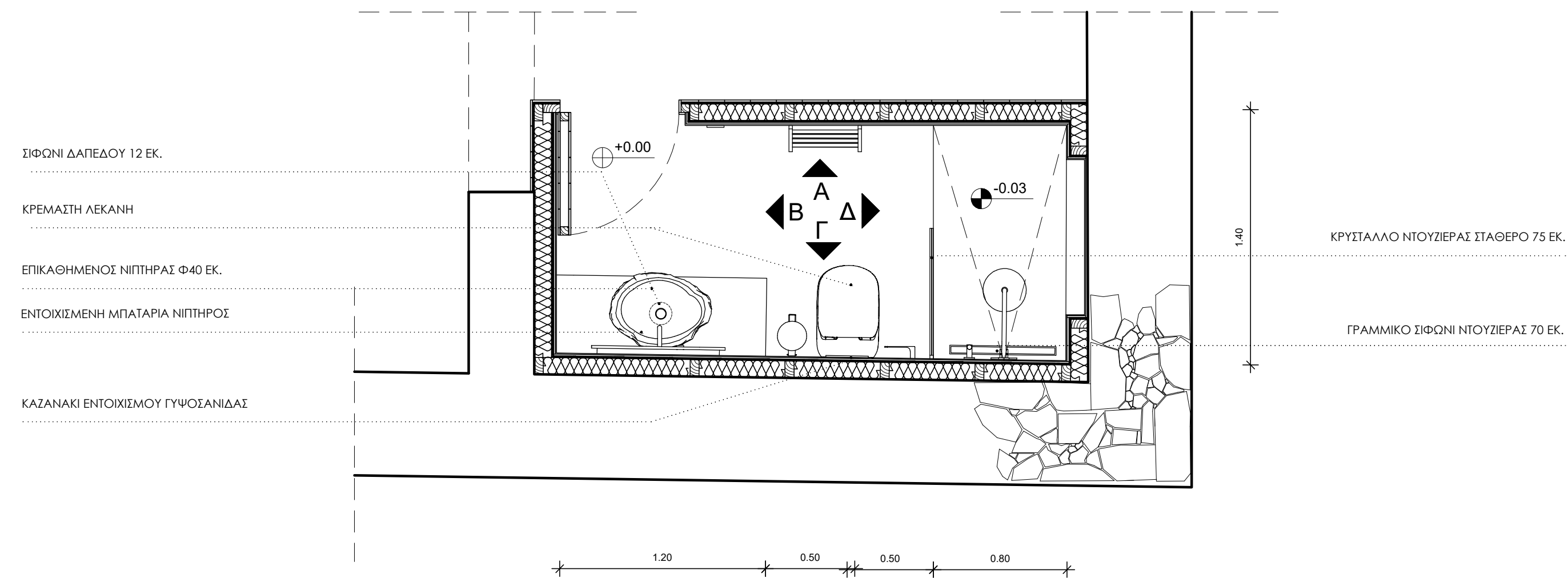
Λ2 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια οροφής / Κλίμακα 1:5

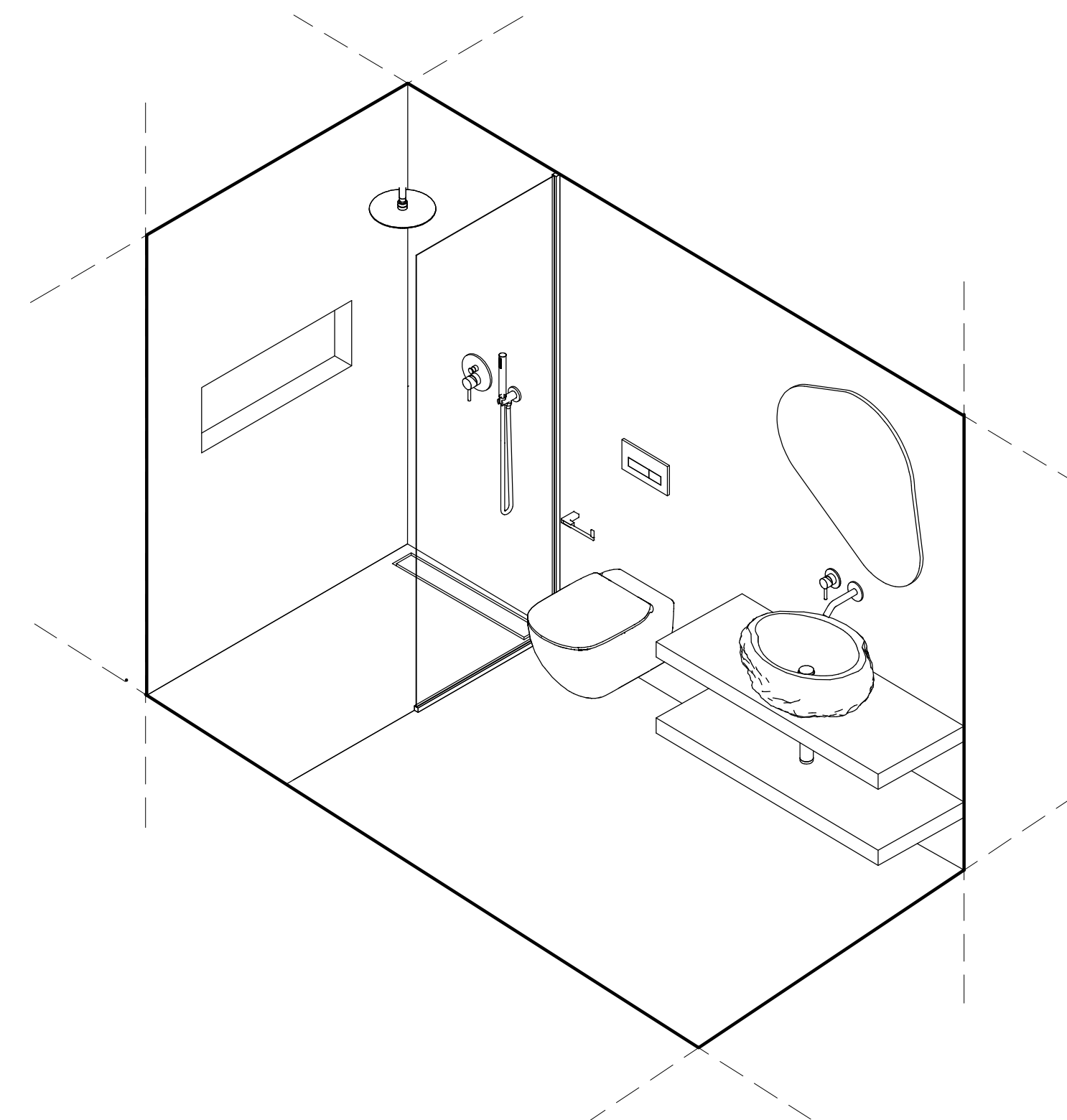
Λ3 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια δαπέδου / Κλίμακα 1:5

Λ4 | Κατασκευαστική λεπτομέρεια σουφά / Κλίμακα 1:5

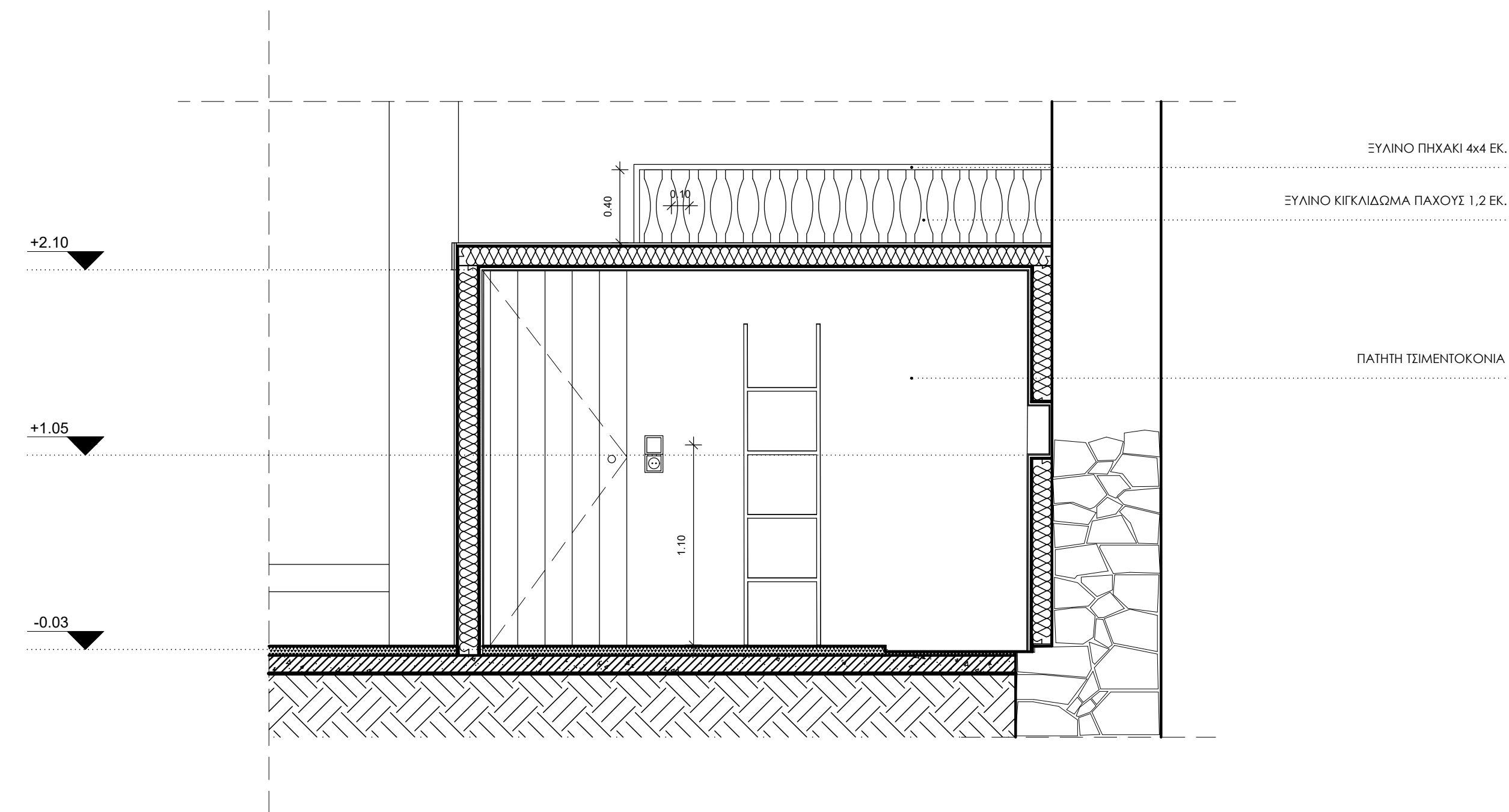

Κάτοψη Λουτρού / Κλίμακα 1:25

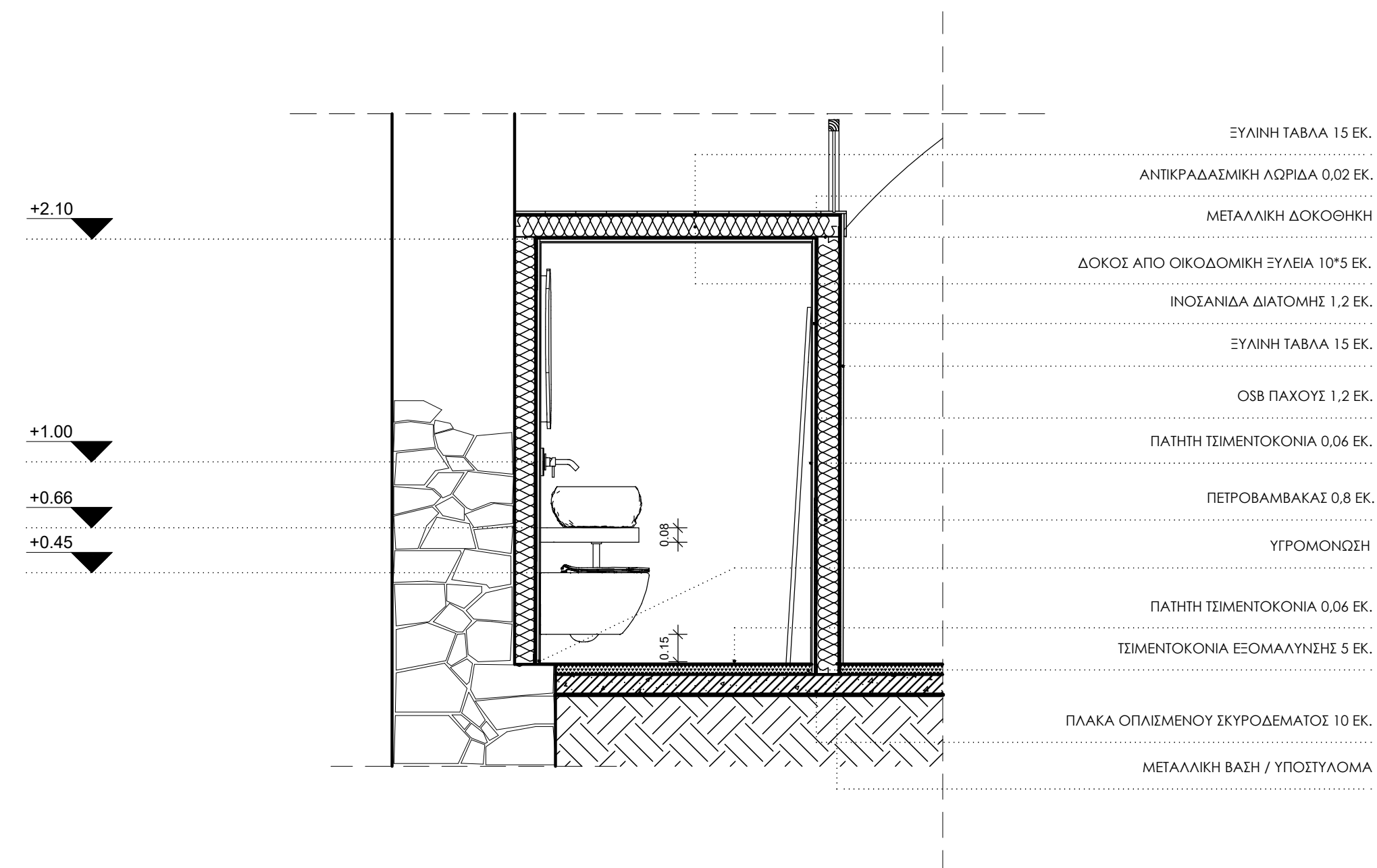

Αξονομετρικό σχέδιο Λουτρού / Κλίμακα 1:25

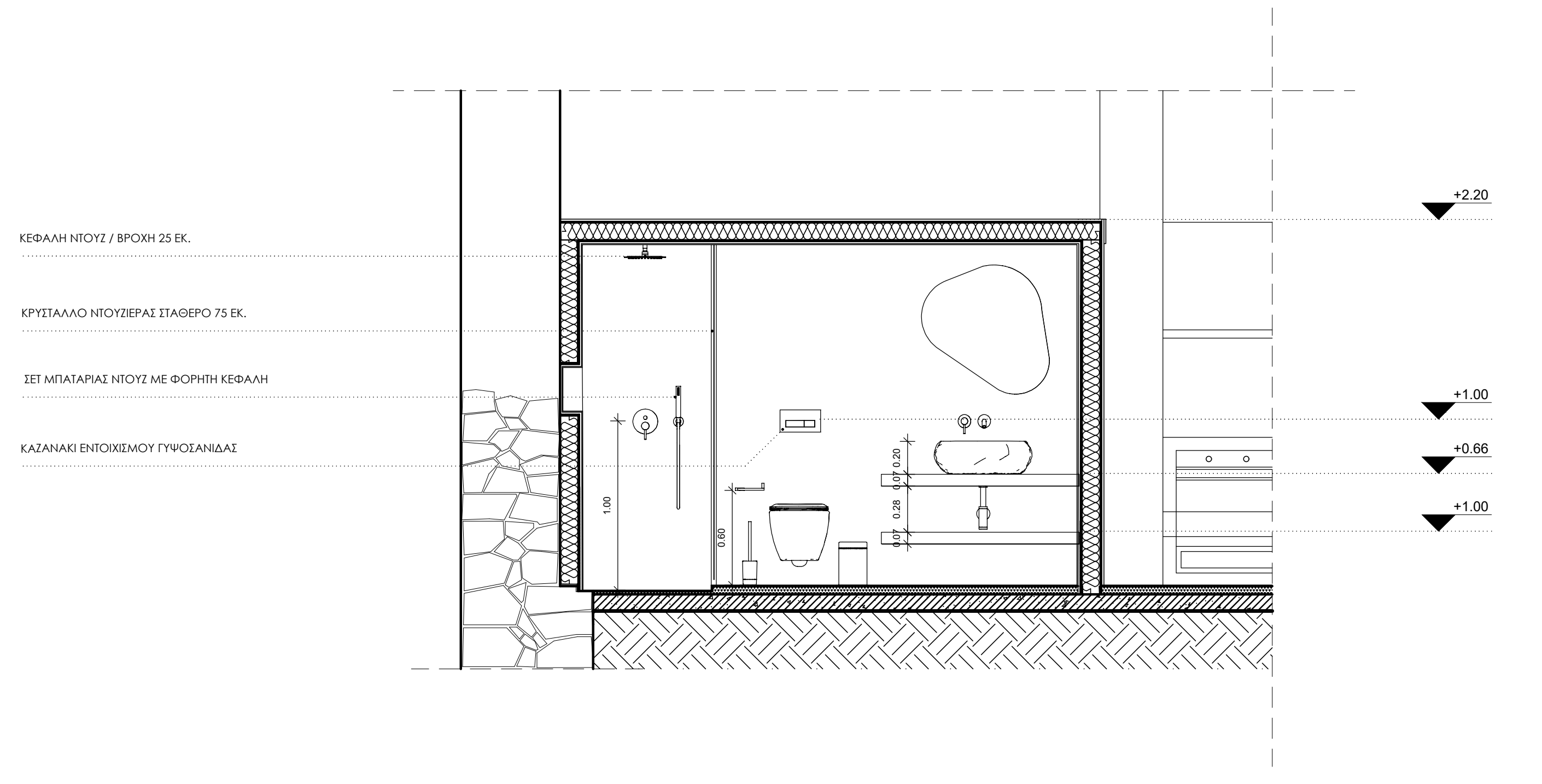
Σχέδια Λουτρού

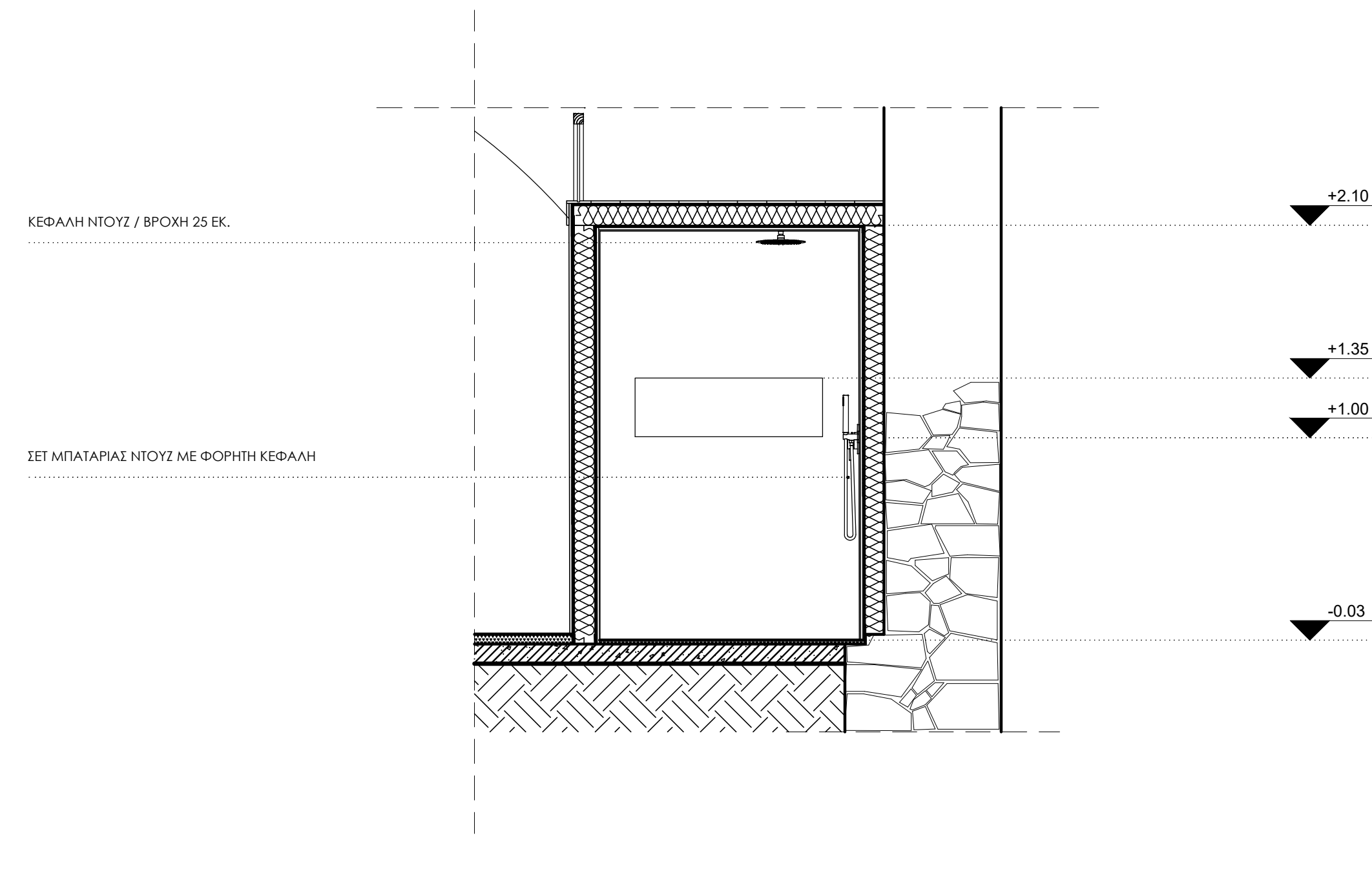
Όψη Α Λουτρού / Κλίμακα 1:25

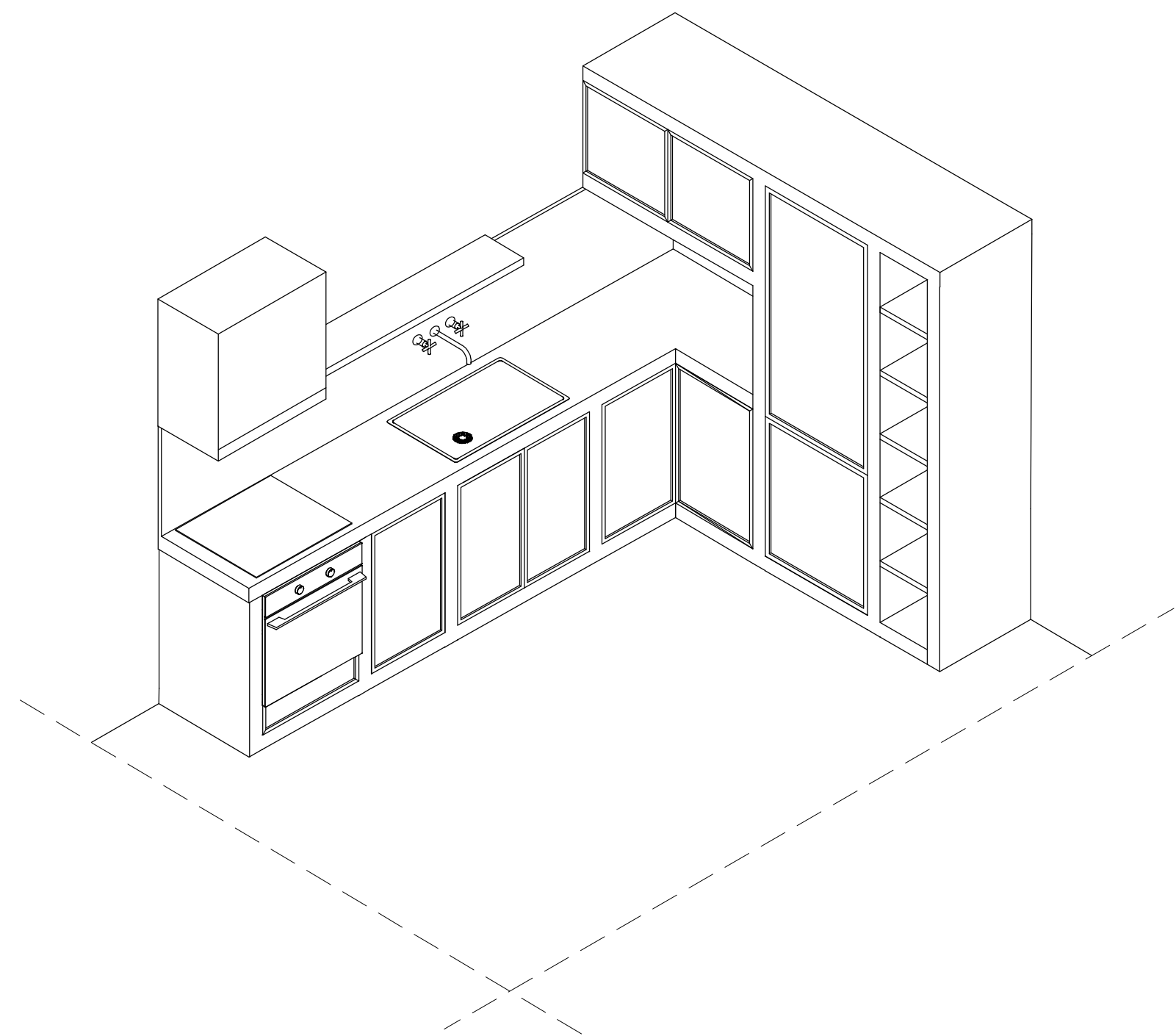
Όψη Β Λουτρού / Κλίμακα 1:25

Όψη Γ Λουτρού / Κλίμακα 1:25

Όψη Δ Λουτρού / Κλίμακα 1:25

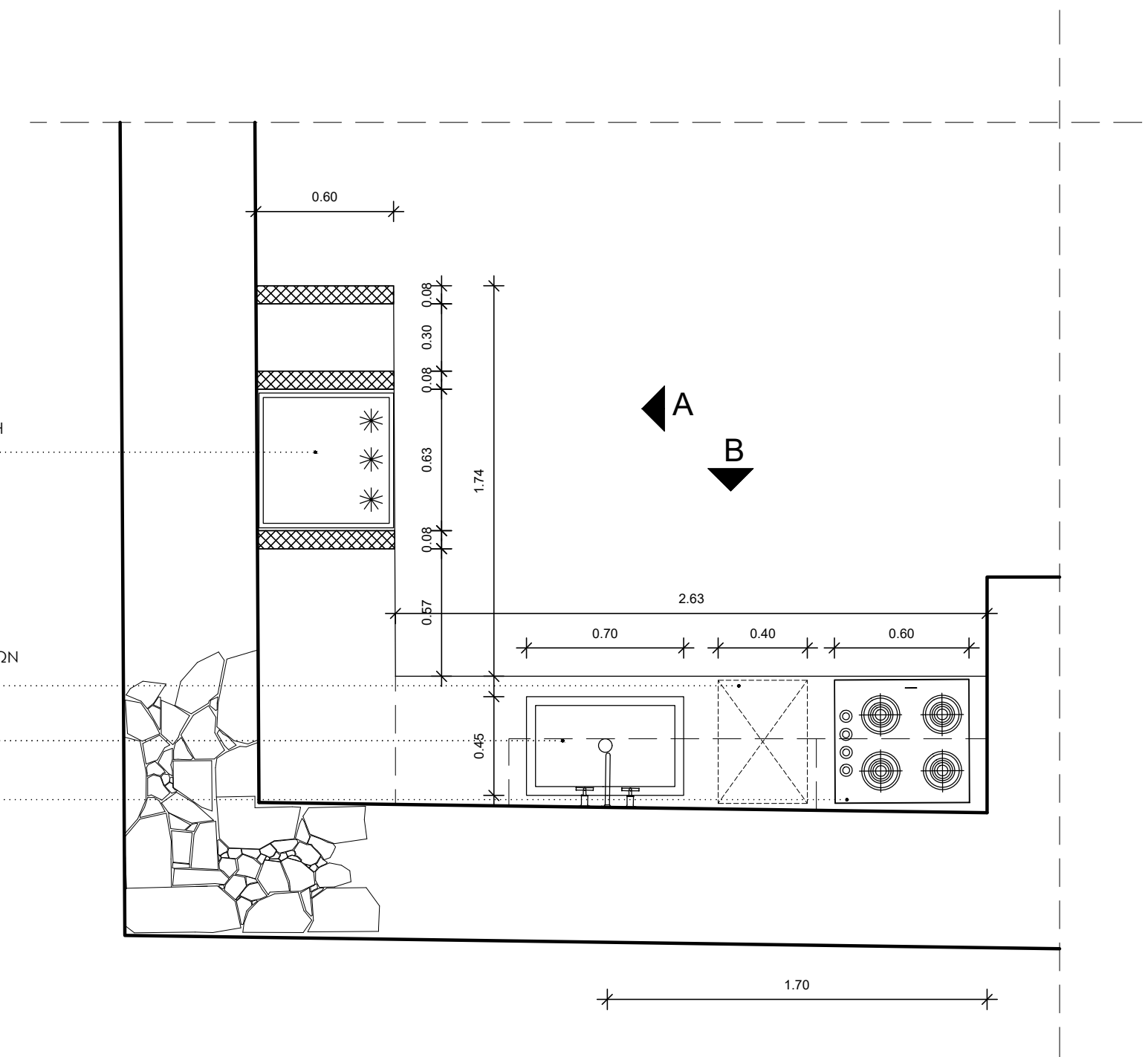
Αξονομετρικό Σχέδιο Κουζίνας / Κλίμακα 1:25

ΘΕΣΗ ΕΝΤΙΧΟΙΖΟΜΕΝΟΥ ΨΥΓΕΙΟΚΑΤΑΨΥΚΤΗ

ΘΕΣΗ ΕΝΤΙΧΟΙΖΟΜΕΝΟΥ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟΥ ΠΙΑΤΩΝ

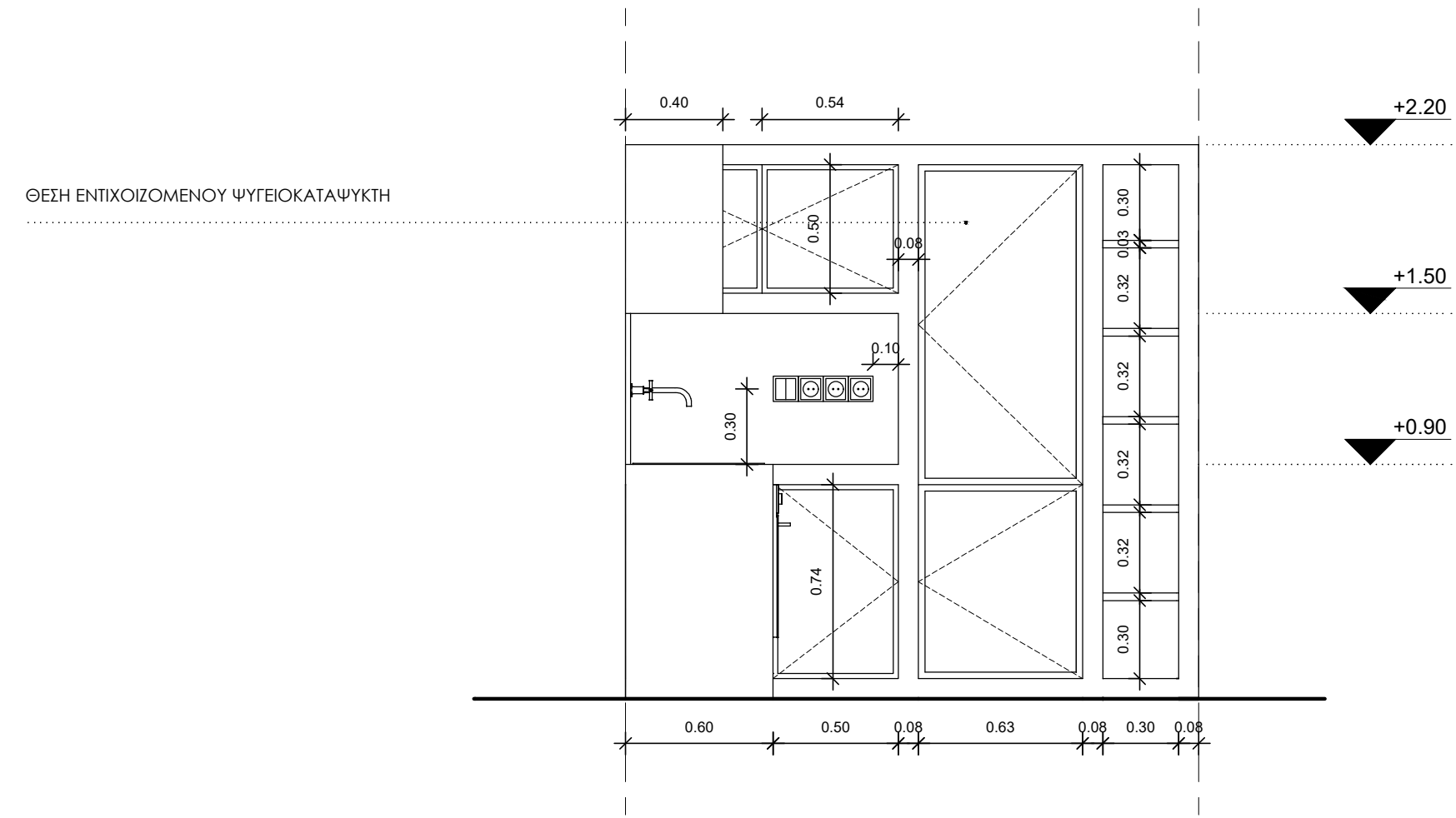
ΘΕΣΗ ΜΟΝΟΓΟΥΡΝΟΥ ΝΕΡΟΧΥΤΗ

ΘΕΣΗ ΕΣΤΙΩΝ ΚΟΥΖΙΝΑΣ

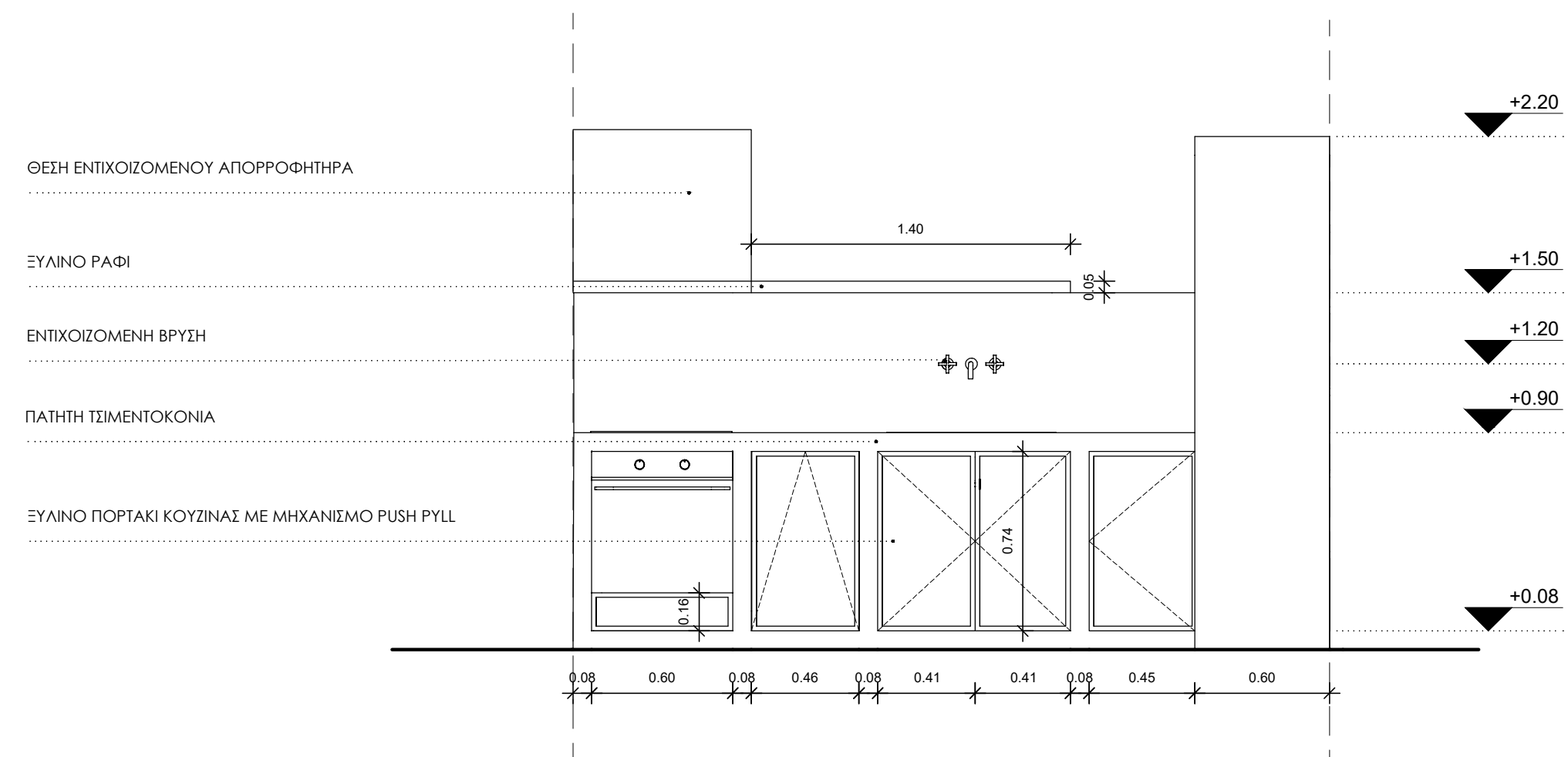

Κάτοψη Κουζίνας / Κλίμακα 1:25

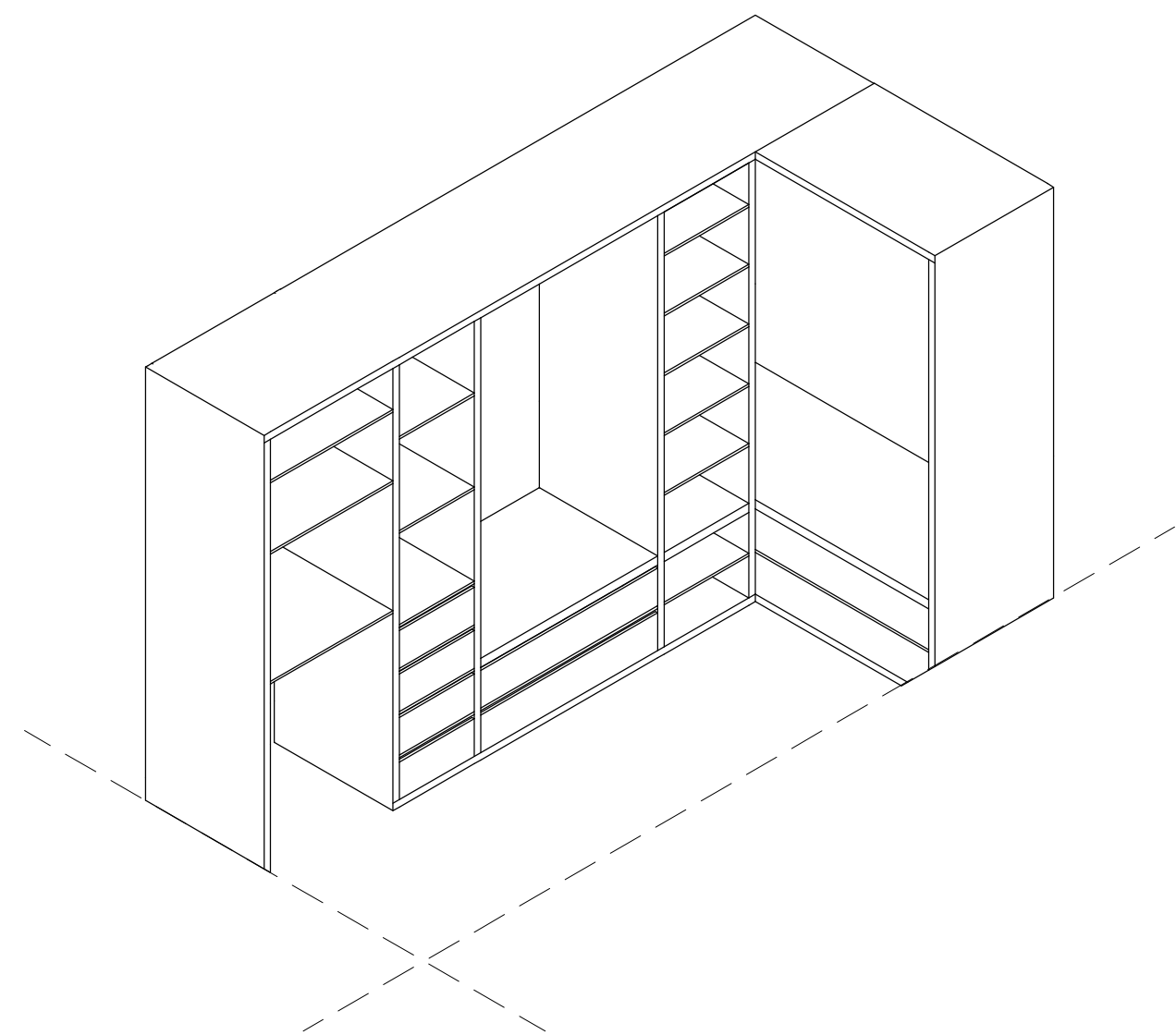

Όψη Α Κουζίνας / Κλίμακα 1:25

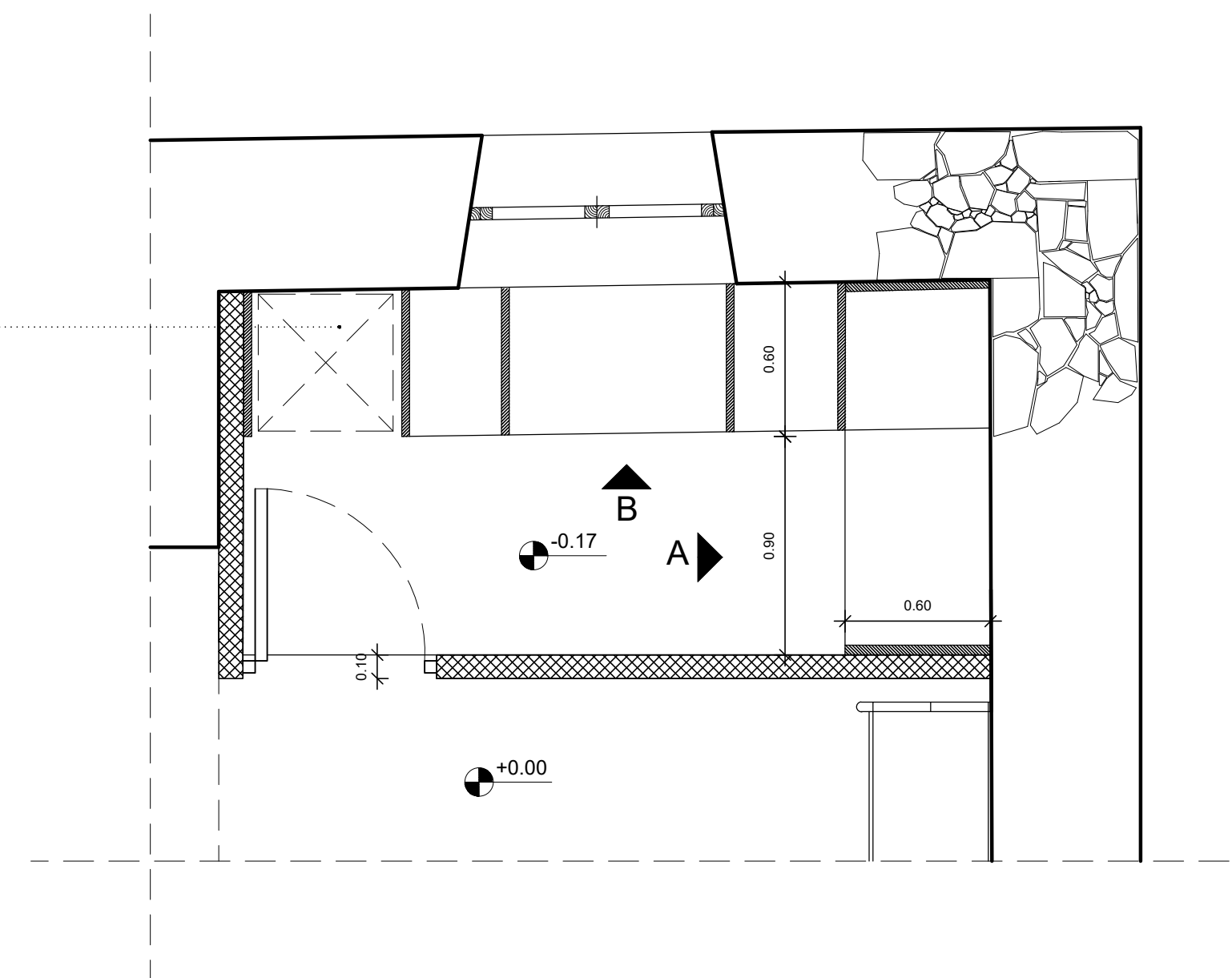

Όψη Β Κουζίνας / Κλίμακα 1:25

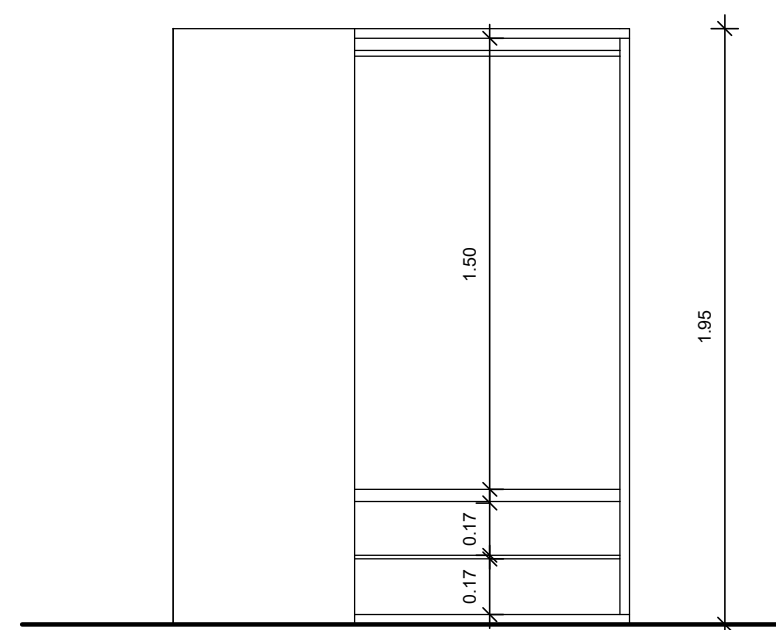

Αξονομετρικό Σχέδιο Γκαρνταρόμπας / Κλίμακα 1:25

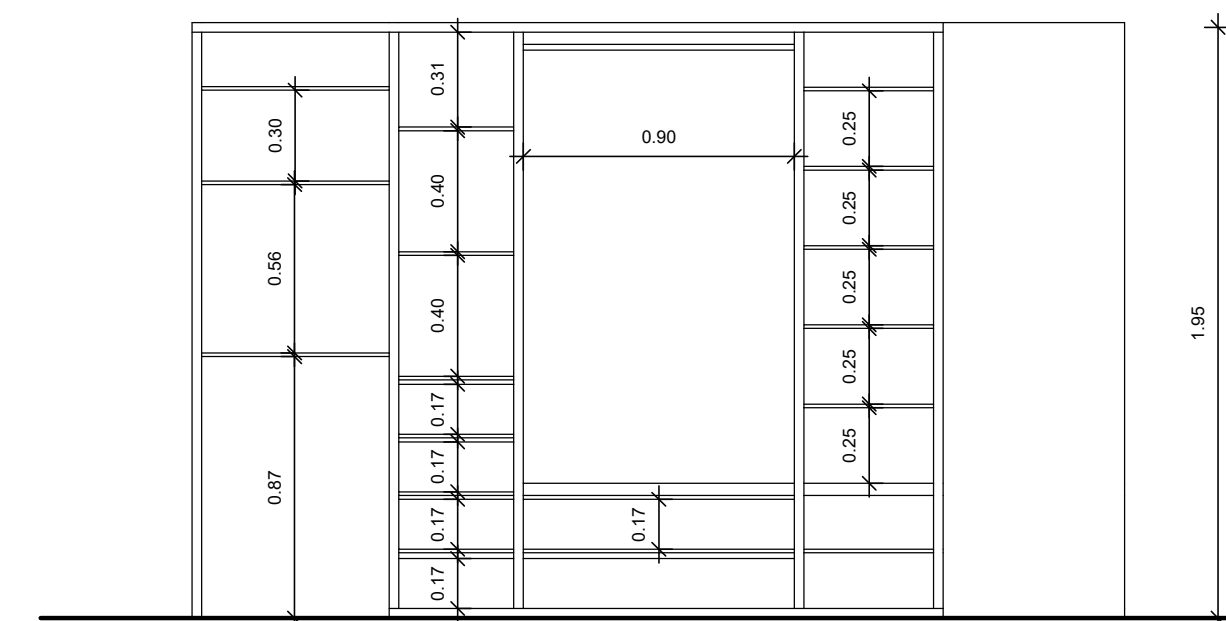
ΘΕΣΗ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟΥ

Κάτοψη Γκαρνταρόμπας / Κλίμακα 1:25

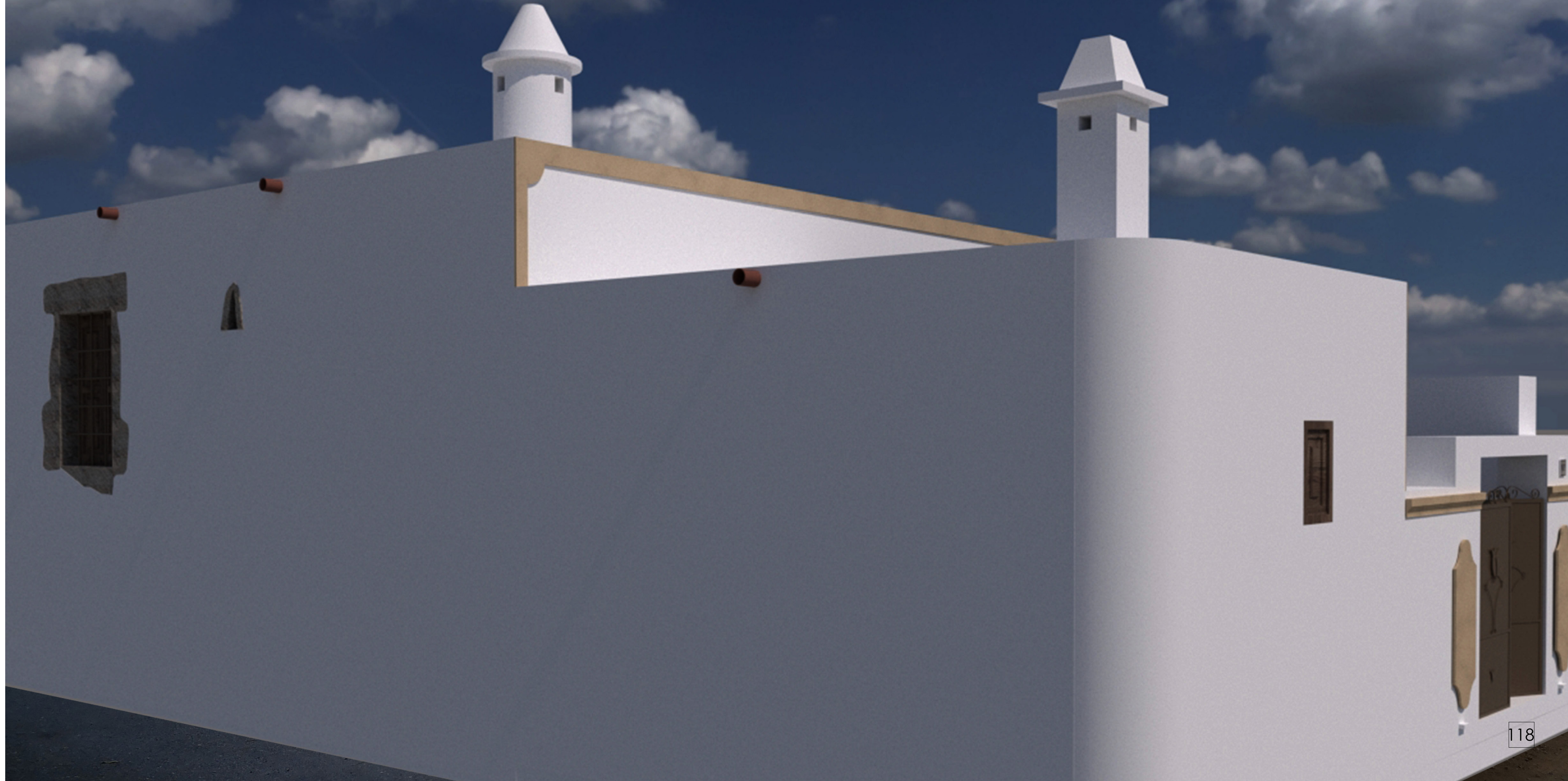
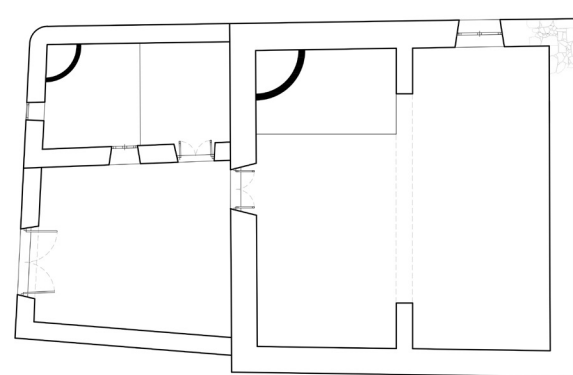
Όψη Α Γκαρνταρόμπας / Κλίμακα 1:25

Όψη Β Κουζίνας / Κλίμακα 1:25

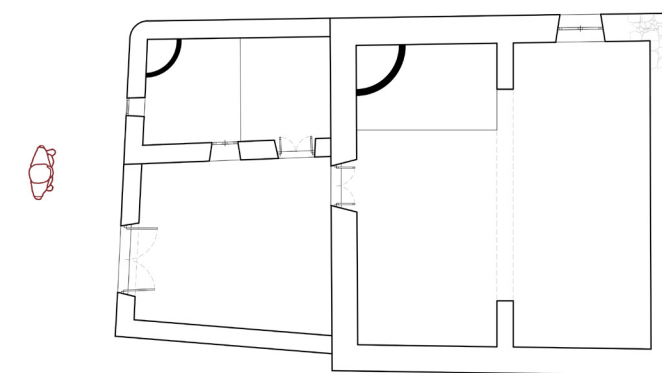
Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

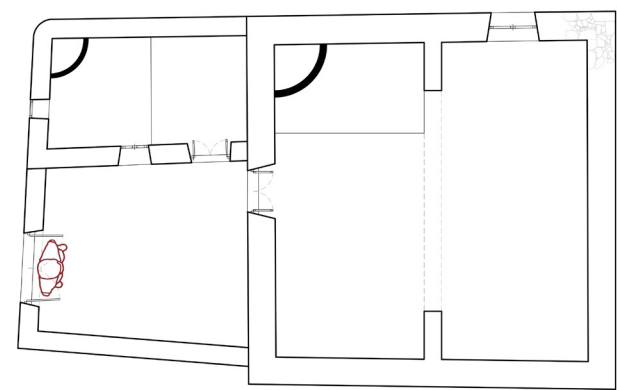

Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

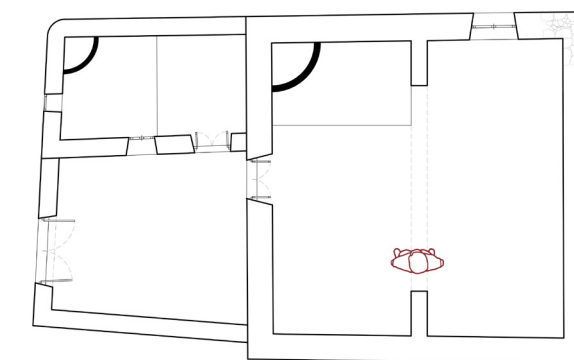
Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

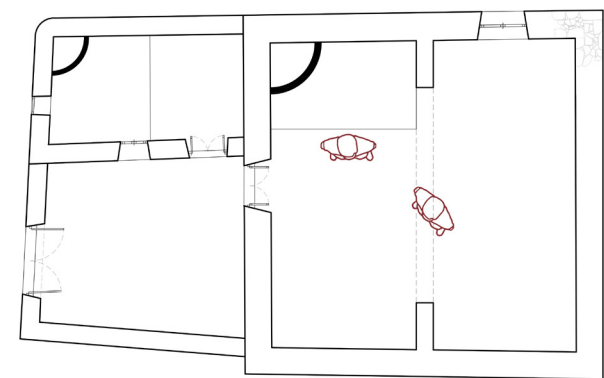

Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

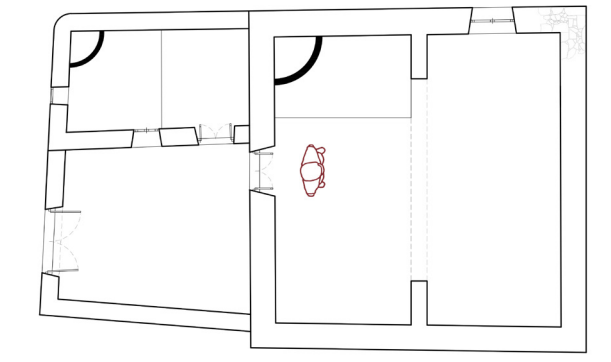
Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

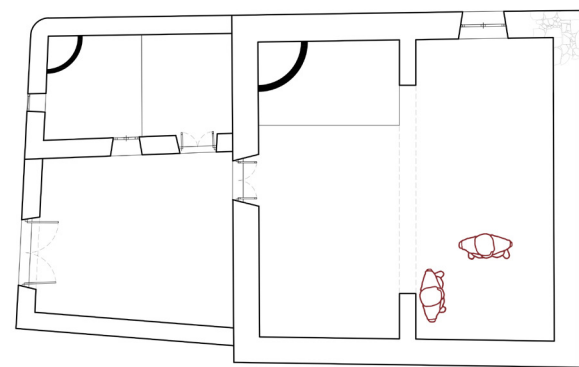
Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

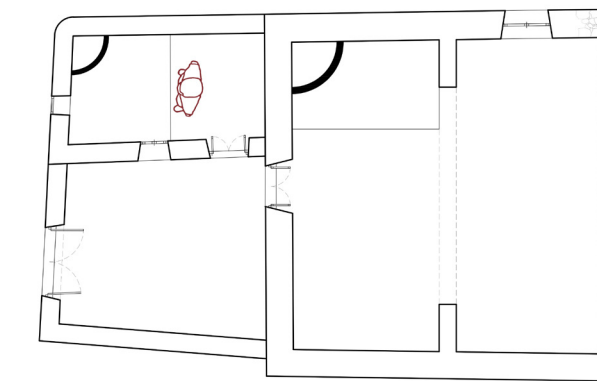
Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

Πρόταση Επανάχρησης και Αποκατάστασης

Τρισδιάστατες Απεικονίσεις

Βιβλιογραφία

- Κωνσταντινίδης Κ.Ν., Η Ρόδος ένα τραγούδι.
- Παραδοσιακά επαγγέλματα του δήμου Αρχαγγέλου.
- Ψαροπούλου Μπέττυ, Οι τελευταίοι τσουκαλάδες του ανατολικού Αιγαίου.
- Εφημερίδα Ναυτεμπορική 22/10/2017.
- Κυριαζοπούλου Βασ. Δ. ,Ελληνικά παραδοσιακά κεραμικά.
- Περιοδικό του πολιτιστικού συλλόγου Αρχαγγέλου `` Ο αιώνας`` Τεύχος 7ο.
- <http://www.omospondia12.com>
- <http://ertariges.com/ArhagelosPerigraphGR.html>
- <https://el.wikipedia.org>
- Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Εκδοτικός οίκος Μέλισσα.
- Taylor, K. and Lennon, J., 2011, "Cultural Landscapes: a bridge between culture and nature?" International Journal of Heritage Studies, 17, 537-554. 2 UNESCO World Heritage Committee, 1992, Definitions of Cultural Landscapes (taken from the Convention
- Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, 1972) · UNESCO, 1996, Operational
- Guidelines for the implementation of the World Heritage Convention, Paris · UNESCO, 2002, Culturallandscapes: the challenges of Conservation, World Heritage Papers, World Heritage 2002, Ferrara, Italy (edited 2003) · UNESCO, 2011, Operational guidelines for the implementation of the World Heritage Convention,
- <http://whc.unesco.org/archive/orguide11-en.pdf>. 3 Αναλυτική παράθεση του Καταλόγου των Πολιτιστικών Τοπίων της UNESCO δίνεται στην ιστοσελίδα
- <http://whc.unesco.org/en/culturallandscape/>. 4 ICOMOS, 2004, Natchitoches Declaration on Heritage Landscapes, adopted at US/ICOMOS 7th International
- Symposium at Natchitoches, www.nps.gov/mabi/csi/pdf/Natchitoches-Declaration-on-Heritage-Landscapes-3-04.pdf · ICOMOS, 2009, World Heritage Cultural Landscapes, UNESCO-ICOMOS Documentation Centre. 5 Απόσπασμα από το κείμενο εργασίας ΠΙΟΠ στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου «Πολιτιστικά Τοπία σε περιοχές Natura 2000: Προς μία νέα πολιτική ολοκληρωμένης διαχείρισης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς», Αθήνα-Στυμφαλία, 10-11/10/20
- Πτυχιακή εργασία, Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών Και Νέες Τεχνολογίες,Αθήνα 2007
- Arcisearch.gr

